

ARCHÍV KLUBU SLOVENSKÝCH TURISTOV LOKOMOTÍVA BANSKÁ BYSTRICA

SÚBOR OSOBNOSTI SLOVENSKEJ TURISTIKY

Významná osobnosť mesta Banská Bystrica

Archívne a publikované dokumenty o Jurajovi Slávikovi z rokov 1912-2021

Táto verzia súpisu bola 24.8.2021 doplnená o záznamy, ktoré neboli zahrnuté v predchádzajúcich súpisoch.

JUDr. Juraj SLÁVIK

(*28.1.1890 – †30.5.1969)

JUDr. Juraj Slávik, okrem iných významných funkcií, bol v rokoch 1923-1925 županom župy Pohronskej (XVIII),

v rokoch 1924-1925 predsedom Stredoslovenskej župy Klubu československých turistov (KČST)

v rokoch 1935-1936 predsedom ústredia KČST v Prahe.

Zásluhy JUDr. Juraja Slávika o československú turistiku ocenil v roku 2015 Klub českých turistov - dňa 28.3.2015 v Slovanskom dome v Prahe uviedol JUDr. Juraja Slávika do Siene slávy českej turistiky.

KST Lokomotíva Banská Bystrica spracoval súpis dokumentov o JUDr. Jurajovi Slávikovi

pre Klub českých turistov Praha - ako podklad pre uvedenie JUDr. Juraja Slávika do Siene slávy českej turistiky.

Komisia pre pamätihodnosti mesta 26.1.2016 schválila návrh Klubu slovenských turistov Lokomotíva Banská Bystrica na zaradenie JUDr. Juraja Slávika medzi významné osobnosti mesta Banská Bystrica.

Foto Wikipédia

Karikatúra
v Časopise turistů 1934

v Sokolskej uniforme
© Langhans Archiv Praha 1931

Vyslanec v Poľsku 1936

JUDr. Juraj Slávik

pseudonym Neresnický

***28.1.1890 Dobrá Niva, okres Zvolen**

†30.5.1969 Washington - urna bola v roku 1990 uložená v rodinnej hrobke na ev.cintoríne v Banskej Bystrici

Po gymnaziálnom štúdiu v Těšíne, v Banskej Bystrici a v Bratislave (ukončenom r.1908)- pokračoval v štúdiu práva v Budapešti, Berlíne, Paríži. Titul JUDr. obhájil 14.3.1913 na Univerzite Loránda Eötvösa v Budapešti.

Politik, diplomat, básnik, prekladateľ (z francúzštiny, nemčiny, ruštiny)

Pseudonym Neresnický - podľa Neresnickej doliny pri rodnej obci Dobrá Niva v okrese Zvolen

Funkcie JUDr. Juraja Slávika v čs. štátnej a verejnej správe :

1918-1920 člen Klubu slovenských poslancov Čs.národného zhromaždenia Praha
1923-1925 župan župy Pohronskej (XVIII)
1925-1928 župan Košickej župy (od 8.9.1925)
1928 viceguvernér Podkarpatskej Rusi
1926,1929-1932 minister československých vlád (Praha)
1936-1939 čs.vyslanec v Poľsku (Varšava)
1939-1940 člen Čs.národného výboru v Paríži
1940-1945 minister vnútra čs.exilovej vlády v Londýne
1946-1948 čs.vyslanec v USA (Washington D.C.)
Po Februári 1948 sa vzdal funkcie a zostal v USA v exile
Spoluzakladateľ Rady svobodného Československa

...1930... predseda Svazu čl.důstojníctva
...1933-1936... predseda Aeroklubu Republiky Československej

Funkcie JUDr. Juraja Slávika v čs. organizovanej turistike :

1924-do 16.9.1925 predseda Stredoslovenskej župy Klubu československých turistov (KČST)
1929-1935 I.miestopredseda ÚV KČST v Prahe
1935-1936 predseda ÚV KČST v Prahe (od 5.5.1935–do februára 1936)
1929 člen správnej rady Družstva Demänovských jaskýň
1930 člen predsedníctva Československej obce sokolskej
1931 predseda prípravnej komisie pre zriadenie Tatranského národného parku

Ocenenia pre JUDr. Juraja Slávika za pôsobenie v čs.organizovanej turistike :

1931 29.schôdza ÚV KČST 2.1.1931 schválila vymenovanie
JUDr.J.Slávika(odbor Košice) za čestného člena KČST
2015 Klub českých turistov uviedol in memoriam JUDr. Juraja Slávika
do Siene slávy českej turistiky v Prahe dňa 28.marca 2015

Personálne heslo JUDr. Juraja Slávika na webovej stránke Klubu českých turistov

<http://www.kct.cz/cms/sin-slavy-ceske-turistiky-judr-juraj-slavik>

Síň slávy české turistiky - JUDr. Juraj Slávik

JUDr. Juraj Slávik

Jediný predseda Klubu československých turistů slovenské národnosti (v letech 1935-1936).

Narodil se v evanjelické rodině, 28. ledna 1890 v Dobrej Nive u Zvolenu. K jeho jménu přísluší pseudonym Neresnický. Studoval v B. Bystrici, Těšíně, Bratislavě, Budapešti, Berlíně, Paříži.

Slovenský politik, člen Revolučního čs. nár. shromáždění 1918-1920, posléze župan Pohronské a Košické župy 1923-1928, viceguvernér Podkarpatské Rusi. Ministr československých vlád na přelomu 20. a 30. let. (mj. i v nepopulární funkci ministra vnitra). Vyslanec v Polsku 1936-1939 se zásluhami o organizování čs. vojáků, uprchlých z Protektorátu. Člen exilových vlád v Paříži a Londýně 1939-1945.

Členství v KČST jako vyjádření vztahů Čechů a Slováků v ČSR. 1924 předseda Středoslovenské župy KČST. 1929-1935, 1. místopředseda ústředí KČST v Praze. V letech 1935 a 1936 předseda KČST. Mimo to místopředseda Československé obce sokolské a předseda Aeroklubu.

Významné momenty v turistickém životě: Položení základního kamene chaty na Ďumbieru v r. 1924. 1931 účast na setkání k povznesení turistiky, Beskydy, V. Polom. 1935 otevření chat KČST v Beskydech na Lysé hoře a chaty v Jeseníkách na Červenohorském sedle.

Po 2. sv. válce do roku 1948 vyslanec v USA, kde zůstal v exilu. Zemřel ve Washingtonu 30. května 1969. Jeho urna byla z USA převezena a 28. ledna 1990 uložena do rodinné hrobky na evanjelickém hřbitově v Banské Bystrici.

Ocenenie mesta Banská Bystrica :

Mail z Kancelárie primátora Mesta Banská Bystrica –zo dňa 23.9.2015

From: MsÚ Banská Bystrica

To: turistika.loko.bb@stonline.sk Cc: Kancelaria primatora

Sent: Wednesday, September 23, 2015 10:55 AM Subject: Pr. 113036- návrh na vyhlásenie pamätihodnosti

Dobrý deň, obdržali sme váš návrh na zaradenie J. Slávika medzi pamätihodnosti - osobnosti mesta Banská Bystrica. Váš návrh je evidovaný pod. č. Pr. 113036/2015. Komisia pre pamätihodnosti mesta bude rokovať pravdepodobne v mesiaci október (presný termín ešte nie je stanovený) a na rokovanie bude predložený aj tento podnet.

Komisia pre pamätihodnosti mesta 26.1.2016 schválila návrh Klubu slovenských turistov Lokomotíva Banská Bystrica na zaradenie JUDr. Juraja Slávika medzi významné osobnosti mesta Banská Bystrica :

[file:///C:/Documents%20and%20Settings/Owner/My%20Documents/Downloads/zoznam_pamatihodnosti_mesta_bansk_a_bystrica%20\(1\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/Owner/My%20Documents/Downloads/zoznam_pamatihodnosti_mesta_bansk_a_bystrica%20(1).pdf) - MsZ v Banskej Bystrici Uznesením č. 360/2016 z 26.01.2016 schválilo zápis do Zoznamu

pamätihodností mesta Banská Bystrica : Juraj Slávik, JUDr. osobnosť

•

Personálne heslo na webovej stránke Dobrej Nivy - rodnej obce Juraja Slávika :

<http://www.obecdobraniva.sk/obec/-osobnosti-obce/>

JUDr. Juraj Slávik - Neresnický. Narodil sa 28.01. 1890 na Dobronivej, v rodine evanjelického farára ThDr. Jána Slávika a jeho manželky Izabely rod. Maróthy. Zomrel 30.mája 1969 vo Washingtone. Pochovaný je v Banskej Bystrici na evanjelickom cintoríne.

Politik a diplomat

Po absolvovaní miestnej evanjelickej školy maturoval na evanjelickom lýceu v Bratislave. V Prešporku na ev. lýceu si roduverní slovenskí študenti, aj pričinením Slávika, založili tajný vzdelávací spolok Kozub. Hlad po vzdelaní ho zaviedol do Budapešti, potom do Berlína a Paříža, kde študoval právo. Na univerzite v Budapešti sa stal hybnou silou v Slovenskom spolku a to v jeho literárnom odbore. Získal vzdelanie na vysokej medzinárodnej úrovni, v niekoľkých svetových jazykoch. Vznik Československej republiky prijal z nádejou, že povznesenie a modernizácia Slovenska sa najlepšie dosiahne prostredníctvom spojenia, jednoty a spolupráce s Čechmi. Po vzniku ČSR zastával rôzne funkcie. Bol zvolenský a košický županom. Pracoval vo funkcii generálneho tajomníka agrárnej strany pre Slovensko. Širšie celoštátne záležitosti riadil ako minister poľnohospodárstva a vnútra. Od roku 1935 nastúpil na ministerstvo zahraničných vecí v Prahe.

V roku 1936 sa stal československým vyslancom v Poľsku. Československo-poľské vzťahy boli vtedy komplikované. Po zrade Československa západnými mocnosťami a po mníchovskom diktáte Dr. Slávik rezignoval na svoju diplomatickú funkciu. Zaradil sa medzi osobnosti, odmietajúce rozbitie ČSR a vyhlásenie slovenského štátu. V Poľsku pomáhal organizovať zahraničné čs. vojenské jednotky. Po obsadení Poľska odišiel do Francúzska. Po páde Paríža v júni 1940 sa podieľal na príprave evakuácie čs. zahraničného vojska do Anglicka. V Londýne sa stal ministrom exilovej vlády. Veľkou mierou sa podieľal na tvorbe protifašistickej československej exilovej politiky, a to ako presvedčený zástanca Benešovho etnického čechoslovakizmu. Po 2.svetovej vojne pracoval v čs. delegácii na Parížskej mierovej konferencii. Má veľkú zásluhu na mierovej zmluve s Maďarskom, ktorou boli potvrdené čs. hranice z roku 1938 a ktorou sa vytvorilo predpolie pre Bratislavu získaním troch obcí, Rusoviec, Jaroviec a Čuňova. V júni 1946 nastúpil Slávik na strategický diplomatický post, do funkcie československého veľvyslanca vo Washingtone. Amerika pomáhala budovať zničenú československú ekonomiku. Najväčším úspechom Juraja Slávika bolo podpísanie deklarácie najvyšších obchodných výhod. Slávik sa zúčastnil zasadnutí Valného zhromaždenia OSN v rokoch 1946 a 1947. Po nástupe komunistickej vlády Klementa Gottwalda, odstúpil 3.marca 1948 z funkcie veľvyslanca. Veril v demokraciu a nechcel totalitu. Znovu volil exil, ktorý zasa iniciatívne budoval. Prvoradou úlohou bolo zabezpečenie amerických víz pre utečencov. Túto nie jednoduchú úlohu úspešne splnil. Stál pri zrode Rady slobodného Československa. Situácia v Rade bolo pre protichodné názory napätá a nestabilná. Na konci svojej prebohatkej politickej kariéry opustil koncepciu „čechoslovakizmu“ a priklonil sa k platforme rovnocennosti Čechov a Slovákov v spoločnom štáte. Vzápätí odišiel z aktívnej exilovej politiky.

Prekladateľ, básnik a publicista :

Už ako študent začal prekladať francúzskych spisovateľov (G. Flaubert) a preklady uverejňovať v Slovenských pohľadoch. Napr. esej Z novšej francúzskej literatúry. Prekladal tiež z ruštiny, ukrajinčiny (Franko) a nemčiny. Básne a literárnokritické state publikoval v Slov. denníku, Slov. politike, Živene a najmä v časopise Prúdy, ktorý v rokoch 1912-1914 redigoval. Patril do generácie mladších hlasistov spolu s Kraskom, Gallom a Royom.

Dielo

Zostavil výber poézie : Pred ohnivým drakom (Londýn 1941)

Zozbieral poéziu čs. autorov : Odbojová poézia Čechov a Slovákov v zahraničí (1947)

Venoval sa aj politickej publicistike : Zapredané Slovensko, 1939, Československo, 1943, Place Treaties and Central Europe, b.r.; Masaryk a Slovensko, 1969. Jeho úvahy boli najčastejšie uverejňované v Nových časoch vydávaných v Londýne. Meno Juraja Slávika malo dobrý zvuk a vážnosť. Tak v Paríži ako aj v Londýne. Jeho zásluhou vychádzali slovenske publikácie a časopisy. V deň obsadenia Paríža nemeckou armádou, keď jednou bránou už prichádzali Nemci, tak Slávik spolu s priateľmi, druhou bránou odchádzal s posledným číslom Slovenského chýrnik. (1941) V rozhlasovom vysielaní BBC Volá Londýn, určenom pre Slovákov a Čechov, okrem politických zameraných vystúpení, veľmi rád recitoval ilegálne básne Janka Jesenského. 30.8.1944 v britskom rozhlase prečítal Vyhlásenie čs. vlády k vypuknutiu SNP. Držal čestnú stráž pri rakve prezidenta USA J.F. Kenedyho.

Od roku 1939 písal rozsiahle pamäti, ktoré vychádzali na pokračovanie v Newyorskom denníku pod názvom Moja pamäť živá kniha. Knižne vyšiel iba 1.zv. Detstvo-chlapectvo- mládenstvo. Môj život v Rakúsko – Uhorskej monarchii.

V roku 2006 vyšiel knižne Výber z poézie, 1908-1918, 1949-1968

Ocenenia :

Rád sv. Sávu I. stupňa (Juhoslávia)

Rád T. G. Masaryka II. stupňa 1992 (ČSFR)

Slovenská republika : ?

Literatúra o JUDr. Jurajovi Slávikovi

Michálek, S. a kol. Juraj Slávik- Neresnický. Od politiky cez diplomáciu po exil.(1890-1969)

Michálek, S. Diplomát z Dobrej Nivy

Spracované podľa :

Michálek S. : Diplomát z Dobrej Nivy /Literárno informačné centrum / Banskobystrický Permon / Matičné čítanie / V.Prečan : SNP Dokumenty

Spracoval : Ján Polc 15.02.2010

•

Personálne heslo na webovej stránke WIKIPEDIA :

JUDr. **Juraj Slávik** (pseudonym **Neresnický**) (* 28. január 1890, Dobrá Niva, Rakúsko-Uhorsko – † 30. máj 1969, Washington, USA; pochovaný v Dobrej Nive) bol slovenský politik, diplomat, spisovateľ a prekladateľ.

Životopis

Narodil sa v rodine Jána Slávika a jeho manželky Izabely Boženy, rodenej Maróthy a mal staršieho brata Jána Slávika. Študoval na gymnáziu v Banskej Bystrici (1900 - 1904), na evanjelický lýceu v Bratislave, kde v roku 1908 maturoval. Študoval právo v Budapešti, Berlíne a ukončil ho v Paríži v roku 1913. Už počas štúdia pracoval ako koncipient u Emila Stodolu, začal vnímať otázky národnostného útlaku Slovákov.

Prvú svetovú vojnu prežil v tylovej službe ruského frontu a pred jej koncom pracoval ako redaktor Slovenského týždenníka v Budapešti. V októbri 1918 bol jedným zo signatárov Martinskej deklarácie. Stal sa členom Revolučného národného zhromaždenia v Prahe a

tajomníkom jeho Slovenského klubu. Na jar roku 1919 ho česko-slovenská vláda menoval vládny komisárom pre východné Slovensko. V rokoch 1920 - 1921 pôsobil ako delegát česko-slovenskej vlády pri medzinárodnej plebiscitnej komisii na Orave a Spíši. Podieľal sa na vzniku Národnej republikánskej strany roľníckej. Tá sa v januári 1920 zlúčila s SNS v Slovenskú národnú a roľnícku stranu, v ktorej zastával miesto generálneho tajomníka. V júni 1922 sa však agrárne krídlo strany zlúčilo s Republikánskou stranou zemedelského a maloroľníckeho ľudu, v ktorej sa stal generálnym tajomníkom pre Slovensko.

V roku 1923 sa stal županom Zvolenskej župy, potom v rokoch 1926 - 1928 pôsobil v rovnakej funkcii na čele Košickej župy. Od apríla do októbra 1926 bol ministrom poľnohospodárstva a správcom ministerstva pre zjednotenie zákonov a orgánov správy vo vláde Jana Černého. V roku 1929 sa stal ministrom vnútra vo vláde Františka Udržala, tento post zastával až do októbra 1932. V rokoch 1929 - 1935 bol zároveň poslancom Národného zhromaždenia.

Od roku 1933 začal pôsobiť v diplomatických službách. V rokoch 1933 - 1935 pôsobil ako stály delegát česko-slovenskej vlády pri Spoločnosti národov v Ženeve. Vo februári 1936 sa stal vyslancom v Poľsku. Po zániku Česko-slovenskej republiky v marci 1939 rezignoval na svoju funkciu a odišiel do USA. Tu po dohode s Eduardom Benešom prednášal na amerických univerzitách a medzi krajinami. V júli 1939 sa vrátil späť do Varšavy, kde pomáhal s generálom Levom Prchalom a podplukovníkom Ludvíkom Svobodom organizovať česko-slovenské vojenské jednotky. Po napadnutí a obsadení Poľska Nemeckom odišiel v októbri 1939 do Francúzska. V Paríži sa zapojil do zahraničného odboja. Stál pri vzniku Československého národného výboru. Po páde Francúzska sa cez Casablancu dostal do Londýna. Tu bol v júli 1940 menovaný ministrom vnútra v exilovej vláde, túto funkciu zastával až do apríla 1945. Bol tiež poverený vedením ministerstva školstva a národnej osvety. Bol zástanca Benešovho etnického čechoslovakizmu a odmietal snahy Štefana Osuského a Milana Hodžu o princíp rovnocennosti oboch národov.

Po vojne sa stal šéfom kabinetu štátneho tajomníka Vladimíra Clementisa na ministerstve zahraničných vecí v Prahe. Bol členom československej delegácie na Parížskej mierovej konferencii v roku 1946, kde sa veľkou mierou zaslúžil o mierovú zmluvu s Maďarskom. V júni 1946 sa stal československým veľvyslancom v USA. Tu sa zúčastnil aj na zasadnutí Valného zhromaždenia OSN v rokoch 1946 a 1947. Po Februári 1948 sa 3. marca 1948 vzdal funkcie veľvyslanca a zostal v USA v exile.

V exile sa najskôr venoval pomoci utečencom. Vo februári 1949 stál pri zrode Rady slobodného Československa, v ktorej v 50. rokoch zastával funkciu predsedom Zastupiteľstva rady. Ku koncu svojej kariéry opustil koncepciu čechoslovakizmu a priklonil sa k princípu rovnocennosti oboch národov v spoločnom štáte. Zomrel 30. mája 1969 vo Washingtone. Jeho urnu s popolom uložili pri príležitosti jeho 100. výročia narodenia v rodinnej hrobke na banskobystrickom cintoríne.

Tvorba

Už ako študent sa začal venovať aj literárnej činnosti, začal prekladať francúzskych básnikov a preklady uverejňoval v Slovenských pohľadoch. Prekladal tiež z ruštiny, ukrajinčiny, nemčiny. Publikoval najmä poéziu v Prúdoch, ktoré redigoval v rokoch 1912-1914. Patril medzi generáciu mladších hlasistov spolu Ivanom Kraskom, Ivanom Gallom, Vladimírom Royom.

Ocenenie

Nositeľ Rádu sv. Sávu I. stupňa

Dielo

Pred ohnivým drakom (Londýn, 1941), (zostavovateľ) Moja pamäť-živá kniha (New York, 1955)

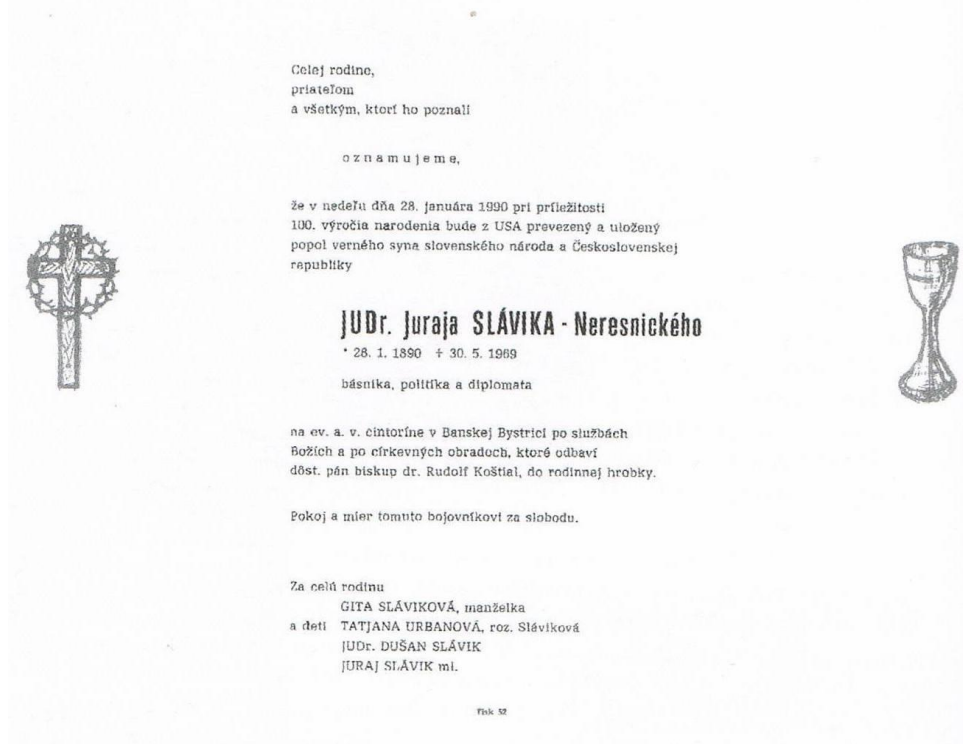
Literatúra

Slovenský biografický slovník

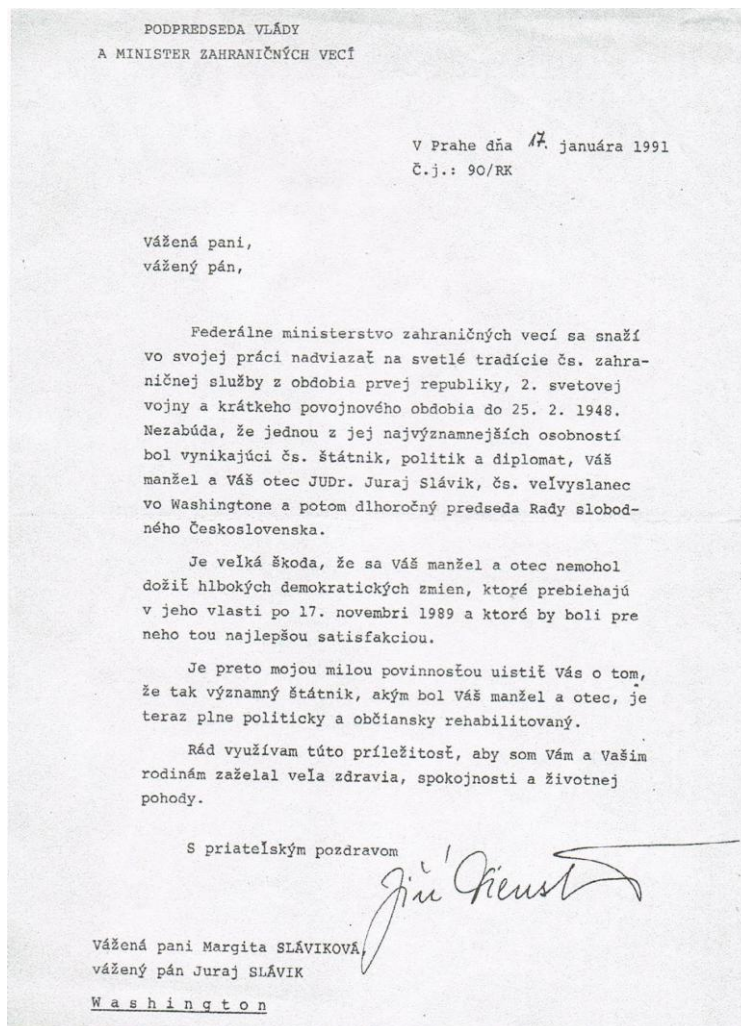
Michálek, S. a kol.: Juraj Slávik Neresnický. Od politiky cez diplomáciu po exil 1890-1969.- Bratislava, 2006.-504 s.

Politická elita meziválečného Československa 1918-1938. Kdo byl kdo. -Praha,1998.

Uloženie urny JUDr. Juraja Slávika-Neresnického do rodinnej hrobky v Banskej Bystrici-28.1.1990:

List podpredsedu vlády a ministra zahraničných vecí ČSFR J.Dientsbiera 17.1.1991
o politickej a občianskej rehabilitácii JUDr.Juraja Slávika,
adresovaný manželke a synovi JUDr.Juraja Slávika :

Publikácie ktorých autorom je JUDr. Juraj Slávik :

SLÁVIK, Juraj : Peace treaties and Central Europe. – London : New Europe Forum, 1941. – 23 s.

SLÁVIK, Juraj : Československo Zemský ráj-nacistické peklo. – London : Knihovna Čechoslováka, 1943. – 47 s. –
(Edícia: Politická knižnica „Čechoslováka“ Sv.16.)

SLÁVIK NERESNICKÝ, Juraj : Odbojová poézia Čechov a Slovákov v zahraničí. – New York: New Yorkský Denník 1947. 24 s.

SLÁVIK, Juraj : Moja pamäť - živá kniha. Detstvo, chlapectvo, mládenectvo. Môj život v rakúsko-uhorskej monarchii, 1890-1918. – New York : CS Publishing Company, (asi 1950). – 311 s.

NERESNICKÝ, Juraj Slávik : Výber z poézie 1908-1918, 1949-1968. /zost. E. Karvašová, S. Michálek. – Bratislava : Prodama, 2006. – 42 s. – Samostatná príloha knihy Michálek, S. : Juraj Slávik Neresnický od politiky cez diplomáciu po exil.

SLÁVIK, Juraj : Moja pamäť-živá kniha. Moje poslanie vo Varšave 1936-1937. / zost. Jan Němeček, Andrzej Essen, Jan Kuklík. – Bratislava : Veda-Historický ústav SAV, 2010.- 486 s.

SLÁVIK, Juraj: Moja pamäť-živá kniha II. Moje poslanie vo Varšave 1938-1939. / zost. Jan Němeček, Valerián Bystrický, Jan Kuklík. – Bratislava : Veda, 2014.- 512 s.

SLÁVIK NERESNICKÝ, Juraj : Almanach Literárneho odboru Matice slovenskej v Košiciach 1928. – Košice : Literárny odbor Matice slovenskej, 1928. – 2017 s.

Biografické publikácie iných autorov o JUDr. Jurajovi Slávikovi :

TAVALY, Boris : Juraj Slávik-Neresnický a francúzska literatúra. Juraj Slávik-Neresnický et la littérature française. – In: *Francúzsko a stredná Európa - La France et l'Europe centrale. Slovanské štúdie.* - 1995, zvláštne číslo 2, s. 152-158

Slovensko na začiatku 20. storočia. (Spoločnosť, štát a národ v súradniciach doby.) Zborník štúdií. – Bratislava : Historický ústav SAV, 1999. – 471 s. – na str. 464-471 je stať Štefana Druga : **Zo spomienok Juraja Slávika-Neresnického na prvú svetovú vojnu.**

MICHÁLEK, Slavomír : Juraj Slávik. Muž politiky a diplomacie. In: *Do pamäti národa.* / Michálek, Slavomír - Krajčovičová, Natália a kol. – Bratislava : Veda, 2003.

MICHÁLEK, Slavomír : Juraj Slávik Neresnický od politiky cez diplomaciu po exil (1890-1969) / Slavomír Michálek, Branislav Lichardus, Eva Karvašová. – Bratislava : Prodama pre Historický ústav SAV, 2006. – 504 s. –

Súčasťou publikácie je bibliografia : Šimková, Ľudmila: Výberová bibliografia Juraja Slávika Neresnického a tiež samostatná príloha:

Neresnický, Juraj Slávik : Výber z poézie 1908-1918, 1949-1968. / zost. Karvašová, Eva - Michálek, Slavomír.

MICHÁLEK, Slavomír : Československá delegácia na Parížskej mierovej konferencii roku 1946 (so zameraním na podiel Juraja Slávika). - In: *Kapitolami najnovších slovenských dejín.* [Pešek, Jan a kol.] – Bratislava : Historický ústav SAV – Vydavateľstvo Prodama, 2006. - s. 57-74.

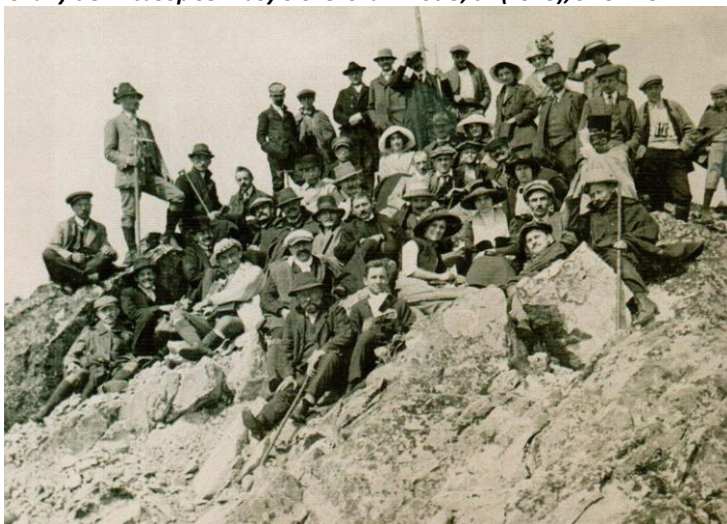
DULOVIČ, Erik : Politický úradník v službách Československa. Juraj Slávik. Biografia (1890-1935). / Dizertačná práca. – Bratislava : Historický ústav SAV, 2007.- 255 s.

DULOVIČ, Erik : Juraj Slávik v službách Československa : politická biografia 1890-1935. - Liptovský Mikuláš : Tranoscius, 2015.-231 s.

*Publikované dokumenty o JUDr. Jurajovi Slávikovi -Neresnickom
o jeho pôsobení v československej politike, literatúre a turistike
a príspevky ktorých autorom je JUDr. Juraj Slávik*

1912

**NERESNICKÝ : Na Kriváň : Opis národnej vychádzky dňa 20.augusta r.1912 / N-ý. – In: Národné noviny.- (27.8.1912).
+ príspevok bol publikovaný tiež v časopise Krásy Slovenska. - Roč.3, č.4(1923), s.152-154**

Účastníci národnej vychádzky na Kriváň 20.augusta 1912 , medzi ktorými je aj Juraj Slávik-Neresnický

1918

**Klub slovenských poslancov prvého Národného zhromaždenia československého 1918-1920. –
Fotografia prevzatá z publikácie : MEDVECKÝ, K.A.: Slovenský prevrat. II.-Bratislava,1930.**

1921

**SLÁVIK, Ján : Dejiny zvolenského a.v.bratstva a seniorátu. – Banská Štiavnica : Anton Joerges, 1921. -837 s. –
Autorom publikácie je otec Juraja Slávika, farár v Dobrej Nive. Uvádza informáciu – Juraj Slávik pracoval aj v územnej
a cirkevnej samospráve. Po roku 1918 bol vymenovaný za dozorcú seniorátu v Očovej a neskôr vo Zvolene.**

1922

**Martin Kukučín v Bratislave. Fotografia. – In:Slovenský svet:Obrázkový týždenník Slovenska.-Roč.2,č.41(1922), s.19.-
Fotografia zo spoločného stretnutia bratislavských literátov(medzi ktorými je aj Dr.J.Slávik Neresnický) s Martinom
Kukučínom, ktorý sa vrátil domov po mnohoročnom exulantskom pobyte v Južnej Amerike.**

ROČNÍK II. CÍSLA 37-38.

SLOVENSKÝ SVET

OBRÁZKOVÝ TÝŽDENNÍK SLOVENSKA

Kukučín doma

Po dvadsaťosemročnom pobyte v cudzine vracia sa do oslobodenej vlasti, na rodné Slovensko náš znamenitý spisovateľ Martin Kukučín. Odišiel 1. januára 1894 a osídlil sa ako lekár v bratskej juhoslovanskej zemi - na dalmatskom ostrove Brač. Tu sa oženil, ale r. 1907 odišiel i so ženou do Južnej Ameriky, kde prežil porobu svojho národa a dožil sa slobody rodnej zeme.

Na túto skľadanú rodnú zem vracia sa dnes - teraz po troch desaťročiach - veľký spisovateľ. Čakali sme ho dávno. Široká slovenská verejnosť, užší krúžok jeho osobných priateľov i veľký kruh čitateľov, čitateľov ľutovali jeho odchodu a ač sa tešili jeho vrcholným dielom, vzniklým z juhoslovanského prostredia, - ľutovali, že nemohol v širokých obrazoch, ako bol «Dom v stráni», zachytiť svojím mohutným, verným štetcom slovenský súčasný život.

Bol čas, keď slovenská verejnosť - ba i spisovatelia najlepši, dávni osobní priatelia nevedeli o ňom ničoho. Bol čas, keď sa malá slovenská obec literárna nazdala, že Kukučínovo pero úplne zahrdzavelo, že Kukučín úplne zanevrel na svojich priateľov a odsúdil sa svojmu ľudu.

Z príležitosti vydávania sobraných spisov Kukučínových podarilo sa Jozefovi Skultétnym nadviazať znovu styky s čilienským výstavoľcom. Očísnila sa vtedy jedna z krív a bol vyvážený aspoň zážitky nevdák, na ktorý sa Kukučín mohol ponosovať. Ale prišla vojna a styky s Kukučínom sa znovu prerušili. Až po víťaznej vojne - po oslobodení národa čítali sme s dojatím list Kukučínom písaný J. Skultétnym a o krátky čas dozvedelo sa slovenské čítajúce občanstvo, ktorého začalo rapídne pribúdať - že Martin Kukučín neodložil pero a že môžeme očakávať od neho

ešte veľké diela, vzniklé pod žhavým slnkom južnej Ameriky. Radosť bola na Slovensku veľká. I oslinila sa túžba môcť uvítať veľkého spisovateľa na oslobodenej pôde, v rodnej zemi, ktorá by si ho nepustila viac do cudziny. Horľaví čitateľa dávno premýšľali o tom, že vyhľadajú svojho miláčika trebárs v Punta Arenas a privedú ho domov. Naši diplomatickí zástupcovia, ktorí chodili v končinách Južnej Ameriky, prinášali nám o ňom keď-tedy správy, ktorých sa nedočkavo dožadovali jeho čitateľa. Čakali sme si ho s veľkou netrpelivosťou. A keď sa oznamovalo v novinách, že sa Kukučín poberá domov, bezpočetní čitateľa slovenského a českého ťaženého slova sdeľovali si túto zvesť s radosťou.

Dnes pľní sa túžba priateľov, čitateľov a čitateľov. Kukučín je doma, prichádza medzi nás.

Vítame Ťa, milý Martine Kukučine a prajeme Ťi, aby si sa doma dobre cítil. Máme ešte rôzne ťažkosti, ktoré prekonať musíme a s dobrou vôľou i môžeme. Ale sme slobodní! Slovenský duch, oslobodený z pút bratskou pomocou môže sa vyvíjať voľne, nehatene. Počet Tvojich čitateľov a čitateľov vzrastá a stáva sa milákom nie len nás, dávnych Tvojich čitateľov, ale i nových generácií. Tvoje nesmrteľné diela čítajú a vykladajú na všetkých československých školách. Veríme, že zabudneš na všetok nevdák, zavinený našimi malými pomermi a že nám prinesieš odobrenie, že povieš svojmu národu, čo Ťi leží na srdci a čím Ťi je ešte naplnená duša. Vieme, že i z diel, ktoré ešte od Teba čakáme, budeme sa môcť naučiť milovať všetko to, čo miluješ Ty a s dôverou hľadieť v ústrety Tvojim optimistickým budúcnosti.

Vitaj nám, srdečne nám buď vítaný. J. S.

Z nášho literárneho života.- In:Slovenský svet:Obrázkový týždenník Slovenska.-Roč.2,č.51(1922),s.3.- Pod predsedníctvom dr.Juraja Slávika sa v Bratislave tvoril Spolok Slovenských Spisovateľov - za predsedu spolku bol zvolený Ján Botto.

ROČNÍK II. CÍSLA 51.

SLOVENSKÝ SVET

OBRÁZKOVÝ TÝŽDENNÍK SLOVENSKA

Z nášho literárneho života

8. t. m. tvoril sa v Bratislave pod predsedníctvom dra Juraja Slávika Spolok Slovenských Spisovateľov. Spolok tento je čisto stavovského charakteru, jeho úlohou je chrániť záujmy slovenských spisovateľov i so sociálneho stanoviska a poskytovať svojmu členstvu podporu hlavne postaraním sa o nich v čas staroby. Spolok tvorený bol i na popud samého ministerstva nár. osvety, ktorému záležalo na sriadení sociálnych pomeroch slovenského spisovateľstva. Za predsedu bol zvolený podpredseda nár. shromaždenia, poslanec Ján Botto, za pokladníka Jozef Gregor-Tajovský a za jednateľa Tido J. Gašpar. Súčasne bola oživotvorená činnosť Umeleckej Besedy v Bratislave, čo znamená iste nový impulz k obodreniu nášho umeleckého života. Za jej predsedu zvolený bol rektor August Ráth a za predsedu literárneho odboru pani Hana Gregorová.

Predvianočné udalosti zo slovenského verejného života. Slovenskí veľžupani. Fotografia.- In:Slovenský svet:Obrázkový týždenník Slovenska.-Roč.2,č.51(1922),s.5. – ... aj zvolenský veľžupan Dr.Juraj Slávik.

Prvý zvolenský veľžupan vymenovaný. – In: Pluh. – Roč.2, č.24 (8.12.1922), s.6.

1923

Nastolenie prvého župana veľžupy Zvolenskej...In: Hlasy spod Sitna.-Roč.2, č.1(4.1.1923), s.3.

Nový župan pohronskej veľžupy dr.Juraj Slávik....In: Slovenský týždenník.-Roč.20, č.2(13.1.1923), s.3.

Členovia konventu západného dištriktu ev.cirkve ktorý zasedal v dňoch 16.-18.júla t.r. v Brezne. Fotografia. - In:Slovenský svet : Obrázkový týždenník Slovenska. - Roč.2, č.32(1922), s.6.- ...na fotografii je aj župan Juraj Slávik a jeho otec - senior Ján Slávik

1924

Výborová schôdza Stredoslovenskej župy KČST. - In: *Krásy Slovenska*. - Roč.4, č.4-6(1924), s.90. - Konala sa 22.júna 1924 vo Zvolene, **predsedal jej Dr.Juraj Slávik, predseda Stredoslovenskej župy KČST.** "Na pretrase bola otázka pomeru odboru KČST v Ban.Štiavnici ku Karpathenvereinu a s tým v súvisi aj pomeru celého KČST k zmienenému spolku. Je neriešenou otázkou že Karpathenverein dokedy má nárok a či vlastní vlastnícke právo na značky, ktoré on vykonal. Ide tu vlastne o to, kto má výhradné právo značkovať a či túto otázku patričné úrady nejakým nariadením regulovali, aby nepovstali zmätky...vo veci má podať vysvetlenie Ústredie..."

Stavba turistickej útulne na Ďumbieri. - In: *Krásy Slovenska*. - Roč.4, č.4-6(1924), s.91.-Na komisionelnej schôdzi 1.júna 1924 na Ďumbieri, za účasti predsedu Stredoslovenskej župy KČST a župana XVIII.župy dr.Juraja Slávika, sa rozhodlo o mieste postavenia útulne. Slávnosť polozenia základného kameňa bola určená na deň 20.júla 1924.

DRAHORÁD, Anton : Položenie základného kameňa turistickej chaty na Ďumbieri 20.júla. - In: *Slovenský denník*.-Roč.7, (10.7.1924), s.4.

Slávnosť polozenia základného kameňa útulne KČST na Ďumbieri. - In: *Krásy Slovenska*. - Roč.4, č.7-8(1924), s.97-100. - informácia aj o slávnostnej reči predsedu Stredoslovenskej župy turistickej, JUDr.Juraja Slávika :

„...Turisti sú idealisti, a neuspokoja sa s poznaním svojho blízkeho okolia, ale vystupujú na vrcholky, aby ďaleko videli, učia sa poznávať a tým i milovať svoju vlasť a tejto láske učia aj iných. Základný kameň nech je novým potvrdením bratstva a jednoty československého národa.“

KRÁSY SLOVENSKA

Ročník IV. 1924. Číslo 7-8.

SLÁVNOSTĚ POLOŽENIA ZÁKLADNÉHO KAMEŇA ÚTULNE KČST NA ĎUMBIERI.

Slávnosť táto povzniesla záujem o naše málo známe, takmer opustené a zanedbané, ale predsa krásne Nízke Tatry. Toľko návštevníkov, toľkej radosti z krás prírody, toľko obdivovateľov našich hôr nikto tu pospolu nevidel a takých chvíľ ešte v Nízkych Tatrách nezažil. Z reči každého dala sa vycítiť úprimná spolupatričnosť, ktorej nás príroda učí a ktorá všetkých spája. To ešte tu nebolo, žeby toľko rozjarených sŕdc vítala naša príroda a ony hľadali v nej potešenie a uspokojenie. Oko sa zarosilo radosťou, keď videlo, že jesto ešte dosť takých, ktorí prejavujú záujem o krásy Nízkych Tatier a ktorí vzbudzovať budú pochopenie pre tento kraj. Zdalo sa, ako keby všetko oblieklo sa do nového slávnostného rúcha a plesalo s jeho hosťmi. Videli sme všetko ako oživené. Zrak okolitých vrchov akoby bol býval uprený na Ďumbier, ktorý je takou slávnosťou vyznamenaný.

Slávnosť započala sa o 12. hodine popoludňajšej, dňa 20. júla, na mieste stavby na Veľkom sedle Gápľa, na svahu Mlynskej doliny vo výške 1745 m. nad morom. Staviteľ Jirásek z Uher. Brodu vykonal potrebné prípravné práce technické, súvisiace so základným kameňom. Slávnosť otvoril sdrúžený spevokol odboru z Brezna, podareným odspievaním Smetanovho „Věna“. Slávnostnú reč povedal predseda Stredoslovenskej župy turistickej dr. Juraj Slávik, župan XVIII. župy politickej zo Zvolena. V svojej reči uviedol, že starý Ďumbier nebol ešte svedkom návštevy takého množstva ľudu. Turisti sú idealisti, a neuspokoja sa s poznaním svojho blízkeho okolia, ale vystupujú na vrcholky, aby ďaleko videli, učia sa poznávať a tým i milovať svoju vlasť a tejto láske učia aj iných. Základný kameň nech je novým potvrdením bratstva a jednoty československého národa.

Fotografia z osobného albumu Viliama Paulinyho - JUDr.Juraj Slávik –predseda Stredoslovenskej župy KČST, pri prejave na slávnosti polozenia základného kameňa chaty pod Ďumbierom dňa 20.7.1924.

Stredoslovenská župa KČST... - In: KS. - Roč.4, č.9-12 (1924), s.159. - Výborová schôdza 14.12.1924 vo Zvolene. Pojednávanie viedol predseda župy dr.Juraj Slávik.

Stredoslovenská župa KČST mala výborovú schôdzu dňa 14. dec. 1924 vo Zvolene v Grand-hoteli. Prítomní boli predsedníctvo, riaditeľ Kliment zástupca ústredia a zástupcovia odborov. Pojednávanie viedol predseda župy pán dr. Juraj Slávik, župan. Prečítaná a schválená bola zápisnica minulej schôdze. Pojednávaly sa došlé dopisy, pomer k sväzu lyžiarov, pri čom sa usnieslo, aby len jednotliví závodníci vstupovali do S. L., keď sa chcú zúčastniť medzinárodných závodov. Zvolený bol užší výbor na zostavenie sprievodcu po Zvolenskej župe. Ustálil sa značkový program budúcej sezóny, zorganizovalo lyžiarstvo a vyba-vené rozličné drobné návrhy jednotlivých zástupcov odborov.

1925

Stredoslovenská župa KČST vo Zvolene. - In: Krásy Slovenska. - Roč.5, č.1 (1925), s.26. - Správa za rok 1924 a plán činnosti na rok 1925... Predsedom župy bol župan Dr.Jur Slávik, miestopredsedom dr.Fraňo Studnička-tabulárny sudca....

Stredoslovenská župa KČST... - In: Krásy Slovenska. - Roč.5, č.3 (1925-26), s.81. - Správa zo schôdze 16.9.1925 vo Zvolene. Predseda dr.Jur Slávik sa vzdal funkcie, lebo je služobne preložený za župana do Košíc, do výr.zhromaždenia prevzal vedenie župy podpredseda Studnička.

— Stredoslovenská župa KČST mala dňa 16. sept. 1925 schôdzu v „Grand Hoteli“ vo Zvolene. Okrem delegátov jednotlivých odborov prítomní boli aj hostia. Nie všetky odbory boli zastúpené.

Predseda dr. Jur Slávik otvoril poradu. Po prečítaní zápisnice minulej schôdze podal delegát odboru v Podbrezovej informácie o stavbe útulne na Ďumbieri a na Trangoške. Posledná vyžiadala by si asi 30.000 korunového nákladu. Referoval o novoobjavených jaskyniach v Ďumbierskej oblasti na tak zvaných Kozích Chrbátoch a o objavných prácach. Delegát z Brezna oznámil, že jaskyne na okolí Valkovne nie sú zatvorené a tak vystavené sú poškodeniu. Otázka Sitna nie je ešte riešená.

Tajomník oznámil, že dňa 29. augusta 1925 založil sa nový odbor KČST v Krupine, že župa sprostredkovala kúpu 201 železných postelí pre turist. nocľahárne, podporovala stavbu útulne na Ďumbieri a urobila predpráce vo veci založenia ďalších odborov v Rim. Sobote, v Lučenci a v Rožňave. V prospech útulne na Ďumbieri podbrezovským odborom usporiadaná tombola vyniesla zisku Kčs 1387.40.

O prípravných prácach vydania „Sprievodcu“ referoval predseda dr. Slávik v tom smysle, že svoje príspevky poslali: Lučenec, Kremnica, Dobšiná, B. Štiavnica, Modrý Kameň, Tisovec, Rim. Sobota, Brezno, Peleš, Nová Baňa a Zvolen, ktorý opis svojho okolia vydal tlačou. Chýbajú ešte okresy: Levice, Krupina a Banská Bystrica. Došlé rukopisy rozdane sú prezriť alebo doplniť redakčnej komisii. Dúfa, že „Sprievodca“ bude môcť byť v blízkej budúcnosti vydaný.

Na konci porady doterajší agilný predseda dr. Slávik, odvolávajú sa na to, že súc preložený za župana do Košíc, opustí tento kraj, a preto nútený je vzdať sa predsedníctva. Lúčil sa srdečne so župou, v ktorej rád pracoval a vďačne sa bude rozpomínať na život turistický v tomto kraji. Do výročného zhromaždenia prevzal vedenie župy p. podpredseda dr. Studnička a v mene župy stredného Slovenska vzdal veľkú vďaku doterajšiemu predsedovi za všetko, čo vykonal v záujme turistiky a želal mu na novom pôsobišti hojného zdraru. Prítomní nadšené prejavili súhlas s týmto želaním. V mene zvolenského odboru srdečne sa lúčil s odchádzajúcim p. riaditeľ Kłos.

Dr. J. Slávik poďakujúc sa za poctu, prísľúbil aj v budúcnosti podporovať rozvoj turistiky a poradu zakľúčil.

Zprávy spolkové: Župní činnosť : Stredoslovenská župa konala schôdzku dňa 16.9.1925 vo Zvolene. -In: Časopis turistů.- Roč.37, č.11(1925), s.332-340. —Na str.339 je informácia : „Dr.Juraj Slávik, zaslužilý predseda turist.župy stredoslovenskej prechodí zo Zvolena za župana do Košíc. So vďakou za posavadnou jeho prácu preje mu celá naše turistická obec hojne zdraru i v novom pôsobišti, nadejúc sa, že v uprímnom svojom národnom čítaní a pracovitostiovej príspeje turistike i v novom svojom pôsobišti, aniž odrekne i svou přízeň svojemu kraju rodnému.“

Stredoslovenská župa konala schôdzku dňa 16. sept. l. r. vo Zvolene v prítomnosti odb. Baň. Bystrica, Brezno, Dobšiná, Kremnica, Podbrezová a Zvolen, vedľa členov výboru a četných členov odborov; ústredie sa omluvilo prítomnosťou delegátov pri jednaní o Slovanský turist. svaz. Pojednané bolo o prácach na stavbe chaty na Ďumbieri, o projekte útulny na Trangoške, o nových jaskyniach, o prevedení kúpu lôžiek pre nocľahárny, o prípravách pre založenie nových odborov a o príprave Sprievodcu po oblasti župy. Daný bol návrh na použitie vagonov ako turistických chat. Po vyzvaní k horlivej práci i pre zimnú turistiku rozlúčil sa dosavadný predseda Dr. Juraj Slávik s župou na svojom odchode na nové úradné miesto, prijav uprímnou vďaku od miestopredsedu župy i zástupce odboru Zvolenského. Župa Českého rája konala schôdzku dňa 17. sept. l. r. v Praze.

SLÁVIK, Juraj: Slávne župné zastupiteľstvo! -In: Úradné noviny župy XVIII.(Pohronskej).-Roč.3, č.20(25.9.1925), s.1. — Župan Juraj Slávik oznamuje svoj odchod na nové pôsobisko v Košickej župe.

Dr.Juraj Slávik... -In: Hronské noviny.-Roč.7, č.39(25.9.1925), s.2.- O rozlúčkovom večierku 18.8.1925 - pri jeho odchode za župana do Košíc.

Smutný piatok.- In: *Hlasy spod Sítu*.-Roč.4, č.38(25.9.1925), s.1-3. – Rozlúčka s J.Slávikom 18.9.1925 vo Zvolene pri jeho odchode do Košíc.

Oznam.- In: *Úradné noviny župy Košickej*.- Roč.3, č.15(18.9.1925), s.287. – Juraj Slávik bol dekrétom z 8.9.1925 ustanovený za župana Košickej župy.

Slávnostné zakončenie učiteľského naukobehu banskoštiavnického okresu v Banskej Štiavnici. Poslednú prednášku mal zvolenský župan Juraj Slávik o Elene Šoltészovej. Fotografia účastníkov. – In: *Slovenský svet*.- č.25(16.7.1925),s.401.

Foto: Mareš, Baňská Štiavnica
Slávnostné zakončenie učiteľského naukobehu banskoštiavnického okresu v Banskej Štiavnici. Naš obrázok ukazuje nám účastníkov naukobehu. Poslednú prednášku mal zvolenský župan Juraj Slávik o Elene Šoltészovej.

1926

NERESNICKÝ : Pod Kriváňom. – Brno, 1926. – str. 8-11. – Opis národnej vychádzky na Kriváň.

Zprávy spolkové : Župní činnost : Středoslovenská župa.- In: *Časopis turistů*. – Roč.38, č.3(1926), s.19.

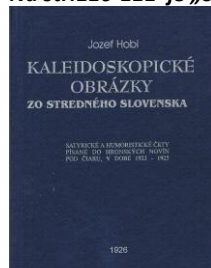
Středoslovenská župa konala valnou schůzi dne 14. února 1926 ve Zvolení. Jednatelská zpráva s politováním uvádí, že u některých odborů ne-
jevil se vůbec žádný zájem o společnou práci a nelze tedy o činnosti jejich
podati zprávy. Za to však s potěšením zmiňuje se o tom, co v čilých od-
borech bylo vykonáno. Župa účastnila se porady o stavbě chaty na Ďum-
bieri, jmenovala důvěrníky pro Hron. Sv. Kříž a Rim. Sobotu, zprostřed-
kovala přednášku »Slovenský ráj« pro 6 odborů. Označkováno 218 km no-
Michalany. Zasloužilý předseda župy Dr. Juraj Slávik před odchodem svým
do Košic vzdal se své funkce a rozloučil se s členstvem na župní schůzi
před odchodem jeho konané. Zpráva končí vytčením programu další práce.

Župan Dr.Slávík distrikтуálnym inšpektorom ev.cirkve.- In: *Slovenský denník*.-Roč.9, č.33a (10.2.1926), s.3.

Prečo sa stal ministrom zemedelstva Dr.Slávík ?-In: Slovenská otčina.-Roč.5, č.3(27.3.1926), s. 1.

HOBL, Jozef : Kaleidoskopické obrázky zo stredného Slovenska : Satyrické a humoristické črty písané do Hronských novín pod čiaru, v dobe 1923-1925. – Lučenec : Nová stolová spoločnosť, 2000. – 164 s.- Reedícia pôvodného vydania z roku 1926. – Objektom autorovho „humoristického pera“ boli aj vážne osobnosti bansko-bystrické – župan JUDr.Juraj Slávik a bankový riaditeľ Viliam Pauliny, o ktorých sa autor zmieňuje vo viacerých príspevkoch.

Na str.110-111 je „óda na politikov“, v ktorej na prvom mieste je „profil“ Juraja Slávika :

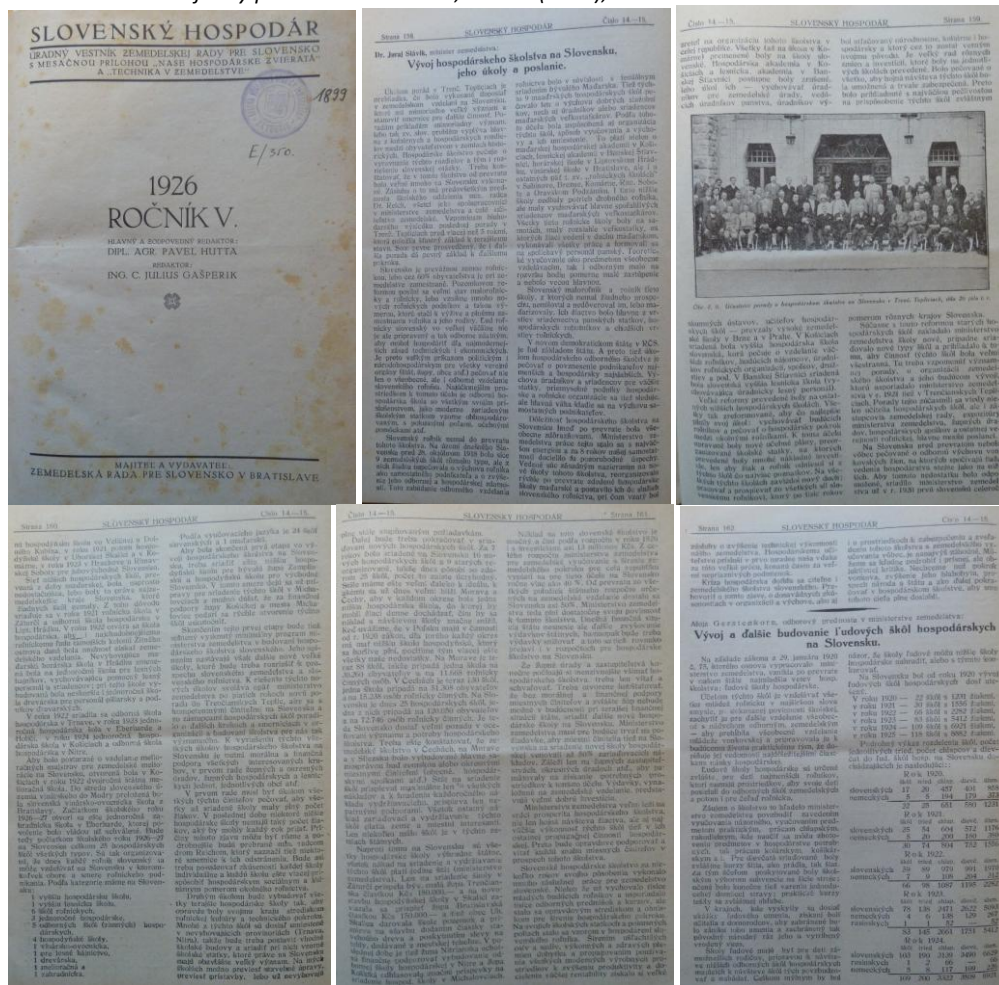

Politické profily.

I.
Doktor Juraj Slávik, župy vůdčí hlava,
žák Kmeťův je a ctitel Hvízdoslava,
muž uhlazený, pln básnického vzletu
rád řeční, zpívá, hraje longametů.

Že nad stranami stojí, to v celé župě zní,
čelným je však členem strany agrární.
Nepřítel on nezná a má jej na mou víru
rád i ten medvěd, tam kdesi na Ďumbíru.

SLÁVIK, Juraj : Vývoj hospodárskeho školstva na Slovensku, jeho úkoly a poslanie. – In: Slovenský hospodár : Úradný vestník zemeľskej rady pre Slovensko.-Roč.5, č.14-15(1926), s.158-162.

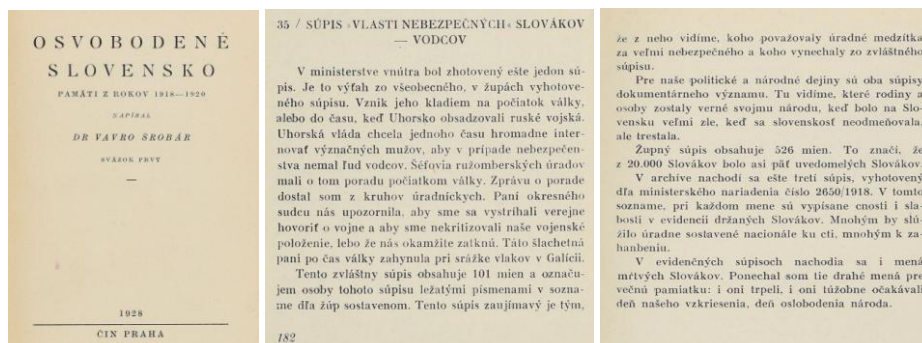
1927 **Príspevok a fotografia o návšteve ministra poľnohospodárstva Dr.Juraja Slávika na južnom Slovensku-postihnutom záplavami v roku 1926. – In: Slovenský hospodár : Úradný vestník zemeľskej rady pre Slovensko.-Roč.6, č.5(1927), s.65**

1928 **ŠROBÁR, Vavro : Osvobodené Slovensko. Pamäti z rokov 1918-1920. - Praha,ČIN 1929. – na str.159 uvádza informácie o Úradnom súpise prepredvratových Slovákov z archívu uhorského kráľovského ministerstva vnútra – doplnok k tomuto súpisu z roku 1918 má názov Reorganizácia evidencie slovenského hnutia a uvádza aj Súpis vlasti nebezpečných Slovákovodcov. V súpise mien z Liptovskej župy sú medzi „vlasti nebezpečnými“ uvedení aj - Jur Janoška a Juraj Slávik...**

10. Janoška Jur evanjelický kňaz Liptovský Svätý Mikuláš

38. Dr Slávik Jur advokátsky osnovník Liptovský Svätý Mikuláš

Dr.Jur Slávik šéfom školského referátu. – In : Slovák. - Roč.10, č.277(7.12.1928), s.1.

Vymenovanie.- In: Slovák.-Roč.10, č.271(1.12.1928), s.4.- Vymenovanie dr.J.Slávik a za šéfa referátu ministerstva školstva.

Župan Dr.Slávik viceguvernérom Podkarpatskej Rusi. – In: Ľudová politika. - Roč.4, č.104(6.5.1928), s.1.

1929

Nová vláda. - In : Národný týždenník. - Roč.1, č.43(13.12.1929), s.1. – Dr.J.Slávik vymenovaný za ministra vnútra.

Valné zhromaždenie KČST... - In: Krásy Slovenska. - Roč.8, č.4-5(1929), s.134-137. - Konalo sa 19.5.1929 v Tatranskej Lomnici. –Doplňovacie voľby do ústredného výboru – V.Pauliny sa vzdal miesta I.podpredsedu v prospech dr.Juraja Slávika.

Z valné hromady KČST. Zápis. Řádná valná hromada Klubu československých turistů konána dne 19.5.1929 ve velkém sále hotelu Lomnica v Tatranské Lomnici. – In: Časopis turistů.- Roč.41, č.6(1929), s.138-145. – Predseda Slovenskej komisie KČST, gen.riaditeľ Viliam Pauliny uvítal valné zhromaždenie. Podrobný popis programu.Schválený „Řád klubovní vlajky KČST“, rozdaný v rozmnožených výtlačkoch účastníkom zhromaždenia. Konalo sa tiež slávnostné prvé vztýčenie tejto vlajky , pri ktorom vojenská hudba hrala štátne hymny a predseda KČST senátor E.Hrubý vyzval účastníkov k slávnostnému sľubu, ktorý sa končil slovami „...Prosím, aby ste slávnostne sľúbili, že my, českoslovenští turisti oddané a nadšené pracovať budeme pro zdar a rozkvět Československé republiky, jejíž svobodu hájiti a uhájiti chceme, za všech okolností a v případě potřeby i svojí krví a svojimi životy.“ Po slávnostnom úvode nasledoval pracovný program a voľby. **Vzala sa na vedomie rezignácia V.Paulinyho a za neho aklamáciou bol za I.miestopredsedu zvolený Dr.Juraj Slávik.**

Zprávy z ústředí : Schůze ústředního výboru 29.5.1929.– In: Časopis turistů.-Roč.41, č.6(1929),s.176.-Okrem iného sa uvádza : Valným zhromaždením novozvolený I.miestopredseda KČST, minister m.s. Dr.Juraj Slávik zložil do rúk predsedu sľub, že bude verne a oddane spolupracovať na prospech Klubu čs.turistov a tým k povzneseniu československej turistiky a že bude zachovávať dôvernú rokovaní a solidaritu. **Zároveň bol menovaný do správnej rady Družstva Demänovských jaskýň.**

Zprávy z ústředí : Schůze ústředního zastupitelstva KČST 5.10.1929.Zápis. - In: Časopis turistů. – Roč.41, č.11(1929), s.276-281. –Schôdzi predsedal sen.Hrubý. Medzi ospravedlnenými z neúčasti na tejto schôdzi je aj JUDr.J.Slávik.

Zprávy z ústředí a žup : 26. Schůze ústředního výboru 11.12.1929.-In: Časopis turistů. – Roč. 41, č.12 (1929),s.299.- Okrem iného sa uvádza : Na schôdzi sa dostavil aj I.miestopredseda KČST Dr.Juraj Slávik-minister vnútra, ktorý sa za blahoprianie od predsedu sen.Hrubého vrele poďakoval.

Zprávy z ústředí a ze žup : Schůze ústředního zastupitelstva : Zápis II.schůze ústř.zastupitelstva 21.12.1929. – In: Časopis turistů.- Roč.42, č.1(1930), s.18-20. – Predsedal senátor Hrubý, privítal „ , zejména I.mistopředsedu Klubu p.ministra vnitra Dr.J.Slávik a, jenž v poděkování přislíbil všestrannou podporu snah KČST.“

Zápis o valné hromadě KČST konané 18.5.1930 v Olomouci. – In: Časopis turistů. – Roč.42, č.5(1930), s.146-148. – Uvádza sa aj informácia: Schôdzi predsedal E.Hrubý, skrutátor A.Lutonský, zastúpených bolo 18 odborov zo Slovenska. Miestopredseda Dr.J.Slávik poukázal na význam činnosti KČST pre Slovensko a zdôraznil ako turistika napomáha zbližovaniu Čechov a Slovákov. Voľby – predseda E.Hrubý, I.miestopredseda minister vnútra Dr.Juraj Slávik, II.miestopr. minister železníc Rudolf Mlčoch, III.miestopr.min.rada ing.Leo Veselý. Do reorganizačnej komisie menovaný...aj Dr.J.Slávik.

Kongres Asociace slovanských turistických družstev ve dnech 23.-28.9.1930. - In: Časopis turistů. – Roč.42, č.11(1930), s.289-296.- ...minister Dr.Slávik spomenul zvláštnost, která sa osvedčila v Rade Asociácie, že každý člen hovorí na schôdzi svojim jazykom, čo znamená praktické využitie slovanskej vzájomnosti. Spomenul spoločenskú srdečnosť v delegácii a prijal, aby sa slovanskí hostia presvedčili o srdečnosti v srdci slovanskej Prahy.

Nedatovaný výstrižok z dobových novín „Pestrý týden“

SENÁTOR Dr. VÁVRO ŠROBAR: Treba chodiť Čechom na Slovensko?

Treba chodiť Čechom na Slovensko? Treba. Máme tu niečo nevyriešeneho. Diplomati, státnici a legionári definitívne riešili náš politický problém. Zbývajú otázky: jazyková, hospodárska, sociálna a trochu mravná. Aby sme ich mohli spravodlivo riešiť, treba je nám znáť sa dôkladne. Prijdte k nám mnohí a často: do dedín, miest a do našej krásnej prírody. Nie ako vyvyšenci a mentori, ale ako bratia, kamarádi. Už nie sme deťmi. Za 12 rokov svobody sme sa i my mnohému naučili. Neurážajte sa našou zaostalosťou a domýšľivou odvahou. Sme vo všetkom mladší, ako Vy. Bojíme sa Vašej presily a žiarime na svoj jazyk a na svoje mravy. Buďte delikátni v týchto veciach. Nevysmievať nás, ani nás neodsudzujte, že sme trochu inakší, ako Vy. I náš jazyk, i naše mravy, i kultúra budú časom dobré i pre Vás. Tak prijdte, radi Vás vidíme u nás!

MINISTR Dr. JURAJ SLÁVIK.

POSLANEC Dr. MILÁN HODŽA.

SENÁTOR Dr. VÁVRO ŠROBAR.

MINISTR VNITRA Dr. JURAJ SLÁVIK:

Chodte toho roku na Slovensko a majte otvorené srdce

Viacrát som mal príležitosť zdôrazniť, že československé spolužitie podmienené porozumením. Boli sme príliš dlho pod rôznymi vplyvmi, ktoré nechali v národnej duši Čechov a Slovákov vzájomné stopy. Je preto našou lepšou prácou pre československú jednotu a tým pre upevnenie Československej Republiky, sblíženie duše česko-slovenskej. Nedorozumenia, ktoré

re vznikli v novom štáte medzi Čechmi a Slováckmi, boli zavinené z veľkej časti neporozumením. Preto je jedinou správnou metódou poznať sa navzájom, lebo poznávanie znamená porozumenie. Bohužiaľ, dosiaľ mnoho verejne činných Čechov, ktorí majú činnosť so slovenskými vecmi, ale neznajú slovenskú vôbec.

Preto vítam akciu Pestrý týždeň a volám spolu s Vami:

„Chodte toho roku na Slovensko, majte otvorené srdce“
Dr. Juraj Slávik.

POSLANEC PROFESOR Dr. MILÁN HODŽA: „ANO, PRIJDITE K NÁM, PRIATELIA Z ČIECH A Z MORAVY

ANO, PRIJDITE K NÁM, PRIATELIA Z ČIECH A Z MORAVY, poznávať Slovensko, svojráznu tretinu republiky. Prostredníctvom Slovenska dostáva sa Čech, tento najpodnikavejší Slovan, priamo k Dunaju, k evropskému juhu a východu. Slovensko a Slováci a ichich vojským duševným svetom i jejich tichou vytrvalosťou doplňuje sa náš národ v desaťmiliónový politický a kultúrny celok. Kdesi v Prahe raz niekto riekol, že Slovensko nemá kultúry. Jaký to nešťastný omyl! Slovensko kultúru má, ale inú, iste i primitívnejšiu, ale tým rýdzejšiu, než-li naši okolo Prahy. Menej je na Slovensku civilizácie, pretože Čechy a Morava boli po stáročia priamymi účastníkmi a súčiniteľmi západnej civilizácie, proti než bývalé Uhorsko rado sa chránilo čínskou stenou. Deväť sto let bolo Slovensko od Moravy a od Čiech oddelené.

Tak dlhá doba rozluky musí sa prejavovať v rozdieloch kultúrnych a psychologických. Aby po tejto dlhej rozluke čo najúprimnejšie a najreelnejšie bolo teraz sblížovanie, to je zase jeden dôvod, aby ste, priatelia z Čiech a Moravy, prichodíte poznávať k nám i naše hory, naše doliny a údolia a celú krásu Slovenska, ale zároveň i slovenský život, slovenský rozmach, ale i slovenskú biedu a slovenského človeka. Onomž Ilija Erenburg riekol, že má najlepšiu dušu. Prichodte k nám, pretože poznosť a povýšenecké zaznávanie rozdeľuje, ale porozumenie sblízuje — a nemá my Češi a Slováci v dnešnej prvej generácii po obnovení samostatnosti ani naliehavejšiu a ani zodpovednejšiu úlohu, než borit steny, ktoré ešte čnejú medzi nami, aby sa vždy boli jedni v boji o dobrú československú budúcnosť a o svoju pozíciu ve

Ples pražského odboru KČST pořádaný 11.2.1930 ve všech dvoranách Slovanského ostrova v Praze. - In: Časopis turistů. - Roč.42, č.2(1930),s.59. - Zúčastnili sa aj členovia ústredného výboru KČST – predseda senátor Hrubý, miestopredseda minister JUDr.Slávik ...a iní.

Proslov ministra vnitra Dr.Slávik v Národním museu.- In: Letec. - č.9(1930), s.444. - Príhovor predsedu Svazu čsl.důstojníctva a ministra vnútra Dr.Juraja Slávika na rozlúčke s prvým predsedom Svazu čsl.důstojníctva...

PROSLOV MINISTRA VNITRA Dr. SLÁVIKA V NÁRODNÍM MUSEU.

Generál Čeeček — Starodružník, jeden z prvých vojaků československého zahraničního vojska a z prvých generálů československé republiky, stál celý svůj život v prvních řadách. V prvním řádu také odcházeli. Dostihl takto velkého generála letce Milana Rastislava Štefánika, který odešel k předkům rychlým, smrtelným letadlem. Přicházím jako předseda Svazu čsl. důstojníctva k poslednímu rozloučení s bývalým předsedou Svazu. Také tady stál v prvních řadách. Začátkům organizace aktivních a záložních důstojníků dal pevnou pracovní linii a vytvořil demokratickou tradici v této organizační práci právě tak, jako tvořil tradici hrdinného sebeobětování, odhodlanosti a chrabrosti na širých pláních Sibíře, kde pracoval polem za osvobození národa, tak jako Jiskrovi Bratři a Žižkovci válečníci. Velká doba našeho státního lidu na pravé místo. Generál Čeeček byl z těch opravdových vojaků a důstojníků, mlad, pln síly a energie a při tom rozvázný a

Svazu čsl. důstojníctva zanechává však více. Nám ještě před 14 dny napal u příležitosti desátého výročí Svazu krásné poselství. Zanechal nám vzkaz, který se stal závětí. Neobyčejně jasné naznačil úkoly naší organizace. Tento jeho vzkaz bude nám příkazem. Nemůžeme bez dojmů čísti v této jeho závěti větu: „Důstojník — zvláště ten, který se dobrovolně přihlásil do služeb republiky, slouží jí bez výhrady a s plným pochopením svých povinností, sebeobětovně až k smrti, to znamená krátce: služba a práce pro obranu republiky především.“ Jako by v této větě byl charakterizoval sebe a svůj život. Neboť on skutečně přihlásil se dobrovolně do služeb republiky a sloužil jí bez výhrady a sebeobětovně až k smrti. A každý voják, každý důstojník republiky musí pochopit, že jeho služba vlasti a národu musí být dobrovolná, jak u aktivního, tak i u záložního vojáka a musí být službou a prací pro obranu republiky především. A zanechal

1931

Zprávy z odborov KČST : Zo Stredoslovenskej župy KČST : Z minulosti do budúca /R.P. - In: Krásy Slovenska.-Roč.10, č.7 (1931), s.243-244. - Československá turistika organizovaná v KČST na strednom Slovensku prechádza v r.1931 z prvého decénia do druhého. ...Keď sa život v turistike zmôhol, to u zakladajúcich a vedúcich činiteľov vyvolalo vážne rozmyšľanie o dôležitých potrebách turistiky na strednom Slovensku. Ďalšieho budovania ujali sa mnohí, hlavne však dr.Juraj Slávik, Viliam Pauliny, Ján Wünsch, Ján Klos, Karol Rapoš a iní.

Zprávy z ústředí : II.schůze ústředního zastupitelstva KČST, konané 20.12.1930 v Autoklubu RČS v Praze. - In: Časopis turistů. - Roč.43.- č.1(1931),s.12-13. - Schůzdu viedol minister JUDr.J.Slávik.

Zprávy z ústředí : 28.schůze ústřed.výboru 17.12.1930.- In: Časopis turistů.- Roč.43, č.1(1931), s.14.- Okrem iného sa uvádza : Do prípravného výboru účasti KČST na pardubickej výstave a na kongrese Alliance Internationale de Tourisme v Prahe bol zvolený aj JUDr.J.Slávik.

Zprávy z ústředí : 29.schůze ústřed.výboru 2.1.1931.- In: Časopis turistů.- Roč.43, č.1(1931), s.14.- Okrem iného sa uvádza - Schválené vymenovanie JUDr.J.Slávika(odbor Košice) za čestného člena KČST.

Zprávy z ústředí : 31.schůze ústřed.výboru 14.1.1931.- In: Časopis turistů.- Roč.43, č.1(1931), s.14.- Okrem iného sa uvádza - Zakúpenie putovného poháru pre celoštátny lyžiarsky prebor KČST - o protektorát požiadaný minister Dr.J.Slávík.

Ústřední výbor KČST v Praze ve správním roce 1930. - In: Zpráva o činnosti Klubu československých turistů za rok 1930. - Časopis turistů. - Roč.43, č.2 (1931). - Na str.33 uvedenej správy o činnosti KČST 1930, sú uvedené mená členov Ústredného výboru KČST v Prahe - zo Slovenska JUDr.Juraj Slávík-minister vnútra(I.miestopredseda ÚV KČST)a Viliam Pauliny (člen ÚV KČST)

Pan ministr Dr.Slávík po své řeči.../Fotografia. - In: Časopis turistů. - Roč.43, č.3 (1931), s.73. - Fotografia je k článku Pro povznesení turistiky v Beskydách (In: Časopis turistů. - Roč.43, č.3 (1931),s.85-90.)

Pro povznesení turistiky v Beskydách.- In: Časopis turistů. - Roč.43, č.3 (1931),s.85-90.- Na Veľkom Polome bola 7.6.1931 „turistická slávnosť“ v čele významných funkcionárov ústredia KČT prišiel prvý miestopredseda minister dr.Juraj Slávík - článok tlmočí text jeho prejavu. Uvedený je aj obsah jeho príhovoru „o sobotní večeri“ kde ubezpečil turistických pracovníkov,že bude rád na svoj pobyt na Veľkom Polome spomínať, že bude podporovať snahy pre zvelebenie beskydských chat a že sa čo najskôr do Beskyd vráti.Okoľo 4.hod.sa hostia rozlúčili s útulňou a pán minister Slávík so svojou družinou odišiel cez Bohumín vlakom do Prahy...

Zprávy z ústředí : Zápis I.schůze ústředního zastupitelstva KČST, konané 27.6.1931 u příležitosti turistického sjezdu a otevření pavilonu KČST na výstavě sportu a tělesné výchovy v Pardubicích. - In: Časopis turistů. - Roč.43.- č.5(1931),s.150-151.- Uvádza sa aj :1.miestopredseda p.minister JUDr.J.Slávík zdôraznil potrebu jednotnosti národa československého, zmienil sa o význame turistiky po stránke duševnej výchovy a vyslovil pranie, aby sa účastníci zjazdu KČST presvedčili o práci Klubu ktorá je zdokumentovaná veľkolepým spôsobom v turistickom pavilóne. Zástupca Pobeskydskej župy Dr.Dorazil sa zmienil o úspešnej konferencii usporiadanej za účelom povznesenia turistiky v Beskydách a poďakoval za účasť na nej ministrovi J.Slávíkovi.

Československým turistům. - In: Časopis turistů. - Roč.43.- č.5(1931),s.129. - Úvodník vyzývajúci k poskytnutiu príspevku na „vianočnú nádielku horskej mládeže“. Za ústredný výbor KČST je podpísaný aj miestopredseda JUDr.Juraj Slávík.

1931- Juraj Slávík predseda prípravnej komisie pre zriadenie Tatranského národného parku (informáciu uvádza I.Bohuš v publikácii Osudy Tatier-pozri záznam pod rokom 1976)

1932

Zprávy z ústředí : Řádná valná hromada Klubu čs.turistů 8.5.1932 v Praze. - In: Časopis turistů. - Roč.44, č.3(1932),s.80-83. -účasť-87 českých odborov, 52 moravskoslezských a 15 slovenských. Svoju neúčasť ospravedlnil predseda E.Hrubý a I.miestopredseda JUDr.Juraj Slávík.

Ústřední výbor KČST v Praze ve správním roce 1931.-In: Zpráva o činnosti Klubu československých turistů za rok 1931. Str.25. - In: Časopis turistů. - Roč.44, č.2(1932)-Prémiová příloha. -Predseda senátor Emil Hrubý. Miestopredsedomia : I. JUDr.Juraj Slávík,minister vnútra / II. Rudolf Mlčoch,minister železníc/III.ministerský rada Ing.Leo Veselý. Z funkcie vo výbore v roku 1931 odstúpil Viliam Pauliny.

Ministr obchodu a ministr vnitra v Orlických horách. - In: Časopis turistů. - Roč.44, č.3(1932),s.88. - Na pozvanie ústr.výboru KČST navštívili 26.5.1932 ministri JUDr.Josef Matoušek a JUDr.Juraj Slávík s rodinami, Kramářovu chatu na Suchém vrchu a Bednářovu chatu na vyhlídke u Vamberka, aby si pozreli výsledky klubovej stavebnej práce v Orlických horách.

Zápisnice KČST odboru Banská Bystrica 1928-1938. - Zápis o výborové schůzi odboru KČs.T. v národním domě dne 28.1.1932. – Uvádza sa aj : dôležitá zpráva z Ústředí, týkající se intervence ministra Dr.Slavíka u ministerstva zemědělství ohledně chaty na Panském díle, které je majetkem lesního ředitelství a je pronajata Karpathenvereinu. Jednatel a Milde pověřeni zjištěním stavu věci na lesním ředitelství a u lesního ředitele Klenociho v Radvani.
- In: Štátny okresný archív v Banskej Bystrici.

Zápisnice KČST odboru Banská Bystrica 1928-1938. - V zápisnici zo dňa 2.5.1932 sa uvádza : „Ministrovi Slávikovi bol zaslaný dopis i s pozvánkou k otvorení chaty na Suchom Vrchu.“ – In: Štátny okresný archív v Banskej Bystrici.

SLÁVIK, Juraj : Bratia Češi – poznajte Slovensko !- In: Salon : Obrazová revue pro umění a život.-Roč.5, č.5(1932), s.33

Ministr vnitra Dr. JURAJ SLÁVIK:

BRATIA ČEŠI — POZNAJTE SLOVENSKO!

Valné shromáždění Klubu čs. turistů, které sa konalo tieto dni, dalo turistické veřejnosti pre tento rok heslo: »Poznejte otčinu«. Opatření finančního rázu, které bolo nutné po příklade ostatních států uvést v život — znemožňují i tak značné části naší veřejnosti pobyt v cizině a preto budú mnohí Čechoslováci stát před volbou, kam toho roku na prázdniny. Ako Slovák nemôžem inak, než volat k bratům Čechom: Poďte na Slovensko! Tatry — naše jediné velehory, kterých krásy iste ničím nestoia za krásami Alp, poskytují přátel'om divokej, romantickéj přírody jedinečnú příležitost oddychu a vyrazenia. Ale Slovensko má i mimo Tatier toľko rozmanitých krás, vrchov i dolín, kúpeľ'ov a letovísk, že môže uspokojiť nároky veľké i skromné, môže nahradit' Alpy i Rivieru.

může poskytnout zdraví i zotavenie, pobavenie i oddych, vyhovie samotárom a milovníkom spoločnosti. Preto volám k bratům Čechom: Přijďte toho roku na Slovensko! Poznejte ho a iste si ho zamilujete. Budete přicházet každým rokem, pomôžete Slovensku a upevníte vzájemné vzťahy Slovákův a Čechův. Uskutočňovanie československej jednoty vyžaduje v prvom rade toto vzájemné poznanie. Není možno sa milovať, keď sa neznáme dostatočne. Za poznaním ide láska, za láskou k prírode i k ľuďom musí preniknúť vedomie, že sme odkázaní jeden na druhého a že je najdôležitejším úkolom našej generácie uskutočňovať jednotu duší a srdc. Táto jednota bude najlepšou zárukou trvania našej slobody a samostatnosti a zabezpečí na veky náš štát, jednotnú a nerozdielnú Československú republiku!

Zprávy ústředního výboru : II.schůze zastupitelstva KČST. - In: Časopis turistů. – Roč.45, č.1 (1933), s.27-29. - Schôdza 17.12.1932 v Prahe za predsedníctva JUDr.J.Slávik

Pán minister vnútra dr.Juraj Slávik, básnik Neresnický, čujete, na Slovensku strieľa sa do ľudí tri razy do týždňa.- In: Robotnícke noviny.- Roč.29, č.133(11.6.1932), s. 1.- Kritika ministra – četníctvo strieľalo do štrajkujúcich v Olešnej, Holíči a Telgárte.

Naši zákonodárci létají.- In: Letec.-č.11(1932),s.345. - ...minister vnútra Juraj Slávik pred odletom z Prahy na Slovensko...

Naši zákonodárci létají. Výhody osobní letecké dopravy oceňují mnozí naši politikové. Na fotografii vidíme pana ministra vnitra Juraje Slávika před odletem třímotorovým letadlem S-32 z Prahy na Slovensko. Vlevo ředitel Čs. Státních Aerolinií Ing. Fr. Stožes, vpravo v uniformě ředitel pražského letiště Ing. Trnka. Cesta letadlem z Prahy do Brna trvá pouhých 85 minut, dále do Bratislavy 55 minut. Úspora času proti vlaku jest značná.

1933

Ústřední výbor KČST v Praze ve správním roce 1933. - In: Zpráva o činnosti Klubu československých turistů za rok 1933. - Praha : KČST, 1934. - Na str.32 sú uvedené mená a funkcie v ÚV KČST – ako I.miestopredseda je uvedený JUDr.Juraj Slávik, poslanec Národného zhromaždenia, členmi zastupiteľstva KČST boli aj Miloš Janoška z Lipt.Mikuláša a J.Wünsch z B.Bystrice.

Zprávy ústředního výboru : II.schůze zastupitelstva KČST. - In: Časopis turistů. - Roč.45, č.1 (1933), s.27-29. - Schôdza 17.12.1932 v Prahe za predsedníctva JUDr.J.Slávik

Zprávy ústředního výboru :Řádná valná hromada KČST, konala se 7.5.1933 v Praze. - In: Časopis turistů. - Roč.45, č.4 (1933), s.116-119. - Predsedníctvo na dobu 3 rokov : predseda Emanuel Hrubý, I. miestopredseda JUDr.J.Slávik-poslanec Nár.zhromaždenia, II.miestopredseda JUDr.P.Pásek, III.miestopredseda škpt.Jaroslav Janák

Prebor KČST na štrbskom plese.- In: Letem světem : Obrázkový týdeník vydávaný za spolupráce Klubu čs.turistů.-Roč.7, č.23(21.3.1933).

Oslava výměny ratifikačních listin Dohody o letecké dopravě mezi Československem a Francií. - In: Letectví.- č.4(1933), s.97. - ...Predseda Aeroklubu Republiky Československej ministr dr.J.Slávik...

Předseda Aeroklubu RČS ministr m. sl. dr. Slávik uvítal přítomné srdečným a vzletným proslovem, ve kterém zdůraznil zejména radost nad uskutečněním Dohody, která jest pokračováním v součinnosti našeho a francouzského letectví, započaté ve skutečnosti již na úsvitě naší svobody a symbolisované postavou gen. dra Štefánika. Zdůraznil, že Dohoda jest nejen udá-

1934

Ústřední výbor KČST v Praze ve správním roce 1933. - In: Zpráva o činnosti Klubu československých turistů za rok 1933. - Praha : KČST, 1934. - Na str.32 sú uvedené mená a funkcie v ÚV KČST – ako I.miestopredseda je uvedený JUDr.Juraj Slávik, poslanec Národného zhromaždenia, členmi zastupiteľstva KČST boli aj M.Janoška z Lipt.Mikuláša a J.Wünsch z B.Bystrice.

V slovenské metropoli. - In: Časopis turistů.-Roč.46, č.5(1934), s.97-98.- Valné zhromaždenie KČST v Bratislave sa konalo s poslaním zdôrazniť lásku k zemi Slovenskej s ukážkami čo bolo vykonané k jej povzneseniu a osláviť pätnásťročné trvanie odboru KČST v Bratislave – prvého ktorý vznikol na Slovenku. Slávnostné vztýčenie štátnej a klubovej vlajky, vojenská kapela zahrála štátnu hymnu a vzletnú reč mal miestopredseda KČST JUDr.Juraj Slávik...

Řádná valná hromada Klubu československých turistů za rok 1933. - In: Časopis turistů.-Roč.46, č.5(1934), s.99. - Konala sa 29.4.1934 v Bratislave-pozdravným prejavom ju zahájil JUDr.Juraj Slávik.

SLÁVIK, Juraj : Kongres F.A.I. 1933 v Káhýře.- In: Letectví. – č.1(1934), s.4.- Dr.Juraj Slávik informuje o Kongrese mezinárodní letecké federácie 1933 v egyptské Káhíře, na ktorej sa zúčastnil ako predseda čs.aeroklubu.

Československý a rumunští delegáti na kongresu mezinárodní letecké federace (FAI) v Káhýře. (Od leva: predseda ARCS, min. m. s. Dr. Juraj Slávik, plk. Ing. Negresco a Ing. Constantinesco.)

Kongres mezinárodní letecké federácie (Federation Aéronautique internationale) pre rok 1933 konal sa vo dňoch 19.—23. decembra m. r. v Káhýře za predsedníctva princa George Bibesco a za prítomnosti zástupcov 20 národov, ktoré zastupovalo 52 delegátov. Protektorát tohoto XXXIII. výročného zasadania Medzinárodnej letecké federácie prijal J. V. kráľ Fuad I. a organizátorom sjazdu bol Aeroklub egyptský, ktorý

Návšteva litevských letců v Praze. – In: Letectví. – č.4(1934), s.241. –na stretnutí sa zúčastnil aj dr.Juraj Slávik

Na své okružní cestě Evropou přistála v Praze dne 11. července eskadra litevských vojenských letadel, vedená podplukovníkem Ing. Antanasem Gustaitisem. Eskadra odstartovala z Kannasu dne 25. června a navštívila Stokholm, Kodan, Amsterdam, Brusel, Londýn, Paříž, Marseille, Řím, Vídeň, Prahu, Budapešť, Bukurešť, Kijev a Moskvu, odkudž se vrátila do Kaunasu.

Ku počtu litevských letců, kteří přiletěli na své evropské okružní cestě 11. VII. do Prahy, litevský vyslanec Aukštuolis uspořádal ve svém bytu recepci, které se zúčastnil větší počet zástupců našich leteckých kruhů a úřadů. V první řadě od prava: pplk. Gustaitis, gen. inspektor čs. branné moci gen. J. Syrový, predseda RČS Aeroklubu Dr. Juraj Slávik, vyslanec Aukštuolis, min. nár. obrany B. Bradáč, gen. Homola; ve druhé řadě vyslanec Dr. B. Flieger, lotyšský vyslanec Nukša, za ním řed. B. Luslig, uprostřed (za Dr. Slávikem) gen. Obrátilek.

XXII.Výroční valná hromada Aeroklubu Republiky Československé. – In : Letectví. – č.12(1934), s.455. – Dr.Juraj Slávik pozývá na výroční schůzdu Aeroklubu.

XXII. VÝROČNÍ VALNÁ HROMADA

AEROKLUBU REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ

se koná
v úterý dne 29. ledna 1935 o 20. hod. v klubových místnostech Praha I., Celetná ulice 13.

P o ř a d j e d n á n í :

Výroční zprávy funkcionářů za rok 1934. — Volba správního a ostatních výborů pro rok 1935. — Udělení absolutoria odstupujícímu výboru. — Stanovení členských příspěvků. — Volné návrhy. *)

Poslanec Dr. Juraj Slávik, ministr m. s.,
předseda.

Rádná valná hromada jest způsobilá k usnášení, je-li přítomna alespoň jedna pětina k hlasování oprávněných členů klubu. Nesejde-li se dostatečný počet členů, koná se o hodinu později se stejným programem nová valná hromada, jež je způsobilá rozhodovati a usnáseti se za každého počtu přítomných členů.

Ve smyslu stanov mají hlasovací právo pouze členové se zaplaceným příspěvkem za rok 1934.

*) Volný návrh může být dán na pořad jednání jen tehdy, byl-li členem klubu, k hlasování oprávněným, správnímu výboru podán písemně nejpozději 14 dní před valnou hromadou, t. j. do 14. ledna 1935.

Vzpomínky na challenge. – In: Letectví. – č.12(1934), s.458. – ...prejav predsedu Aeroklubu RČS dr.Juraja Slávika...

VZPOMÍNKY NA CHALLENGE

Velká událost, kterou byl pro naše letectví úspěch našeho mužstva v letošní challengi turistických letadel, měla svůj ohlas ještě na členské schůzi Aeroklubu RČS dne 18. prosince, kde byly slavnostně odezdány klubovní i jiné pocty vítězům v challengi a těm činitelům z průmyslu a úřadů, kteří se zasloužili o tento krásný mezinárodní úspěch našeho letectví, jakož i některým jiným pracovníkům leteckým. Tato členská

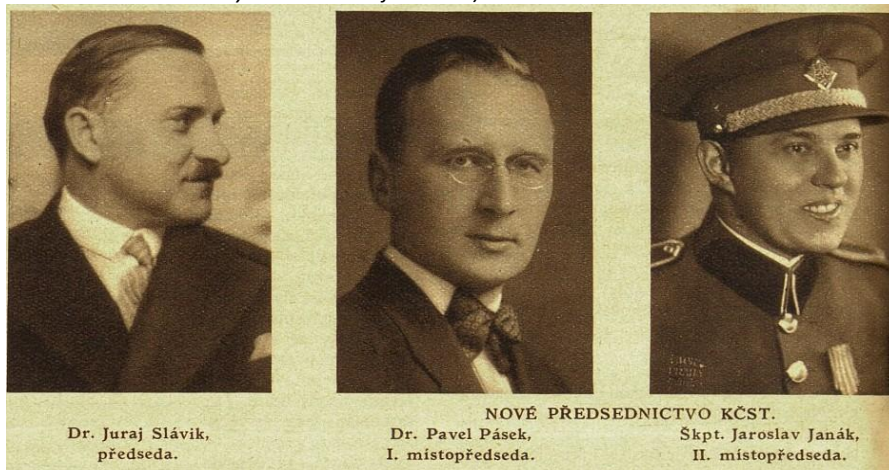
schůze, kterou řídil svým duchaplným způsobem předseda Aeroklubu RČS, dr. Juraj Slávik, nabyla rámce opravdu slavnostního jednak velikou účastí členstva, mezi nímž nechyběly ani četné dámy, jednak temperamentní přednáškou našeho nejlepšího reprezentanta v challengi, škpt. J. Ambruše a půvabným filmem šéfpilota J. Anderleho. Mezi četnými hosty večera dlužno uvést zvláště zástupce MNO pplk. A. Hart-

Zasedání ústředního výboru v peru karikaturisty. - In: Časopis turistů. - Roč.36,č.3(1934),s.51.

1935

Nové predsedníctvo KČST... - In: Krásy Slovenska. - Roč.14, č.5(1935), s.106. – Na valnom zhromaždení v máji 1935 v Brne zvolení – čestný predseda senátor Emanuel Hrubý, predseda emer.min.JUDr.Juraj Slávik, I.podpredseda JUDr.Pavel Pásek,II.podpredseda škpt.Jaroslav Janák, III.podpredseda riaditeľ B.Lederer, I.jednatel' JUDr.Ed.Brynda, II.jednatel' JUDr.Jozef Lucek, III.jednatel' Ján Oružinský, pokladník Tomáš Pokorník, účtovník Jaroslav Hladík. (sú tedy v novom predsedníctve dvaja Slováci a v ústrednom výbore ďalší dvaja Slováci).

Prejav ministra Dr.Juraja Slávika, predsedu Klubu československých turistov, k členom KČST na prelome rokov 1935-1936. – In: Letem světem : Obrázkový týdeník vydávaný za spolupráce Klubu čs. turistů.-Roč.10, č.12(31.12.1935), s.9.

Milí přátelia turisti!

Lúčime sa so starým rokom a hľadíme k novému. Hľadíme do minulosti a robíme bilanciu. Keď, ako predseda Klubu čs. turistov zvažujem naše úspechy, našu prácu i v tomto uchádzajúcom roku, prvé moje slovo musí byť slovom vdaky. Myšlím na všetkých tých nadšencov prírody, milovníkov našich krás, ktorí nezištné, z krásneho idealizmu otvárali, zprístupňovali prírodu iným, ktorí obetovali zdravie i hmotu, aby pôsobili radosť. Majú uspokojenie v svojej duši, tešia sa z radosti iných. Odmenou je im uspokojenie nad dobre vykonanou prácou. Jestli k ich spokojnosti môže prispieť moje slovo vdaky, prosím, aby ho prijali z rozčítaného, vreleho srdca.

PROJEV MINISTRA
DR. JURAJE SLÁVIKA,
PŘEDSEDY KLUBU
ČESKOSLOVENSKÝCH
TURISTŮ, K ČLENŮM
KČST. NA ROZHŘANÍ
ROKU 1935-1936

Hore zdar!
Juraj Slávik
predseda KČST.

Milí přátelia, turisti!

Lúčime sa so starým rokom a hľadíme k novému. Hľadíme do minulosti a robíme bilanciu. Keď, ako predseda Klubu čs. turistov, zvažujem naše úspechy, našu prácu i v tomto uchádzajúcom roku, prvé moje slovo musí byť slovom vdaky. Myšlím na všetkých tých nadšencov prírody, milovníkov našich krás, ktorí nezištné, z krásneho idealizmu otvárali, zprístupňovali prírodu iným, ktorí obetovali zdravie i hmotu, aby pôsobili radosť. Majú uspokojenie v svojej duši, tešia sa z radosti iných. Odmenou je im uspokojenie nad dobre vykonanou prácou. Jestli k ich spokojnosti môže prispieť moje slovo vdaky, prosím, aby ho prijali z rozčítaného, vreleho srdca.

Na rozhraní roku hľadíme však viacej do predu. Čo nám prinesie budúcnosť? Bude šťastnejšou, úspešnejšou? Preto druhou našou spoločnou myšlienkou musí byť slovo viery. Človeku nemôže sa zdať dielo, v ktorého úspech neverí. My chceme veriť, že rady turistických idealistov vzrastú, že vykonáme v budúcnosti viac než v minulosti. Z našej vôle budú rásť činy!

Tretia moja myšlienka je zafarbená lútosťou. Budem asi na Vašu prácu hľadieť len z daleka, budem len v myšlienkach a srdcom s vami. Poniesim si však v duši obraz našich krás, srdce sa bude chvieť a rozpalovať spomienkami. Vzdialenosťou rastie láska. Ostanem si vernými! Budeme pracovať s láskou k našej rodnej zemi, ostanem vernými pôde, v ktorej odpočívajú naši predkovia a nezradíme šťastie budúcich pokolení.

Do nového roku 1936.

Hore zdar!

Dr. Juraj Slávik,
predseda KČST.

9

Dr. Juraj Slávik predsedom Klubu čs. turistov. - In: Slovenský denník. - Roč. 18, č. 106 (7.5.1935), s. 4.

Valná hromada Klubu čs. turistů 5.5.1935 v Brně. - In: Časopis turistů. - Roč. 47, č. 5 (1935), s. 98-99 a 117. - Vol'by, menoslov výboru a náhradných členov. Rezignácia E. Hrubého z funkcie predsedu KČST, bol menovaný prvým doživotným čestným predsedom KČST. Zvolené nové predsedníctvo na dobu 1 roku - za predsedu zvolený poslanec Národného zhromaždenia JUDr. Juraj Slávik.

SLÁVIK, Juraj : Milí přátelia turisti !- In: Časopis turistů. - Roč. 47, č. 10 (1935), s. 217. - Úvodník - koncoročný príhovor predsedu KČST. - „Človeku nemôže sa zdať dielo, v ktorého úspech neverí. My chceme veriť, že rady turistických idealistov vzrastú, že vykonáme viac, než v minulosti. Z našej vôle budú rásť činy!“

II. schůze zastupitelstva KČST 14.12.1935. - In: Časopis turistů. - Roč. 47, č. 10 (1935), s. 218-219. - Schůzdu viedol predseda KČST JUDr. Juraj Slávik. - „dnes prožívá KČST historický okamžik svého vývoje, neboť poprvé za 47 let činnosti Klubu, zasedá správní sbor KČST na vlastní půdě, a to v domě pražského odboru. Dnešní schůze koná se v den, kdy první prezident Československé republiky, o němž jsme se domnívali, že ponese svůj úřad až na nejzazší hranici svého života, vzdává se svého

úřadu. Naše myslí upřeny jsou do Lán, k tomuto velkému starci, T.G.Masarykovi, zakládajícímu členu Klubu československých turistů. Celý turistický svět si přeje, aby, i když bude obyčejným občanem našeho státu, byl dlouho ještě zdravý a dlouho svědomím i duší Československé republiky.“....Na závěr si přítomní vypočuli s hlbokým pohnutím řeč ministerského předsedu dr.Milana Hodžu a státní hymnu-z vysielania pražského rozhlasu.

Národní soutěž v letecké akrobacii. – In: Letectví. – č.9(1935), s.332. – Příhovor předsedu Aeroklubu RČS Juraja Slávika.

Při závěru událostí bohaté neděle 15. IX. 1935 předseda Aeroklubu RČS, min. Slávik, zhodnotil úspěch ten též těmito slovy:
„Toho, čeho jinde docílují striktními nařízeními, brutálním komandem, toho jsme docílili my jednotou a dobrou vůlí všech.“
Dílo se zdaří vždy tam, kde se vine ruka k ruce a zdařilo se dokonale také dílo naše.

Zprávy Čs.státních aerolinií. Z listiny našich jubilentů.- In: Letectví. – č.12(1935), s.467. -

ZPRÁVY
ČS STÁTNÍCH AEROLINIÍ
(ZALOŽENO ROKU 1923)
Z LISTINY NAŠICH JUBILANTŮ:

Dr. J. Slávik.

Pan Dr. Juraj Slávik, poslanec a ministr m. sl., předseda Aeroklubu RČS, cestuje často našimi letadly a bře podíl na různých našich akcích. Letošního roku spoluzahajoval s představiteli veřejného a leteckého světa novou naši trať: Piešťany—Bratislava—Vídeň.

Dr.J.Slávik vyslancom vo Varšave. – In: Pohronie.-Roč.4, č.50(14.12.1935), s.4.

HALLA, Ján : T.G. Masaryk na Slovensku. Spomienky a prejavy. K 85.narodeninám. 1935. – Bratislava : Nakladateľstvo ČAS. – Zmieňuje sa aj o Jurajovi Slávikovi – Neresnickom.

1936

Zápis řádné valné hromady KČST konané 3.5.1936 v Litoměřicích v rámci oslav 100.výročí úmrtí básníka K.H.Máchy. - In: Časopis turistů. – Roč.48, č.8(1936), s.199-200.- Novo zvolený předseda KČST JUDr.Pásek vo svojom prejave poďakoval bývalému predsedovi JUDr.Jurajovi Slávikovi, vyslancomi ČSR vo Varšave a účastníci zhromaždenia odoslali J.Slávikovi pozdravný list.

I. schůze zastupitelstva Klubu čs.turistů 26.9.1936 ve Starém Smokovci / zapísal A.Černý. – In: Časopis turistů. – Roč.48, č.9 (1936), s.230.- Konala sa pri príležitosti 10.výr.objavenia Domice. Zúčastnil sa na nej aj vyslanec JUDr.Juraj Slávik.

Pozvánka na valné zhromaždenie KČST.- In: Časopis turistů.-Roč.48, č.2(1936), s.27.

V Praze dne 17. března 1936.

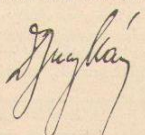
Řádnou valnou hromadu Klubu českoslov. turistů

svolávám na neděli 3. května 1936 na 9. hod. ranní do Litoměřic v Národním domě v Nádražní třídě.

Podle § 8, 4 stanov jsou odbory povinny nejpozději do 19. dubna t. r. oznámiti písemně své delegáty ústř. výboru KČST.

Pořad jednání: 1) Zahájení schůze. 2) Schválení protokolu schůze minulé. 3) Volba zapisovatele, ověřovatelů a skrutátorů. 4) Zprávy zastupitelstva a ústř. výboru KČST.: a) jednatelemská zpráva o činnosti; b) zpráva účetní. 5) Rozpočet na r. 1936. 6) Zrušení fondů. 7) Zpráva revisorů účtů. 8) Volby podle § 11, odst. 2., a) b) c) stanov a jmenování poradců ústředního výboru KČST. 9) Příspěvky a zápisné na r. 1937 podle § 11, odst. 4. a 5. stanov. 10) Určení částky podle § 11, odst. 10. stanov. 11) Číslování členských legitimací — návrh na změnu jednacího řádu. 12) Organizace mládeže. 13) Úmluva s Vojenským zeměpisným ústavem o vydávání Sbírk turistických map. 14) Vydávání map odborů. 15) Návrhy podle § 12, 4 a 5 stanov.

Dále svolávám **informativní poradu** delegátů všech odborů § 16, 1 stanov na sobotu 2. května 1936 na 14.30 hod. rovněž do Litoměřic. Na pořadu schůze delegátů jest program valné hromady.

předseda KČST.

IV. schůze zastupitelstva KČST. se koná 2. května 1936 o 10. hod. dopol. v Litoměřicích. Program se zprávou důvodovou bude zástupcům žup rozeslán zvlášť.

Výroční valná hromada KČST. koná se v rámci jubilejních oslav básníka Karla Hynka Máchy. Jest nutno, aby odbory již nyní zahájily přípravy k zájezdu do Litoměřic, případně do severních Čech (Bezděz, Máchovo jezero a p.). Oznamte ústř. výboru pravděpodobný počet účastníků zájezdu. Program kulturních, národních a j. podniků v Litoměřicích bude uveřejněn v příštím čísle. Zájezd do Litoměřic zařadte na program své nejbližší schůze a návštěvu Litoměřic propagujte v řadách svých členů a v místním tisku. Ústřední výbor KČST. doufá, že letošní valná hromada KČST. vyzní v důstojnou národní a všeturistickou manifestací.

III.schůze zastupitelstva KČST v Praze. - In: Časopis turistů. – Roč.48, č.3(1936), s.51. – konala sa 14.3.1936. Uvádza sa aj informácia - Zpráva o večierku usporiadanom na rozlúčku s predsedom KČST JUDr.J.Slávikom bola uverejnená v Časopise turistů(1936,č.2,s.30) a v Letem světem

Zápisnice KČST odboru Banská Bystrica 1928-1938. – In: Štátny okresný archív v Banskej Bystrici.-V zápisnici zo dňa 14.2.1936 sa uvádza : „Ústredie nám zaslalo pozvanie na večierok na rozlúčku s Dr.Slávikom, ktorý odchádza na nové pôsobisko do Varšavy. Osobne sa nemôže nikdo zúčastniť a preto zašleme telegram a požiadame p.Jirouška ktorý je toho času v Prahe, aby nás na večierku zastupoval.

Loučení s předsedou KČST vyslancem Dr.J.Slávikom. - In: Časopis turistů : Měsíčník Klubu československých turistů. – Roč.48, č.2(1936),s.30. – Předseda KČST JUDr.Juraj Slávik odišiel 16.2.1936 ako veľvyslanec do Varšavy. Večer pred odchodom sa zišli členovia ústr.výboru, odborov, žúp KČST, zástupcovia štátnych úradov na slávnostnej rozlúčke.

Předseda KČST. JUDr. J. Slávik přijímá z rukou místopředsedy dr. Páseka žestný dar ústředního výboru KČST., bronzovou sošku „Praha“ od sk. sochaře Bendy.

LOUČENÍ
S PŘEDSEDOU
KČST.,
VYSLANCEM
DR. J. SLÁVIKEM

Předseda KČST. JUDr. Juraj Slávik odešel jako vyslanec do Varšavy. V sobotu 15. února, poslední den před odjezdem, sešli se členové ústředního výboru, odborů, žup KČST., zástupci centrálních a státních úřadů a četných organizací v restaurantu Savarin k slavnostnímu večeru na rozloučenou. Byli přítomni: za presidium ministerské rady vrch. odb. rada dr. Materna, za minist. obchodu sekční šéf JUDr. Ottis, min. rada dr. Pártl a dr. Broul, za min. vnitra vrch. odb. rada dr. Dohnálek, za min. fin. sekt. šéf dr. Kalfus s chotí, za min. pošt min. rada dr. Novák s chotí, vrch. komisař dr. Mazák a dr. Hřebeček, za min. železnic vrch. odb. rada dr. Habenicht, za min. veř. prací pres. šéf dr. inž. Syrovátka a min. rada dr. Volf s chotí, za min. zdravotnictví tajemník Ustředí stát. lázní dr. Preininger, za gen. ředitelství stát. lesů a statků gen. řed. dr. inž. Šiman a min. rada dr. Rouček, za zemský úřad v Praze zem. vicepředseda dr. Glanz s chotí, za polic. ředitelství pres. dr. Dolejš s chotí, za primátora dr. Baxu a hlavní město Prahu dr. inž. Mrkván, za Klub českých právníků min. rada Drož s deputací, za Autoklub RCS. dr. Weger, za Ligu čs. motoristů pres. Kumpere, za Svaz čs.

automobilistů dr. Ruhmann s chotí, za Svaz lyžařů dr. Hnátek, za Svaz skautů dr. Svojsík, zástupci tisku, zástupci odborů a žup KČST., mezi jinými paní Ondrušková, choť plukovníka (B. Bystrica), vrch. řed. Kašpar (Hradec Králové), předseda Novotný a jednatel Suchomel ze župy Jesenické, dr. Jeřábek s chotí, dr. Rechziegel s chotí, vrchní taj. Kittl, řed. Ammr, předseda vrchní rada Kamenický (praž. odbor) atd., členové ústředního výboru KČST. dr. Hraše, pokladník Pokorník s chotí, místopředsedové dr. Pásek, mjr. Janák a řed. Leederer (zastupoval jako předseda Pražskou župu), jednatel dr. Brynda s chotí, dr. Hlávka, inž. Matys. V záři světla v prostorném sále, bohatě vyzdobeném klubovními vlajkami a květinami, zapěstřily se toalety dám, vojenské uniformy a večerní úbory přítomných. Bylo hodně přes 100 těch, kdož se přišli loučit.

Po 8. hodině se dostavil předseda KČST. vyslanec JUDr. Juraj Slávik a zakrátko i jeho choť. Místopředseda KČST. dr. Pásek uvítal přítomné a pravil v podstatě:

Pokračování v oddíle „Zášluhy a pocty“, str. 26.

Účast Aeroklubu RČS a klubů afilovaných při zahájení linky Bratislava-Piešťany.- In: Letectví.- č.6(1936), s.230.

**AEROKLUB
REPUBLIKY
ČESKOSLOVENSKÉ**

Účast Aeroklubu RČS a klubů afilovaných při zahájení linky Bratislava—Piešťany.

Ve dnech 1. a 2. června 1935 u příležitosti otevření nového civilního hangáru a zahájení pravidelné dopravy letecké linky českoslov. státních aerolinií navštívila čtyři letadla Aeroklubu RČS Piešťany. Posádky letadel po přiletu byly uvítány hudbou a děvčaty v krojích, která podávala letcům věnce. V sobotu večer přiletělo na letiště celkem 21 letadel. Vedle Aeroklubu RČS Praha vyslaly svá letadla: Moravsko-slezský Aeroklub Brno, Slovenský Aeroklub Bratislava, Rakouský Aeroklub Vídeň. Letadlem Čsl. Státních Aerolinií z Prahy přiletěli zástupci ministerstva veřejných prací p. vrch. rada Neubert, předseda Aeroklubu poslanec Dr. Juraj Slávik, ředitel Čsl. Státních Aerolinií p. Žilka. Letadlem Čsl. Státních Aerolinií z Bratislavy přiletěli p. továrník Stollwerck a p. Dr. Glase. Letce přivítal za armádu p. pplk. Studený, okresní náčelník p. Skyčák a p. major Dimitrij Jarčevič, za lázně Piešťany pp. Ludevít Winter a Ervin Winter, za město p. starosta obce Piešťan Monsignore Šindelář. Po uvítání na letišti byli letci a hosté odvezeni do lázeňského paláce „Thermia“ na banket, dá-

vaný p. Ludevitem Wintrem. V proslovch po večeri byl váženými hostiteli a předsedou drem Slávikom oceněn význam leteckého spojení města Piešťan s ostatním světem.

Předseda ARČS Dr. Slávik s chotí před odletem do Piešťan.

Krásy Slovenska

ROČNÍK XV
1936
ČÍSLO 7

Tatry naše!

Dr. Juraj Slávik

Tatry naše, Tatry slávne,
neraz sa tak domýšľam:
stípy ste, hej, neďavné,
zasadené k hlbínám,
postavené do výšavy,
na nich klenba odpočívá,
jasný nebes baldachýn —
Jak však? — otázka v to olivá —
v tom že raji, v sloni slávy
tak nešťastný je váš syn?

Takto spieval a spytoval sa veľký básnik Hviezdoslav. Lebo Tatry boli akoby symbolom slovenským. Symbolom slovenského osudu. Básnici, zreci, proroci národa spievali o tatranskej žule, ktorá im zobrazovala tvrdosť charakteru slovenského: o štítoch, s ktorých vidno ďaleko, ku ktorým sa stúpa ako nebeským rebríkom a kde sa otvára list za listom vo veľkej knihe božej prírody.

Ospevovali jednotlivé vrcholce, najmä veľikánu, zakorenenejšiu v rodnej zemi, nebotýčny Kriváň. Tatry boli symbolom vzkriesenia, viery v slobodu, v odolnosť národa. Prírodná veľba tatranskej búrky, hromobitia v horách dala inšpiráciu i básnikovi našej slovenskej hymny, aby vyslovil vieru, že hromy sa stratia a Slováci ožijú.

A hľa: sen básnikov, veštba prorokov stala sa skutkom. Básnici zaspievali: „Zore nad Kriváňom — hromy viac nebijú!“ Veštba Hviezdoslavova je radostnou skutočnosťou:

„Kriváň stojí na mieste tak nezvratný,
tak velebný, stojí v úsvitovej žiari.
Žije Kriváň náš! hoj žije nám, hľa
jeho končiar slnko jak voni zas!“

Slovensko pýši sa svojimi horami. Poľdady prírody, ktoré boli akoby zakliate, otvárajú sa, preukážu na slnku slobodu. Veď čo si slovenský ľud, najväčší básnik-umelec nabájal o krásach svojich hôr! Oživi si ich nadprirodzenými bytosťami, dobrými aj zlými, zpomedať ktorých však víťazia vždy dobrí a statoční rytieri, premôžu prelážky sklenených vrchov, drevených skál, zámkov na stratiach nôžkach a ich zlých obyvateľov: šarlatánov a drakov a ich čiernych pomocníkov. Zakliata alebo väzná princezna vrátila sa do slobodného života a zasmúšila si rytiera-osloboditeľa. A dnes otvárajú sa poklady. Medené, strieborné a zlaté hory sú dnes naše. Už nie je pravda, nad čím zakvíľil básnik:

„Hory naše, naše hory,
cudzím drevu, nám leň kôry!“

Tatry sú naše a ostnú našimi na večné veky. Boli symbolom slobody, udržovali ducha v národe a boli súčiniteľom nášho oslobodenia už tým, že nadechli k viere prorokov, ktorí zaočovali, zažulovali slovenského ducha. Preto ich máme radi, preto hľadíme k ich štítom s vďačnosťou a s nadšenou úctou.

A tak, ako každý milujúci človek s tými, ktorých má rád, i my sa radi rozdělíme s ich bohatstvami, pokladmi. Odkrývame ich, sprístupňujeme, okrášľujeme. Strážime žiarlivo ich krásy, nedovolíme ich ničť. Chceme, aby sa stali národným parkom, do ktorého má sa vstupovať ako do chrámu, s myslou zbožnou, zanechajúc starosti a biedy dňa vonku. Chceme, aby tak, ako my okrejeme, okriali aj ostatní návštevníci našich veľhôr a naučili sa milovať nielen prírodu, ale i ľud pod Tatrami. Ten ľud, ktorý rozvíja svoje schopnosti a vrodené mu božské nadanie, ale ktorý zachoval piete dobré staré mravy a svojráz zdedený od rodičov a prarodičov. Preto bolo krásnou slovenskou a ľudskou myšlienkou usporiadať Tatranský týždeň a volať do sveta vlnami vzduchu: podte obdivovať naše krásy! Podte sa podívať na náš ľud, na jeho zvyky, na jeho radosť; naučte sa ho chápať a milovať! Vystúpte na končiare, s ktorých vidíte ďaleko, na ktorých sa Vám rozšíri obzor a na ktorých sa cítite bližšie Bohu a večnosti. V našich horách nemôžu vzniknúť zlé myšlienky; krásna príroda očistí Vám dušu!

„Všetk človek v horách
vďačný je za každý najmenší dar.
Za rozkvitlú jedlu,
i kamen slncom zhrtiaty.
Hej, v horách chudobných
ľudia sú láskou bohatí!“

Túto lásku, ktorej toľko treba v svete, chceli by sme vnášať do nášho života i do života národov. Veríme, že táto láska, ktorú iste vzbudila naše Tatry v každom, kto raz k nám príde — rozleje sa svetom a že budeme mať zvoliť s básnikom:

„Ty, horo moja dumná, zahuť jasom
a leš sa s nami krásnym blaha časom.“

MLL v kraji Štefánikové. – In: Letec.- Roč.12, č.3(1936), s.53. – Motorové lietanie MLL. Prvým predsedom Západoslonskej župnej organizácie MLL bol 21.10.1928 zvolený dr.Juraj Slávik.

MLL. v kraji Štefánikové

Západoslonská župná organizácia MLL. bola založená v Bratislave dne 21. X. 1928 na ustavujúcej schůzi a jejím prvým predsedom byl zvolen zasloužilý slovenský pracovník dr. Juraj Slávik.

Zásluhou zemského vojenského velitele arm. gen. Ing. Frant. Škvora, byla vykonána rozsáhlá propagační práce po celém Slovensku ve všech vojenských posádkách. O propagaci u jednotlivých politických úradů zasloužil se vlád. rada dr. Ludevít Černo.

O rozšíření ideí na školách pečoval vrchní školní rada Karel Jelinek a praktickou propagaci podporoval

Finanční pomoc Škodovky Z.A.-In: Letectví.- č.1(1936), s.30.-Predseda Aeroklubu RČS Dr.Juraj Slávik....

Finanční pomoc Škodovky Z. A. Výsledkem účinné intervence min. m. sl. Dr. Juraje Slávika ve funkci předsedy Aeroklubu RČS a presidenta a gen. ředitele Ake, spol. dř. Škodovy závody v Praze, Dra Loevensteina, bylo poskytnutí finanční pomoci klubu, která byla rozvržena do tří stejných částí, jež budou vypláceny po 3 leta. Jmenovaná firma dokázala opět, že zájem o civilní letectví, jmenovitě na českém západě, jí není cizí a že dobře chápe jak potřebu pomoci Z. A., tak i složku brannosti, již má Z. A. ve svém programu. — Zástupci Z. A. Ing. Kordule, Ing. Schovánek a Ing. Haller použili návštěvy min. Dr. Slávika v Plzni u příležitosti jeho přednášky v hist. museu 10. ledna a srdečně mu za účinnou intervenci u Škodovky poděkovali. — Takto získané finanční pomoci od jednoho z největších čl. závodů použije Z. A. ke své propagaci v cizině.

1943

SLÁVIK, Juraj (vyjadrenia v diskusii o českej a slovenskej národnej osobitosti a jednote...) – In : Nové Československo. - 9. říjen 1943.

KOMENTÁŘE A ODPOVĚDI

Na náš úvodník, věnovaný vztahům mezi Čechy a Slováky (N. Č. číslo 38), odpovídá v „Čechoslováku“ dr. Juraj Slávik. Volali jsme „Zastavit!“ — t. j. zastavit diskuse, výklady a činy, kterými se upírá národní citlivost a proti nacistům a zrádcům bojujícím Slovákům právo, pokládat se za příslušníky slovenského národa.

A nyní dr. Slávik ve své polemice proti nám praví:

„Můžeme s dobrým svědomím tvrdit, že se dostal nikomu nezakazovalo a ne-
prekážalo, aby i v styku s domovem, v rozhlase, v tisku používal označení „slovenský národ“, „český národ“ alebo „československý národ“.

Vtíř je ale v tom, že se to dělalo — a proto náš článek! A dělalo se to nejen na sou-
kromých diskusích, o kterých se p. ministr zmiňuje. Na těch by konečně ani tak ne-
záleželo (až na to, že jsou velmi příznač-
né) — ale i při různých projevech, hlavně
rozhlasech. A dalo často velmi mnoho
práce a přesvědčování, aby termín „slo-
venský národ“ mohl být použit, a lze do-
konce uvést případy, kdy se kladly obtíže
při používání termínu „český národ“. To
jsou fakta, o něž jsme se opírali a z nich
ve své kritice vycházeli. A věci došly tak
daleko, že poctiví Slováci, o jejichž bez-
úhonnosti a protifašistické důslednosti
nelze pochybovat, byli označováni za něco
jako černé ovce, za iředentisty, maďarony
a čert vi co ještě. Jakoby jejich slovenské
národní citění bylo nějakou jejich vadou.
Proto nám také nezbyvá než zdvořile
nepřijmout onu lekci z demokratického
chování, kterou nám pan ministr dává,
stejně jako výtku, jako bychom to byli
my, kdož potlačují individuální přesvěd-
čení jiných. Jsou to výtky adresované
nesprávně. Na nás neplatí a nemohou
platit, neboť nemáme takových úmyslů
ani prostředků k tomu. Ruku na srdce:

Bylo či nebylo vůči domovu ve sloven-
ské otázce uplatňováno jednostranné
stanovisko? — Velmi pochybujeme, že by
nám kdo mohl dokázat nedostatek smyslu
pro spolupráci a toleranci. Ve své kritice,
v podnětech a návrzích vycházíme z po-
třeb národně-osvobozovacího zápasu naše-
ho lidu, z politických nutností — nikoli
z dogmat. — Dr. Slávik mi vytýká, že
hlásám potlačení každého jiného přesvěd-
čení (t. j. ve slovenské otázce) než mám
já sám. Chci opětne ujistit, že na tom, zda
národ národem je nebo není, nemůže nic
změnit jakékoli subjektivní přesvědčení
jednotlivce — jeho, mé, či kohokoli jiného.
Národy budoť jsou nebo nejsou! Cítili se Slo-
váci národem, pak jím jsou a na tom se nic
nezmění přesvědčíme-li dra Slávika my,
nebo on nás. Ostatně i dr. Slávik ve svém
článku souhlasí, aby se zde v zahraničí
zastavily hádky zda jsou Češi a Slováci
jedním národem nebo dvěma svěbytnými
národy. Praví:

„... já s tím souhlasím bez výhrady.
Otázku jednoho alebo dvoch národov,
otázku československej národnej jed-
noty alebo českej a slovenskej národnej
osobitosti nemožno rozhodnúť žiad-
nym hlasovaním, žiadnym diktátom
alebo majorizovaním ...“

Nuže, zde jsme se — zaplať pámbu — do-
hodli v jedné důležité věci, a je to pěkný
krůček vpřed. Nemůžeme-li se zde
v zahraničí dohodnout o tom, jak to s těmi
Slováky vlastně je, pak je nutno se do-
hodnout na konkrétních věcech, zejména
pokud se týče rozvíjení boje lidu doma.
Budeme-li mít při tom všichni na mysli
potřeby a přání tohoto lidu, jeho tužby
a cíle, pak se nepochybně dohodneme.

vř.

1944

Dokument 184. - 1944, august 30.- Vyhlásenie čs.vlády k vypuknutiu SNP v čs.vysielaní britského rozhlasu – prečítal ho JUDr.Juraj Slávik. In: PREČAN, Vilém : Slovenské národné povstanie. Dokumenty. – Bratislava : Vydavateľstvo politickej literatúry,1965.

1944, august 30. [Londýn.] — Vyhlásenie čs. vlády k vypuknutiu Slovenského národného povstania v čs. vysielaní britského rozhlasu.¹

Na žiadosť Tisovej vlády začalo nemecké vojsko 29. augusta obsadzovať Slovensko. Takzvaný minister Národnej obrany, Čatloš, vyzval slovenské obyvateľstvo, aby Nemcov uvítalo ako priateľov. Slováci povstali však do boja proti nemeckému útočníkovi a zradnému režimu na Slovensku. Od osudných dní roku 1938 boli všetci verní Slováci v boji proti Nemcom a Maďarom a Tisovému režimu a za novú, lepšiu Československú republiku, za demokraciu a sociálnu spravodlivosť. Po mesiaci sa pripravoval domáci front v súčinnosti s československou vládou na rozhodný čin. Československí vojaci, partizáni a Československej republike verné obyvateľstvo bránia rodnú pôdu proti nemeckým votrelcom.

Československá vláda sleduje s celým srdcom tento hrdinný boj a stará sa zo všetkých svojich síl, aby mu Spojenci poskytli všetku možnú materiálnu a bojovú pomoc. Vláda vyzýva všetkých Slovákov, Čechov a Ľud Podkarpatska, aby sa do nastúpeného boja zapojili. Českí vlastenci musia vykonať všetko, aby svojím slovenským bratom pomáhali, rušili nemecké spoje a znemožňovali prepravu nemeckého vojska a materiálu. Z moravsko-slovenského pomedzia pridávajú sa k bojujúcim slovenským jednotkám.

Nastúpte všetci vojaci, partizáni, zbraneschopní mužovia i ženy do bojového šíku pod jednotným velením. Československá vláda určila veliteľov domáceho frontu a zbavila velenia všetkých dôstojníkov nespolehlivých a režimu slúžiacich.

Vláda vyhlasuje týmto všetkým bojujúcim za sčastičku československej brannej moci. Časťou československej armády a spojeneckých vojsk sú tedy všetky vojenské a partizánske jednotky a všetky jednotlivé osoby, ktoré sa na území Československa zúčastnia činne boja.

Ziadame tých, ktorí nemôžu bojovať proti nemeckému votrelcovi so zbraňou v ruke, aby poskytli všetku pomoc bojujúcim jednotkám.

Slovensko dokazuje svojím bojovým vystúpením svoju vernosť Československej republike. Vlastenci na Slovensku si uvedomujú, že sloboda a češ je hodná každej

obete. Budúce generácie budú s hrdosťou a vďakou spomínať tento heroický boj, ktorým sa Slováci plno zapojujú do borby o nový život celého ľudstva.

Náš ľud už dosavadnými svojimi obetami dokázal, že sa chce oslobodiť vlastným bojom. Příkladu slovenského budú nasledovať i ostatné časti republiky. Československý ľud je si vedomý, že „Sloboda sa krvou krstí“. Je preto rozhodnutý prispieť sám najväčšou mierou svojmu oslobodeniu. Pritom je naplnený vďakou spojencom, ktorí zasadením smrteľných rán spoločnému nepriateľovi vytvorili podmienky pre úspešný boj za naše oslobodenie.

Spojenci zvierajú nepriateľa víťazne zo všetkých strán. Zničení nemeckých a maďarských armád je len otázkou krátkeho času. Rudá armáda je blízko. Vy, ktorí ste nastúpili do hrdinského zápasu na rodné pôde, vytrvajte! Bráňte sa a ubráňte sa. Bojujte a zvíťazíte!

¹ Vládne vyhlásenie prečítal v rozhlase minister dr. J. Slávik o 8,45 hod. západoeurópskeho času.

AUD KSC Praha. F. 38, a. j. 500/355—356. Záznam vysielania. Strojoepisný priepis.

Dokument 211 . - 1944, september 1.- Banská Bystrica.- Situačné hlásenia zaslané rádiotelegraficky čs.MNO do Londýna. -
In: PREČAN, Vilém : Slovenské národné povstanie. Dokumenty. – Bratislava : Vydavateľstvo politickej literatúry,1965.-s.388.
 – v poznámke sa uvádza aj :

⁴ V materiáli hlavného veliteľstva stretneme sa aj s touto podobou tohto hlásenia: „Pozor: Slávikův projev o probíjení sloven. armády k Rusům působí velmi špatně. Zastavte vysílání. Dejte bombardovat vysílačku Velké Kostolany ihned (Čatlošova vysílačka). (VHA Praha. Západ I, HV Londýn, 9/4.)

Dokument 521. - 1944,november 2. Londýn. –Odpoveď delegácie SNR na stanovisko prezidenta Beneša k uzneseniu SNR z 29.septembra 1944, týkajúce sa postavenia Slovenska v novej Československej republike, platnosti ústavy z r.1920, pomeru medzi orgánmi domáceho a zahraničného odboja, právomoci čs.vládneho delegáta a politickej štruktúry Československa. - In: PREČAN, Vilém : Slovenské národné povstanie. Dokumenty. – Bratislava : Vydavateľstvo politickej literatúry,1965.-s.797. - v poznámke sa uvádza aj :

V rozhlasovom prejave ministra dr.Juraja Slávika 27.10.1944-minister o.i.povedal :“Bratislavské hyeny si márne namýšľajú,že sú vládou Slovenska. Slovenská národná rada ďalej vykonáva a bude vykonávať správu slovenských vecí, viesť a organizovať boj a pripravovať budovanie nového, slobodného života.“

1945

(o prílete čs.politických a armádnych predstaviteľov z Londýna do Prahy) -In: Lidová demokracie. -18.května 1945.

Primátor Dr Petr Zenkl v Praze
 Ct - Praha, 17. května. »Pražané nikdy nezklamali a nezklamou jistě ani nyní naděje, které do nich vkládají všichni Češi a Slováci,« to jsou slova primátora dr. Zenkla, vyslovená několik okamžiků po přistání na ruzyňském letišti. Když jemu ho požádali o jednu nebo dvě věty pro pražské občanstvo, pravil tato slova rozechvěně, s kyticí pomněnek v ruce, symbolem to vzpomínek a nezapominání. Tlumčíme je nyní v důvěře, že budou pravdivá a že pro Pražany jistě zůstanou živá.
 K uvítání ministra zahraničního obchodu dr. Ripky a primátora dr. Zenkla, kteří měli přiletět spolu, dostavili se na ruzyňské letiště za kancelář presidenta republiky osobní tajemník presidentův dr. Belanský, ministr pošt Monsgré Hála a mnoho jiných významných osobností. Z letadla jako první vystoupil ministr dr. Hubert Ripka, za ním primátor dr. Zenkl, pak vyslanec dr. Slávik, generál Bosý, poslankyně Hodišová, dr. Kőrbi, redaktor Führt, redaktor Fraštický, profesor Klecanda, Ing. Paleček a ostatní. S generálem Bosým přiletěli do Prahy důstojníci letectva, podplukovník Schejbal, podplukovník Hlobil, major Mrázek a major Doležal. Posádku dvoumotorového dopravního letadla značky Dakota tvořili poručík Foglar, štábní kapitán Nedvěd, nadporučík Grigar a poručík Král. Celkem přiletělo v letadle 18 osob. Londýnskou půdu opustili v 10 hodin a po zastávce v Plzni doletěli navečer do Prahy. Z letiště odjeli členové vlády s primátorem dr. Zenklem k Staroměstské radnici, kterou si přál primátor nejdříve uvidět, když slyšel, jak ji pustošili hitlerovci. Cestou byl průvod srdečně sráven. Zejména primátorovi, kterého Pražané snadno poznávali, se dostalo srdečných ovací.

1946

Naši v Luxemburskom paláci.-In: Národní obroda.-Roč.2, č.244(1946), s.3. – Charakteristika Jana Masaryka, Vl.Clementisa, Juraja Slávika, Dalibora Krnu a Vavra Hajdu, čs.zástupcov na mierovej konferencii.

1948

Velvyslanec Dr.Slávik rezignoval. – In : New Yorkský Denník. - Roč.35, č.150(3.3.1948), s.7.

1965

PREČAN, Vilém : Slovenské národné povstanie. Dokumenty. – Bratislava : Vydavateľstvo politickej literatúry,1965.- Na str.388 a str.797 uvádza zmienky aj o Jurajovi Slávikovi – pozri záznamy pod rokom 1944

1976

HOUDEK, Ivan : Osudy Tatier / Ivan Houdek, Ivan Bohuš. - Bratislava : Šport, 1976. - 244 s. – na str.145 uvádza nasledovnú informáciu o Jurajovi Slávikovi, ktorý v roku 1931 bol na čele prípravnej komisie pre zriadenie Tatranského národného parku.

V atmosfére upevňujúcej sa československo-poľskej turisticko-ochrannej spolupráce vznikla roku 1924 koncepcia medzinárodného prírodného parku, ktorou sa mal skončiť aj hraničný konflikt o javorinskú oblasť. V zmysle takzvaného Krakovského protokolu zišla sa v septembri 1924 v Zakopanem československo-poľská turisticko-ochranná konferencia, ktorá sa pod Dominovým predsedníctvom jednoznačne vyslovila za zriadenie prírodného parku tatranského. Projekt mal komplexnú medzistátnu koncepciu a jeho cieľom bolo ochraňovať a regenerovať prírodné bohatstvo Tatier. Podobné stanoviská zastávali aj poľskí ochranári na čele s dobrým znalcom Tatier, krakovským geológom, univerzitným profesorom Walerym Goetelom (1889–1972).

Proti projektu sa ostro postavila Zipska Deutsche Partei ako politická strana spíských Nemcov, majetkovo silne zainteresovaných vo Vysokých a v Belianských Tatrách. Výmena názorov sa vyostrila v roku 1929, v čase predvolebnej kampane, a v roku 1931, keď sa aj Hodžova republikánska strana prostredníctvom svojho župného sekretariátu v Liptovskom Mikuláši bezohľadne zasadila proti realizácii národného parku. Na čele protestného hnutia bol reakčný veľkolebný statkár, poslanec ZDP Andor Nitsch. Byrokratická prípravná komisia pre zriadenie Tatranského národného parku na čele s vtedajším ministrom Jurajom Slávikom nebola schopná čeliť opozícii a realizovať projekt rezervácie. Tak ostalo opäť len pri čiastkových opatreniach, najmä na ochranu jednotlivých rastlinných a zvieracích druhov. Sprisnila sa regulácia a kontrola odstrelu kamzíkov a presadila sa úplná ochrana medveda. Prínosom bolo, že vývin myšlienky zriadiť park sústavne sledoval medzinárodný prírodoochranný orgán Office International pour la Protection de la Nature so sídlom v Bruseli (Bohuš 1972b).

Dalšími štádiami bolo...

1990

BRTÁŇ, Rudo: Storočnica Juraja Slávika Neresnického. - In : Smer. - Roč.42, č.20(24.1.1990), s.4.

GAJDOŠ, Milan: Kto bol Juraj Slávik. - In : Vpred. - Roč.31, č.37(11.9.1990), s.10.

1991

TAVALY, Boris: Dr.Juraj Slávik Neresnický. Výročie významnej osobnosti. - In: Čas.-Roč.6, č.123(28.5.1991), s.3.

1993

KOČIAN, Jiří: Juraj Slávik. - In : Lidová demokracie. - Roč.49, č.247(23.10.1993), Príl.LD na nedeli, s.7.

ŠOLC, Jaroslav : Slovensko v českej politike. - Bratislava : M.O.Enterprise, 1993.- 251 s. – zmieňuje sa aj o pôsobení a postojoch JUDr.Juraja Slávika v exilovej československej vláde v Londýne.

1995

BARTOŠ, Josef : Osobnosti českých dějin / Josef Bartoš, Stanislava Kovářová, Miloš Trapl. - Olomouc : ALDA, 1995. - Kapitola Slávik Juraj, s. 329.

2002

GAJDOŠ, Milan: Politik a diplomat Juraj Slávik. - In : Bojovník. - Roč.28, č.26(2002), s.6.

Slávik Juraj JUDr.(pseud.Neresnický) – In:Kto bol kto v histórii Banskej Bystrice.- Banská Bystrica : ŠVK, 2002.-text o J.Slávikovi na str.176.

2003

SCHVARC, Michal : Odbor KČST v Banskej Bystrici 1920-1938 : Rigorózná práca. - Ban.Bystrica : UMB, 2003.- v práci cituje z dobových prameňov :

Dňa 1. júna 1924 rozhodla 21 – členná komisia zložená zo zástupcov Stredoslovenskej župy KČST (banskobystrický odbor zastupovali F. Studnička, pplk. O. Kudrna, V. Pauliny a S. Uher), Ministerstva verejných prác (štátny tajomník Mühlman) a ústredia KČST (F. Haišman) o umiestnení stavby chaty pod Ďumbierom, a to nad Mlynnou dolinou, do ktorej je možný prístup z Mýta pod Ďumbierom, a 20. júla 1924 sa uskutočnilo slávnostné položenie základného kameňa za početnej účasti verejnosti. (Hronské noviny, VI. ročník, č. 24, 14. 6. 1924, s. 3; č. 26, 28. 6. 1924, s. 4.)

Oslavu po odznení Smetanovho „Věna“ otvoril predseda Stredoslovenskej župy KČST dr. Juraj Slávik (neskorší minister československej vlády a predseda ústredného výboru KČST v rokoch 1935 – 1936), po ňom predniesli prejavy Ing. F. Krejčí za ústredie KČST, brezniansky notár Ján Snopko (mesto Brezno darovalo pozemok), Ladislav Winkler z Podbrezovej, Ing. Vojtech Kelemen, riaditeľ Štátnych lesov a statkov v Banskej Bystrici, poslanec dr. Bohuslav Klimo a v mene pohronskej sokolskej župy Detvan jej predseda Viliam Pauliny. Po položení základného kameňa vystúpili z kratšími prejavmi ešte František Studnička za banskobystrický odbor KČST, Ján Klos za zvolenský odbor, Ferdinand Práger z Uherského Brodu, Rudolf Pilát a školský inšpektor z Brezna Karol Riapoš. Na záver slávnosti zaznela Hviezdoslavova „Smrť Kriváňa“ a pozdravný telegram prezidenta T. G. Masaryka. Základný kameň položili do vykopaných základov Ján Chudík, Rudolf Pilát, František Studnička a Viliam Pauliny.

(In:Hronské noviny, VI. ročník, č. 24, 14. 6. 1924, s. 3; č. 26, 28. 6. 1924, s. 4.)

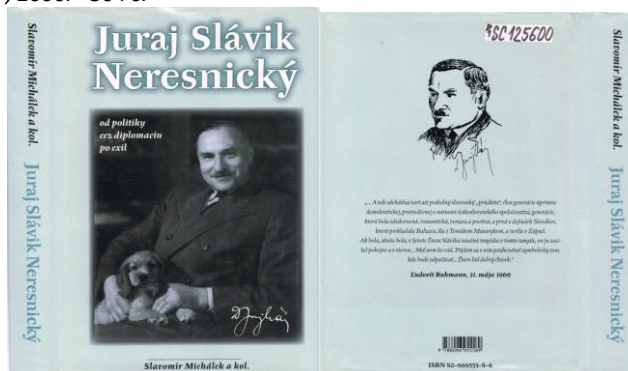
OČENÁŠOVÁ-ŠTRBOVÁ, Slavomíra : Zo spomienok Dr.Juraja Slávika. - In: Bystrický Permon. Banskobystrická revue pre históriu, literatúru a popularizovanie vedy. – Roč.1, č.3(2003), s.1 a 4. + č.4(2003), s.9. – Výber časti textu z knihy J.Slávika Môj život v rakúsko-uhorskej monarchii.

2004

FURDÍKOVÁ, Eva: Bratia Veselovci v spomienkach spolužiaka Vladimíra Slávika.- In: Bystrický Permon. Banskobystrická revue pre históriu, literatúru a popularizovanie vedy. – Roč.2, č.3(2004), s.11. – Spomienky bratranca Juraja Slávika-Neresnického, JUDr.Vladimíra Slávika.

2006

MICHÁLEK, Slavomír a kol.: Juraj Slávik Neresnický od politiky cez diplomaciu po exil (1890-1969). – Bratislava : Prodama pre Historický ústav SAV, 2006. - 504 s.

Obsah publikácie Juraj Slávik Neresnický :

Lichardus,Branislav:	Z exilu do exilu a do dejín Slovenska
Bútora,Martin:	Dilemy charakterného diplomata
Bystrický,Valerián:	Máme v histórii národa podobnú osobnosť ?
Michálek,Slavomír:	Do pamäti národa, muž poézie, politiky a diplomacie
Dulovič,Erik:	Detstvo, štúdium a prvá svetová vojna
Ferenčuhová, Bohumila:	Štúdiá a literárne začiatky
Podrimavský,Milan:	Spoločensko-politický program Prúdov a Juraj Slávik
Kršáková,Dana :	Neresnický-básnik, prozaik a literárny kritik
Dulovič, Erik:	Poslanec RNZ, vládny komisár pre východné Slovensko
Dulovič, Erik:	Agrárny politik, Orava a Spiš 1919-1922
Dulovič, Erik:	Župan Pohronskej a Košickej župy 1923-1928
Krajčovičová, Natália:	Ministrom poľnohospodárstva, marec-október 1926
Krajčovičová, Natália:	Ministrom vnútra (druhá Udržalova vláda), 1929-1932
Dejmek, Jindřich:	Československý vyslanec v Polsku (I.)
Dejmek, Jindřich:	Československý vyslanec v Polsku (II.)
Němeček, Jan:	Ve vedení československého zahraničného odboje v Paříži
Němeček, Jan:	Ve vedení československého zahraničného odboje v Londýne
Leikert,Jozef :	Spolupráca so študentmi v československej zahraničnej armáde
Michálek, Slavomír:	Dohoda o výmene obyvateľstva s Maďarskom
Michálek, Slavomír:	Delegát na Parížskej mierovej konferencii 1946
Michálek, Slavomír:	Veľvyslanec v USA, delegát na zasadnutiach VZ OSN 1946-1948
Michálek, Slavomír:	Exil, pri zrode utečeneckého fondu a Rady slobodného Československa
Slavík, Juraj Ludevít Jan :	Môj otec Juraj Slávik
Slavík, Julie Bres :	Gita Slavík
Šimková, Ľudmila:	Výberová bibliografia Juraja Slávika Neresnického
Michálek, Slavomír:	Slovo na záver
Výber z tvorby Juraja Slávika Neresnického (Listy, články, próza, poézia)	
Pramene a literatúra. O autoroch. Menný register. Fotopríloha. Osobné dokumenty.	

2009

120 rokov organizovanej turistiky v Banskej Bystrici 1889-2009 / zostavil Dušan Kaliský .- Banská Bystrica : Mesto Banská Bystrica - Klub slovenských turistov Lokomotíva Banská Bystrica, 2009. – 255 s. – **V tejto publikácii je na str.38 fotografia z osobného albumu Viliama Paulinyho - ktorá zobrazuje riaditeľa Živnostenskej banky Praha Rudolfa Piláta, župana Juraja Slávika a riaditeľa Národnej Banky v Banskej Bystrici Viliama Paulinyho , v sedle pod Ďumbierom 20.7.1924 - v deň položenia základného kameňa chaty M.R.Štefánika.**

2010

<http://zvolen.sme.sk/c/5585259/dobru-nivu-navstivil-syn-juraja-slavika.html#ixzz2zXR2jelq> (13.10.2010)

DOBRA NIVA. Základnú školu v Dobrej Nive chcú pomenovať po svojom najvýznamnejšom rodákovi Jurajovi Slávikovi. Rezortnému ministerstvu školstva už požiadavku zaslali, vyrozmene zatiaľ nedostali.

O zámere školy už vie aj syn Juraja Slávika, ktorý sa volá po ňom Juraj (na snímke). Hoci bude mať v októbri (2010) už 81 rokov a navyše žije vo Washington, na pozvanie školy zavítal do Dobrej Nivy. „Nie som tu prvýkrát,“ povedal, „bol som tu v roku 1990, keď na pamiatku otca odhalili na fare pamätnú tabuľu. Potešil ma zámer školy, aby niesla otcovo meno, otec by bol rád.“

Juraj Slávik, ktorý písal pod pseudonymom Neresnický (1890 - 1969), bol slovenský politik, diplomat, spisovateľ a prekladateľ. Študoval právo v Budapešti, Berlíne a ukončil ho v Paríži. Stal sa županom Zvolenskej župy, neskôr Košickej župy. Bol ministrom poľnohospodárstva, ministrom vnútra, potom pôsobil v diplomatických službách v Ženeve a v Poľsku. Po zániku Česko-slovenskej republiky v marci 1939 rezignoval na svoju funkciu a odišiel do USA . Neskôr sa dostal do Londýna, kde ho menovali za ministra vnútra. Bol zástancom Benešovho etnického čechoslovakizmu a odmietal snahy Štefana Osuského a Milana Hodžu o princíp rovnocennosti oboch národov.

Po vojne sa stal československým veľvyslancom v USA. Po Februári 1948 sa vzdal funkcie veľvyslancu a zostal v USA v exile. Ku koncu svojej kariéry opustil koncepciu čechoslovakizmu a priklonil sa k princípu rovnocennosti oboch národov v spoločnom štáte. Zomrel vo Washington. Jeho urnu s popolom uložili pri príležitosti jeho 100. výročia narodenia v rodinnej hrobke na banskobystrickom cintoríne.

Už ako študent sa začal venovať aj literárnej činnosti a prekladal z francúzštiny, ruštiny, ukrajinčiny a nemčiny. Sestrou jeho matky bola prozaička a publicistka Elena Maróthy-Šoltésová.

Syn Juraj sa mu narodil v Prahe, keď bol ministrom vnútra. Juraj Slávik mladší však umelecké vlohý nezdedil a nezlákala ho ani politika. Je ekonómom. Z troch súrodencov bol najmladší, žije jediný. Jeho sesternica je vdovou po slovenskom spisovateľovi Petrovi Karvašovi.

Historické ústavy v Čechách a na Slovensku v súčasnosti spolu vydávajú o Jurajovi Slávikovi Neresnickom publikáciu.

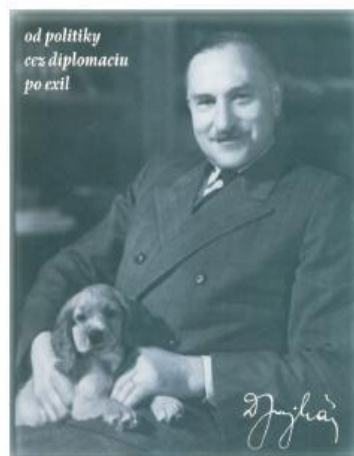
streda 13. 10. 2010 | Ľubica Mojžišová

<http://www.svkbb.eu/aktualne-informacie/archiv-podujati/401-vystava-judr-juraj-slavik-neresnicky>

ŠTÁTNA VEDECKÁ KNIŽNICA V BANSKEJ BYSTRICI
VÁS POZÝVA NA VÝSTAVU

SLOVENSKÝ POLITIK, DIPLOMAT,
SPISOVATEL A PREKLADATEL
JUDr. JURAJ SLÁVIK - NERESNICKÝ

ŠVK, 1. POSCHODIE, OD 3. FEBRUÁRA 2010

2012

RYCHLÍK, Jan : Češi a Slováci ve 20. století. - Praha : Vyšehrad, 2012. - O J. Slávikovi na str.219-220 a 234.

2015

Uvedenie JUDr.Juraja Slávika do Siene slávy českej turistiky 28.3.2015

<http://www.kct.cz/cms/sin-slavy-ceske-turistiky-judr-juraj-slavik> JUDr.Juraj Slávik v Sieni slávy

Mail z ústredia Klubu českých turistů v Praze 30.3.2015 :

30.3.2015

Uvedení do Síně slávy ČT

Vážená paní Olgo,

zasílám pár obrázků z uvedení do Síně slávy české turistiky Juraje Slávika na konferenci KČT v Praze, Slovanském domě, 28.3.15. Vše proběhlo důstojně za účasti vnuka Martina Slávika a vnuček Hany Hlaváčkové a Tatjany Štemberové.

Vám děkuji za zájem, ochotu a rozhodující spolupráci. Máte největší zásluhu o zmapování zejména turistického životopisu a zásluh Juraje Slávika. Před celým forem konference (včetně předsedy KST Petra Dragúně) jsem Vám na dálku poslal pozdrav a poděkoval za spolupráci. Přáním do blízké budoucnosti je návštěva hrobu J. Slávika v Ban.Bystrici.

Věřím, že se mi to podaří při některé turistické akci u Vás.

Ještě jednou děkuji, zdravím srdečně,

Jan Sládek

diplom přijímá Martin Slávik, vnuk JUDr.Juraja Slávika

zleva: Vr. Chvátal, předseda KČT, vnučky J.Hlaváčková, T.Štemberová, Marcel Chládek min. školství ČR, Jan Havelka čestný předseda KČT, vnuk Martin Slávik

KALISKÁ, Oľga : JUDr.Juraj Slávik – prvý Slovák v Sieni slávy českej turistiky. – In: Krásy Slovenska. – Roč.92, č.9-10(2015),

s.78. – Text :

Na fotografii, ktorá pochádza z osobného albumu Viliama Paulinyho, sú (zľava) spolu s riaditeľom živnostenskej banky z Prahy R.Pilátom, dvaja významní činníci z histórie slovenskej a československej turistiky – predseda Stredoslovenskej župy KČST a neskorší predseda ústredného výboru KČST v Prahe JUDr.Juraj Slávik a predseda odboru KČST v Banskej Bystrici a neskorší miestopredseda ústredného výboru KČST v Prahe Viliam Pauliny. Fotografia vznikla 20.7.1924 v sedle pod Ďumbierom – v deň položenia základného kameňa Štefánikovej chaty. Vybudovanie tejto chaty bolo srdcovou záležitosťou oboch menovaných - Slávika aj Paulinyho - a z pozície svojich funkcií v ústredí KČST spoluplytvárili podmienky pre jej úspešné dokončenie.

Viliam Pauliny sa v roku 1929 vzdal svojej funkcie prvého miestopredsedy ústredia KČST v prospech ambiciózneho Juraja Slávika, ktorý túto funkciu zastával do roku 1935, kedy bol zvolený do funkcie predsedu ústredia KČST v Prahe. Súbežne sa rozvíjala aj Slávikova politická kariéra .

Juraj Slávik sa narodil 28.1.1890 v Dobrej Nive v rodine ev.a.v.farára Jána Slávika, právnický titul získal v roku 1913 na budapeštianskej univerzite a už od roku 1923 pôsobil v rôznych verejných funkciách – začínal ako župan Zvolenskej, neskôr Košickej župy, 4 roky bol ministrom vnútra v Prahe, tri roky čs.veľvyslancom vo Varšave, v rokoch 1940-1945 bol ministrom vnútra čs.exilovej vlády v Londýne, 1947-1948 čs.veľvyslancom vo Washingtone a po februári 1948 sa vzdal funkcie a zostal v exile v USA. Zomrel 30.5.1969 vo Washingtone a v roku 1990 (pri 100.výročí jeho narodenia) bola jeho urna uložená v rodinnej hrobke na ev.cintoríne v Banskej Bystrici.

Juraj Slávik bol nielen politik a diplomat, ale zanechal svoju stopu aj v literatúre – ako básnik, autor literárno-kritických polemík , úvah, spomienok a prekladateľ z francúzštiny, ruštiny a nemčiny. Banskobystrický publicista J.Hobl v roku 1926, vo svojich Kaleidoskopických obrázkoch zo stredného Slovenska, charakterizoval župana J.Slávika ako „uhladeného muža, s básnickým vzletom“, ktorý nemá nepriateľov a „rád ho má aj ten medveď kdesi na Ďumbieri“.

Československá a slovenská turistika mala v JUDr. Jurajovi Slávikovi zanieteneho činníka, ktorý svojim postavením v pražskom ústredí KČST mal nielen prehľad o smerovaní a cieľoch, ale ako diplomat a politik vedel nájsť aj spôsob pre vytváranie priaznivejších podmienok pre ich uskutočnenie.

Súčasný Klub českých turistů a jeho ústredie v Prahe, zriadil od roku 2004 pamätnú Sieň slávy českej turistiky, do ktorej každoročne uvádza činníkov, ktorí významnou mierou prispeli k prestížnemu zviditeľneniu turistiky. Na základe rozhodnutia správnej rady KČT , bol v roku 2015 do Siene slávy českej turistiky uvedený aj JUDr.Juraj Slávik-in memoriam, ako významná osobnosť československej turistiky a jediný Slovák, ktorý v období Československej republiky pôsobil vo funkcii predsedu ústredia KČST v Prahe.

Archívna dokumentácia a fotografie o JUDr.Jurajovi Slávikovi, ako podklady pre KČT, boli poskytnuté aj z Archívu Domu turistiky KST Lokomotíva Banská Bystrica. Na slávnosti z príležitosti uvedenia JUDr.Juraja Slávika do Siene slávy českej turistiky , ktorá sa konala 28.3.2015 v Slovanskom dome v Prahe, sa zúčastnil aj Ing.Peter Dragúň, predseda ústredia Klubu slovenských turistov v Bratislave.

Spomienku na Juraja Slávika Neresnického usporiadal 30.5.2015 Kuzmányho klub pri Ev.a.v.fare Banská Bystrica.

FURDÍKOVÁ, Eva : Juraj Slávik-Neresnický. – In: Bystrický permon. –Roč.13, č.4(2015), s.8. – Výber z knihy Juraja Slávika Moja pamäť-živá kniha – časť spomienok na jeho detstvo a školské roky v Banskej Bystrici. – Text :

JURAJ SLÁVIK-NERESNICKÝ, politik (zakladateľ čs. zahraničného odboja), diplomat (vyslanec v Poľsku a USA), zvolenský župan (1922 - 1925), minister exilovej vlády v Londýne, prekladateľ poľskej a francúzskej literatúry a autor memoárov, polemík, úvah a recenzií - strávil štyri roky gymnaziálnych štúdií v našom meste (1900 - 1904). Narodil sa v januári 1890 v Dobrej Nive (Dobronivá) v rodine evanjelického farára a historika Jána Slávika ako druhé dieťa po staršom bratovi Jankovi. Otec pochádzal z mlynárskej rodiny Michala Slávika z Dačovho Lomu. Matkou Juraja S. Neresnického bola Izabella Maróthy, dcéra krupinského evanjelického kňaza a spisovateľa Daniela Maróthyho a mladšia sestra spisovateľky Eleny Maróthy-Šoltésovej. Juraj S. N. prežil krásne a radostné detstvo v kruhu rodiny, priateľov a známych, národne citiacich a pre národ pracujúcich ľudí. Veľký vplyv na budúce zameranie Jurka S. N. mal jeho strýc Ďurko, otcov brat. Hoci evanjelický kňaz, mal ideálne predpoklady pre politickú vedúcu úlohu. Jeho synovec videl v ňom „nedostižný príklad národného vodcu, organizátora, rečníka a diplomata“. Bol v úzkom styku so všetkými slovenskými vlastencami, združoval okolo seba mladých kňazov, učiteľov a iných národovcov, ale nevyhýbal sa ani styku so stoličnými (župnými) pánmi a maďarskými politikmi. Bez jeho podpory nemohol byť zvolený za Hontiansku župu žiadny poslanec. Dbal na to, a dal si to aj písomne potvrdiť, že zvolený poslanec, ktorého kandidatúru podporoval, sa bude v sneme do-žadovať národnostného zákona a neskôr

uskutočnenia demokratického volebného zákona podľa všeobecného, tajného a rovného hlasovania. Bolo to na prelome 19. a 20. storočia, v dobe slovenskej politickej pasivity. Za národné záujmy bojoval aj vo vlastných radoch oltárnych spolubratov evanjelickej cirkvi. Žiaľ, na ťažkú chorobu zomrel v mladom veku. Bol najbližším priateľom Martina Kukučina, ktorý u neho na farách, kde pôsobil, strávil veľa krát celé týždne. Tu čerpal aj námety pre svoje literárne diela a v niektorých „vyportretoval“ aj farára Ďurka Slávik. Otec Juraja S. N., evanjelický kňaz Ján Slávik, mal veľmi široké, ale hlboké záujmy. Stal sa odborníkom na históriu architektúry, zvlášť románskeho a gotického slohu, hlavne sakrálnych objektov. Chodili za ním konzervátori a znalci starej architektúry z Čiech a celého Uhorska. Stal sa aj čestným členom „Klubu pro starou Prahu“. Zachránil mnoho architektonických pamiatok pred neodbornými renováciami a prestavbami. Žiaľ, nie vždy sa mu to podarilo a vtedy videl mladý Jurko S. N. otca plakať. Ján Slávik robil aj archeologické vykopávky, ktorých sa zúčastňoval ako študent aj syn Jurko. Medzi otcove záľuby patrilo i ovocinárstvo, včelárstvo a vôbec poľnohospodárstvo. Bol zručným zámočníkom, stolárom, staviteľom, nesmierne pracovitý s lexikálnymi vedomosťami. Jeho najobsiahlejšie historické dielo „Dejiny Zvolenského evanjelického a.v. bratstva a seniorátu“ je nezaplátiteľnou pomôckou nielen pri bádaní cirkevnej histórie. A k tomuto dielu prispel aj študent Jurko S. N. pri tvorbe obsiahleho menného registra. Evanjelická fara na Dobrej Nive, kde Juraj S. N. vyrastal, bola strediskom národného a spoločenského života širokého okolia. Skoro denne, či to bolo počas školského roku alebo cez prázdniny, faru navštevovali pozvané i nepozvané návštevy, rodina, priatelia i náhodní turisti. Aj styk s týmito návštevami utváral dušu mladého Jurka. Zaujímavé boli pre neho návštevy „suplikantov“, študentov stredných i vysokých škôl, hlavne cirkevných, ktorí chodili cez prázdniny po farnostiach a zbierali milodary na štúdium. Juraj S. N. sa prvé tri roky vzdelával doma u otca. Nastúpil až do štvrtej triedy evanjelickej ľudovej školy. Pred začiatkom gymnaziálneho štúdia v Banskej Bystrici chcel otec Ján Slávik, aby si syn Jurko osvojil aj nemčinu (po maďarsky sa naučil v Šájo-Gemery ešte predtým). Kvôli pokračujúcej maďarizácii už Spiš, kde chodili predošlé generácie na nemčinu, nebezpečne dobre osvojenie nemeckého jazyka, preto išiel Jurko na nemčinu do Tešína. Bol sám v cudzom svete, kde sa hovorilo iba po nemecky a kým si zvykol, tiež prežíval žiaľ. Vyplakať sa chodil na cintorín k hrobu Michala Miloslava Hodžu. Slovenské verše na jeho pomníku mu pripomínali domov. Keď si osvojil reč, už mu bolo ľahšie, i kamarátov si našiel, spoznával okolie Tešína a tešil sa na návrat domov. 1. septembra 1900 zapísali Jurka do 1. ročníka bansko-bystrického evanjelického gymnázia. Väčšina študentov gymnázia bola slovenského pôvodu, no nie všetci boli slovenského čítania. Jurko Slávik spolu so starším bratom Jankom a s inými dvomi chlapcami sa ubytovali u kolára Ondrejho v Hornej ulici. Dnes je to Klimovský dom (predáva sa tu v lete zelenina), lebo do rodiny sa priženil kolár Samko Klimo z Radvane. Bol to jeden z najparádnejších študentských bytov, ktorý mal okná na ulicu a osobitný vchod. Do školy bolo blízko, i na Horné lúky, kde sa hrával futbal. Stravu okrem obeda, ktorý dostávali žiaci v „alumneu“, mali u Ondrejch. Celomesačné bývanie a strava stáli jedného študenta 7 zlatiek. Začiatkom štúdia na gymnáziu mal Jurko veľké trápenie, lebo brat Janko ho tak „dozoroval“, že vyžadoval od neho doslovné znenie učiva. Až keď zasiahol otec a Jurko mohol voľne hovoriť osvojené učivo, stal sa z neho dobrý a potom aj najlepší žiak. Najviac a najlepšie si spomína na profesora matematiky Jána Kmeťa, „znamenitého pedagóga, skutočného otca zvlášť slovenských študentov, ich ochráncu a obráncu...“. Profesor Kmeť odmietol post riaditeľa, lebo nechcel zradiť svoje „panslávské presvedčenie“ a dokonca vymohol, aby aspoň v prvom ročníku mohol vyučovať popri maďarčine matematiku aj po slovensky, lebo nie všetci prváci vedeli po maďarsky. V rokoch štúdia Jurka S. N. sa na gymnáziu ešte vyučovala slovenčina a slovenská literatúra, hoci ako nepovinný predmet. Študenti zo všetkých tried spoločne sa učili spamäti básne Sládkoviča, Chalupku, Kuzmányho a učebnica profesora Černého „Slovenská čítanka“ im bola ohromnou pomôckou. Profesor Kmeť mal takú autoritu, že odišiel do penzie len počas 1. svetovej vojny, potom bol rehabilitovaný a ešte aj po prevrate, už 70-ročný znovu učil svoju obľúbenú matematiku na štátnom gymnáziu v B. Bystrici. V roku 1924, keď bol Juraj S. N. zvoleným županom, usporiadali stretnutie všetkých žiakov profesora Kmeťa, medzi ktorými boli ministri, župani, vysokí úradníci, biskupi, seniori, sudcovia a stovky vynikajúcich vlastencov. Vyššie spomenuté „alumneum“ bola vlastne školská jedáleň, v ktorej dostávali študenti obed za ročný poplatok 24 zlatých. Pani „pedelka“, čiže školníčka, dokázala navariť chutný obed pre 80 - 100 študentov. Jedlá ku štyrom dlhým stolom roznášal pán pedel Chovan. Menu pozostávalo z polievky, mäsa a prívarku, k tomu bochník chleba. Polievky a prívarku si mohol každý nabráť podľa chuti, len mäso bolo naporcované. Halušky boli dokonca dvakrát týždenne. Profesorským správcom alumnea bol profesor Kmeť. On si vyberal spomedzi žiakov študentského správcu, tzv. „seniora“, ktorý dbal na poriadok v jedálni a mohol potrestať neprístojné správanie od odmietnutia vody po odmietnutie celého obeda (na druhý deň). Viackrát počas roka bolo v alumneu tzv. „beneficium“, keď dodávateľ chleba, pekáreň, venoval alumneu nejaké zákusky, štrúdle a k tomu víno, mäsiari zase venovali pečené prasiatko alebo hydinu a tiež víno. Jedno beneficium obvykle dával „senior“, vlastne jeho rodičia hostili všetkých študentov. Seniorstvo sa ušlo aj staršiemu bratovi Jankovi a aj Jurkovi S. N. v štvrtom ročníku. Mama Sláviková vypražila i napiekla kurence a krémeše pre všetkých asi 100 „kostošov“ a otec farár vyvalil celý súdok vína z pivnice. To všetko museli z Dobrej Nivy doviezť už hotové. Počas štúdia navštevovali chlapci z gymnázia obvykle v nedeľu bystrické slovenské rodiny, kde ich radi privítali i pohostili. Medzi také rodiny patrila rodina dr. Ivana Thurzu-Nosického s jeho manželkou Marienkou, rod. Medveckou (neter Terézie Vansovej). Thurzovci bývali v dome bývalého richtára i župana Michala Rárusa (v Lazovnej ulici, pri Bottovom dome), kde bola aj rozsiahla záhrada so všetkými dobrotami, ktoré poskytujú ovocné stromy a kríky. Častejšie chodili vybraní študenti aj do blízkej Radvane na faru k báťovi Jozefovi Hodžovi, niekedy už ráno na služby Božie a hneď ostali aj na obed. Tu ich hostila pani Hodžová, mladšia dcéra Hodžovho predchodcu Andreja Sládkoviča. Po obede sa čítali slovenské časopisy, hovorilo sa o národných veciach. Týchto besied sa často zúčastňoval advokát Andrej Hanzlík (neskôr richtár B. B.), Turzovci, aj Izidor Žiak Somolický. Chýrny Radvanský jarmok tiež ostal natrvalo v pamäti Juraja S. N. ako zdroj neopakovateľných zážitkov.

Medzi oboma bystrickými gymnáziami panoval antagonizmus, nie náboženský, skôr národnostný. Študenti rím.-kat. gymnázia na vtedajšej promenáde boli považovaní za „dobrých maďarských vlastencov“, študenti evanjelického gymnázia

zase za „panslávov“. Šarvátky sa začali obvykle slovnými urážkami a končili na „bitevných poliach“, na lúkach na Jesenskom vršku. „Celé krdle študentov v sobotu popoludní vyrukovali do opevnených pozícií, za celé múriky poskladané z kameňov a kamienkov - vyslali svoje predstráže na všetky cesty vedúce na Jesenský vršok a už sa za chvíľu ozval válečný pokrik – už idú, tam od Hámru. To infanteria nabila skalami všetky vrecká a predvoje sa pohlí do prvej línie, privítajúc nastupujúce, väčšinou početnejšie nepriateľské voje prškou dobre miereného kamenia“. Bitky skončili v poväčšine víťazstvom „panslávov“, niekedy aj za pomoci učňov a tovarišov z remeselníckych dielní a fabrík. Odozva v škole bola samozrejماً a po dohovárani sa boje preniesli skôr do športových zápasov. Vo štvrtom ročníku, keď bol Jurko S. N. seniorom v alumneu, na žiadosť profesora Kmeťa, aby bitky na Jesenskom vršku prestali, ani vykrúcanie nepomohlo, nakoniec podaním ruky prisľúbil a v tom roku sa boje na Jesenskom vršku naozaj nekonali. Namiesto toho sa organizovali „prepady“ ovocných záhrad, z ktorých bolo niekedy veru treba aj utekať. Medzi zážitky, na ktoré nezabudol, patrili aj návštevy Harmaneckej papierne, kde chodil vyučovať syna riaditeľa papierne a bol tam pozývaný i na kratšie prázdniny. Zaujala ho výroba papiera a doniesol si odtiaľ hrbu všelijakého papiera, hlavne ozdobného. Počas pobytu v Bystrici navštívil aj riadne profesionálne divadelné predstavenie, ktoré hrala vandrová spoločnosť (v divadle vo dvore radnice), samozrejme, po maďarsky. Zážitkov, ktoré mal Jurko Slávik Neresnický počas štyroch rokov štúdia v našom meste bolo iste viac a rôznorodých, ale boli to pre neho pekné roky, v ktorých sa veľa naučil, veľa poznal a prežil. Na Banskú Bystricu nikdy nezabudol, veď tu našiel aj miesto posledného odpočinku. Aké boli jeho osudy po odchode z Banskej Bystrice a kam ho zavial osud, to je už na ďalšie rozprávanie.

Z knihy Juraja Slávika-Neresnického „Moja pamäť – živá kniha“ vybrala a doplnila vlastnými poznatkami Eva Furdiková

DULOVIČ, Erik : Juraj Slávik. V službách Československa. Politická biografía 1890 – 1935. Liptovský

Mikuláš : Tranoscius, 2015.- 231 s.

Slovenské osobnosti, ktoré pôsobili na politickej, ale aj na diplomatickej scéne počas obdobia trvania prvej Československej republiky sú ešte stále pomerne neznáme. Je veľkým prínosom pre poznanie slovenských dejín prezentovať nové informácie a poznatky o osobnostiach, ktoré sa podieľali na tvorení našich národných dejín 20. storočia. Juraj Slávik ako politik, ale aj ako diplomat, je pre slovenskú verejnosť stále relatívne neznámou osobnosťou. Erik Dulovič prináša „politickú biografiu“ Juraja Slávika z obdobia jeho politickej činnosti v rokoch 1890 – 1935. Sám autor hovorí o Slávikovi ako o zabudnutom politikovi, ktorý „ako československy orientovaný štátnotvorný činiteľ zastával vzhľadom na svoj mladý vek viacero významných politických funkcií.“

Monografia je rozdelená na tri hlavné kapitoly.

Prvá kapitola Politizujúci básnik (1890 – 1918) predkladá komplexný pohľad na život Juraja Slávika prakticky od jeho narodenia (1890) až po rok 1918. V rámci prvej kapitoly je text členený celkovo na 5 podkapitol: Rodina, detstvo; Stredoškolské štúdiá v Banskej Bystrici a v Prešporku (1900 – 1908); Univerzitné štúdiá v Budapešti a generácia prúdov (1908 – 1913); Právnická prax v Liptovskom Sv. Mikuláši a vojenská služba (1912 – 1914) a posledná Na bojiskách a v zázemí prvej svetovej vojny (1914 – 1918).

Vplyv na formovanie Slávikovej duchovnej a politickej činnosti mali, podľa autora, už v jeho mladom veku Slávikov otec Ján a jeho strýko Juraj. Ján Slávik pôsobil ako evanjelický farár v Dobrej Nive, pričom v druhej polovici 80. rokov 19. storočia nadviazal kontakty s členmi centra Slovenskej národnej strany (SNS) v Martine. Juraj Slávik pôsobil taktiež ako evanjelický farár. Tento udržiaval kontakty „so slovenskou komunitou žijúcou v šahanskom okrese, ako aj s novinárom Milanom Hodžom.“ Na literárne smerovanie mala vplyv zas Jurajova matka. Autor uvádza, že prostredníctvom svojej matky prišiel do kontaktu napríklad s Elenou Maróthy-Šoltésovou, ktorá bola sestrou jeho mamy, ale aj s Teréziou Vansovou. Juraj Slávik sa v priebehu svojho života vyprofiloval na zástancu spoločného štátu Čechov a Slovákov. Autor v tejto súvislosti uvádza niekoľko zaujímavých skutočností, ktoré mali hlboký vplyv na ostrý československý postoj Slávika. Na jednej strane to boli jazykové znalosti, ktoré Juraj Slávik nadobúdala už od svojich siedmich rokov a národná uvedomelosť jeho rodiny, ktorá sa hlásila k slovenskej národnej identite. Ako podnetnú publikáciu, ktorá ovplyvnila Slávikove československé smerovanie, autor uvádza knihu Aloisa Jiráka Bitva u Lučence.

Na strane druhej to boli Slávikove spoločenské a školské kontakty, ktoré nadväzoval počas svojho štúdia. Autor upozorňuje napríklad na vzťah s Andrejom Kmetom, v tom období stredoškolským profesorom matematiky a správcom alumnea (školskej jedálne) na banskobystričskom nižšom gymnáziu. Podľa autorových slov Juraj Slávik poukazoval na vplyv tejto publikácie pri viacerých slávnostných príležitostiach. V tomto prípade autor uvádza aj iné mená, ktoré Andrej Kmeť svojou pedagogickou činnosťou ovplyvnil. Bol to napríklad Milan Hodža, Ján Ruman, Samuel Zoch a i.

Z autorových tvrdení ďalej vyplýva, že Slávik aj napriek tomu, že bol národne citiaci, nemal predsudky ani voči vzdelancom inej národnosti. Jedným takým bol napríklad profesor maďarskej literatúry János Pfeifer. Práve ten, podľa autora, v Slávikovi prebudil záujem o literárnu históriu a kritiku. Autor pritom vychádza zo Slávikových pamätí, kde J. Slávik Pfeiferovi pripisuje

výrazný podiel na vzbudení záujmu aj o túto sféru. Kontakty Juraja Slávika s národne uvedomelým obyvateľstvom sa naplno rozbehli v období jeho štúdia v Bratislave. Autor hovorí o bohatej činnosti Juraja Slávika v oblasti spolkov (spolok Kozub), literárnej činnosti (Národné noviny, Slovenské pohľady), ale aj politických aktivít, ako bolo napríklad angažovanie sa v tlačovej agitácii „za všeobecné volebné právo prostredníctvom Zvolenských novín.“ V tejto súvislosti autor vyjadruje názor, že práve príležitosť Juraja Slávika „publikovať svoje príspevky na stránkach Národných novín a Slovenských pohľadoch brzdilo uvoľňovanie kontaktov Juraja Slávika s tradičným strediskom slovenskej politiky.“ Avšak kontakty, ktoré v rámci svojho štúdia Slávik nadobudol, mali svoje využitie v období neskoršej Slávikovej politickej aktivity.

Autor vykreslil univerzitné štúdiá Juraja Slávika ako obdobie, keď jeho záujem o politiku značne ochladol, pričom do popredia sa dostával predovšetkým záujem o literatúru a spolkový život. Väčšiu pozornosť autor venoval aktivitám Slávika v Slovenskom spolku, českom spolku Sokol a redakcii časopisu Prúdy. Podľa neho Slávik napríklad chápal „funkciu Sokola v úlohe zástupnej organizácie na podporu česko-slovenskej vzájomnosti.“

Taktiež „uvoľnená atmosféra spoločných kultúrnych a zábavných večierok Slovenského spolku a Sokola prispievala k prehĺbeniu Slávikovho pozitívneho vzťahu k českému národu a k pocitu spolunáležitosti s členmi spolku...“

V otázke rekonštrukcie Slávikových názorov na spoločensko-politickú sféru autor vychádza predovšetkým z jeho literárnych a publicistických príspevkov. Autor si je vedomý tejto skutočnosti a uvádza, že rekonštrukcia je možná „len sprostredkovanou“. Na základe toho ďalej charakterizuje Slávikove zmýšľanie v duchu idey „modernizácia slovenského spoločenstva bez zbytočného vyhrocovania konfliktov medzi otcami a deťmi“. Juraj Slávik tak zaujal strednú cestu namierenú k dohode medzi konzervatívami a pokrokármi, ako aj medzi katolíckou a evanjelickou cirkvou.

Ochladenie vzťahu Slávika ku katolíckej cirkvi pripisuje autor radikálnemu vystupovaniu predstaviteľov katolíckeho krídla (Andrej Hlinka, Ferdiš Juriga a pod.) „proti liberálnej a československy orientovanej mládeži“.

V rámci otázky prehlbovania myšlienky česko-slovenskej vzájomnosti u Juraja Slávika autor hovorí o značnom vplyve intelektuálne silných osobností, a to Antona Štefánka, Bohdana Pavla, Františka Votrubu, ale aj Vavra Šrobára. Ďalej to boli „čoraz viac sa rozvíjajúce hospodárske, kultúrne (dôverne) politické kontakty slovenských a českých činiteľov.“ V rámci tejto témy autor rozvíja aj myšlienku slovensko-maďarských vzťahov, o ktorých zlepšenie sa Slávik zaujímal. Členom spolku bol aj Slávikov neskorší politický oponent Štefan Osuský. Juraj Slávik sa stretával s budúcimi spolupracovníkmi časopisu Prúdy – Martinom Rázusom, Samuelom Štefanom Osuským, Pavlom Neckárom a Andrejom Devečkom. Autor uvádza, že Slávik bol presvedčený o tom, že maďarská kultúrna nadradenosť viedla mnohých študentov k nedostatku informácií o slovenskej národnej literatúre. Z tohto dôvodu sa Slávik snažil o zlepšenie slovensko-maďarských vzťahov prostredníctvom rozvíjania kultúrnych vzťahov a „informovaním maďarských časopisov o slovenskej literárnej tvorbe“.

V závere prvej kapitoly sa autor venuje Slávikovmu ukončeniu právnického štúdia a jeho pôsobeniu počas prvej svetovej vojny. Autor v tomto prípade poukazuje na Slávikov záujem angažovať sa vo vznikajúcom československom zahraničnom odboji a „prispieť k slobodnejšej existencii slovenského národa“. Slávik sa snažil kontaktovať so slovenskými politickými činiteľmi (Milan Hodža) a „pomáhať im v rámci svojich možností“. K týmto aktivitám podľa autora prispela skutočnosť, že Slávik bol prevelený na taliansky front a ako člen zásobovacieho centra sa ocitol v „relatívne pokojnom zázemí“. Po zložení advokátskych skúšok sa podarilo Slávikovi dostať do Budapešti, kde opäť nadviazal na svoju predchádzajúcu činnosť a publikoval. Ako člen výboru pre vydávanie propagačných brožúr a letákov sa zúčastnil budapeštianskej porady (12. septembra 1918). V závere prvej kapitoly označuje autor intelektuálne dospievanie Juraja Slávika ako „prechod z prostredia dobrovívacej fary k modernej mestskej societe“. Taktiež si kladie otázku, na ktorú zároveň aj odpovedá: „Akú pozíciu zastával medzi jednotlivými ideovými zoskupeniami slovenskej politiky na počiatku vzniku Československa?“ Celkovo autor dochádza k záveru, že Juraj Slávik „svojou príslušnosťou k československy zmýšľajúcej liberálnej inteligencii a svojím univerzitným právnickým vzdelaním... spĺňal základné podmienky pre budúcu službu v štátnej administratíve: odbornosť a oddanosť československej jednote.“ Ďalej vyzdvihuje Slávikov „politický kapitál v podobe aktivít na poli slovenskej kultúry“, pričom konštatuje, že si to v určitom zmysle vyžadovalo aj istú občiansku odvahu. Napriek tomu autor priznáva, že Slávikovým problémom pri politickom pôsobení mohli byť nielen jeho obmedzené „skúsenosti so zmýšľaním a politickým správaním katolícky orientovaného roľníctva“, ale aj absencia umenia „predvídať a prispôbovať svoj program náladám politického obecnstva“, ako aj chýbajúca vôľa k moci.

V druhej kapitole pod názvom Básnik v politike (1918 – 1935) sa autor venuje obdobiu politických aktivít Juraja Slávika v medzivojnovom Československu. V prvej podkapitole V revolučnom národnom zhromaždení (1918 – 1920) autor poukazuje na problematiku fungovania SNR v Prešporku, členstvo Juraja Slávika v Revolučnom národnom zhromaždení a v neposlednom rade jeho prvú politickú funkciu – „tajomníka SNR v Prešporku“. Autor v tejto súvislosti uvádza, že práve krátko epizóda pôsobenia Juraja Slávika v Prešporku, „môže ozrejmiť fakt, prečo sa martinská SNR nestala tou politickou silou, ktorá by dovedla slovenský emancipačný proces do reálnej inštitucionálnej podoby.“ Z textu vyplýva, že sa Slávik rozhodol pre odchod z Bratislavy (Prešporku) do Prahy namiesto toho, aby podporil SNR v Martine. Priamu odpoveď na to, ako Slávik ovplyvnil neúspech konštituovania sa martinskej SNR na hybnú politickú silu, sa v texte nedozvedáme. Paralelu medzi Slávikom a upadaním SNR v Martine vidí autor v konaní Juraja Slávika v prospech centrálnej vlády a jej cieľa „začlenenie Slovenska do československého štátu“. Z uvedeného vyplýva, že Slávik mal zápas medzi Prahou a Martinom o mocenskú silu na území Slovenska pomerne skoro vyriešený. Autor v tomto prípade veľmi trefne uvádza, že Slávik bol jednou z osôb, ktoré prispeli „k schváleniu prehlásenia Slovenského klubu zo 16. novembra 1918, v ktorom sa právomoci národnej rady prisúdili čs. vláde a parlamentu“ a tým prakticky podáva aj odpoveď na otázku, ako sa dá ozrejmiť neúspech martinskej SNR prostredníctvom odchodu Juraja Slávika do Prahy z prešporskej SNR.

Predstava o potrebe spojenia Slovákov s vyspelejším národom, v tomto prípade Čechmi, viedla Slávika k presadzovaniu československej jednoty aj za cenu vedenia sporov s inými predstaviteľmi slovenskej politickej scény. Najvýraznejšie rozdiely

sa objavili medzi Slávikom a Andrejom Hlinkom, vedúcou osobnosťou Slovenskej ľudovej strany.

V tomto prípade autor poukazuje na istú paralelu medzi oboma prezentáciami slovenských národných záujmov. Autor uvádza, že pokiaľ „... mal Slávik predstavu, že blahobyť, ľudská uvedomelosť a hrdosť“ prídu vtedy, ak na „Slovensko preleje sa česká osveta, český pokrok“, potom bolo takým istým legitímnym cieľom vodcu ľudákov Andreja Hlinku budovať „Slovensko biele, Slovensko slovenské a kresťanské.“ V uvedenom prípade je potrebné súhlasiť s konštatovaním Erika Duloviča, že „Slávikova vízia o potrebe jednotnej prezentácie slovenských národných záujmov bola v období formovania základov čs. štátu správna, nebrala však do úvahy pravidlá politickej praxe.“

Išlo o poradu SNS, ktorá mala za úlohu pripraviť prvú verziu menoslovu členov budúcej Národnej rady. Tejto porady sa Juraj Slávik zúčastnil, ale chýbal na martinskom deklaračnom zhromaždení (31. októbra 1918). Autor ako dôvod uvádza rešpektovanie výzvy „martinských organizátorov, aby sa zhromaždenia nezúčastňovali vojaci, pretože ich prítomnosť by mohla zadať zámienku uhorským úradom pre represívny zásah.“

Odpor Juraja Slávika voči komunizmu počas veľkej hospodárskej krízy pramení, podľa autora, z obdobia okolo roku 1919. Vtedy sa Juraj Slávik stal vládnym komisárom pri východnom vojenskom velení, keď iniciatívu obsadzovania druhej demarkačnej línie prevzala maďarská Červená armáda s cieľom reintegrácie bývalého Uhorska. Autor uvádza, že „Juraj Slávik na vlastné oči mohol pozorovať nielen ľudské obete a hmotné škody..., ale aj to, ako sa politicky negramotné obyvateľstvo stávalo v ťažkých sociálnych a hospodárskych pomeroch ľahkou korisťou komunistických agitátorov.“

Druhá podkapitola Budovanie agrárnej strany na Slovensku (1919 – 1922) predstavuje prerod Juraja Slávika zo žurnalistu bez profesijných plánov na organizátora politickej strany „s agrárnou voličskou základňou a československou orientáciou“. Podľa autora „úvahy o vytvorení celoštátnej agrárnej strany boli logickým vyústením Slávikových názorov na potrebu centralistického čs. štátu ako nevyhnutnej podmienky národnej existencie Slovákov.“ Budovanie agrárnej strany na Slovensku nebolo jednoduché. Vytvorenie spoločnej platformy Hodžových agrárnikov, Šrobárovej skupiny a martinských národnárov si vyžadovalo veľkú dávku trpezlivosti a politickej obratnosti. V tomto prípade sa autor stavia veľmi kriticky k vystúpeniam Juraja Slávika na poste hlavného tajomníka Národnej republikánskej strany roľníckej, neskôr po spojení s martinskou SNS, Slovenskej národnej a roľníckej strany.

V závere podkapitoly autor nastoľuje otázku, prečo sa Juraj Slávik ďalej neangažoval v straníckej politike po jeho vstupe do štátnej administratívy koncom roka 1922. Jednoznačnú odpoveď nám však autor neponúka.

Podkapitola Československo-poľský spor o Oravu a Spiš (1920 – 1922) je detailnejšie zameraná na krátku epizódu pôsobenia Juraja Slávika na rokovaníach „týkajúcich sa riešenia hraničných sporov medzi Poľskom a Československom.“ V tomto období mal Juraj Slávik možnosť preukázať svoje diplomatické schopnosti predovšetkým v otázke rozhodnutí medzinárodnej komisie podľa československých predstáv. Autor uvádza, „že vyššie dvojročné pôsobenie v službách MZV [Ministerstva zahraničných vecí] Jurajovi Slávikovi umožnilo dôverne spoznať zahraničnú politiku“, pričom sa táto skúsenosť „odzrkadlila aj na Slávikovom sebavedomí“.

Autor sa v podkapitole Župan Pohronskej a Košickej župy (1923 – 1928) venuje Slávikovmu pôsobeniu vo vnútornej politike. Slávik mal všetky predpoklady a zároveň spĺňal stanovené kritériá na post budúceho župana: „Od budúcich županov sa očakávalo, že budú mať prehľad nielen o fungovaní administratívy, ale predovšetkým o konkrétnej situácii v regióne župy. Ich bezpodmienečná vernosť myšlienke československej jednoty bola nevyhnutnou podmienkou.“ Slávik bol v priebehu rokov 1923 – 1928 menovaný na miesto župana Pohronskej župy (2. január 1923) a župana Košickej župy (2. august 1925).

Tvrdenie autora, že „rozsiahle kompetencie umožňovali J. Slávikovi presadzovať štátne záujmy nielen v župných samosprávnych zboroch, ale aj na úrovni miestnych samospráv,“ hovorí o neobľomnom postoji Slávika k československej jednote aj napriek jeho pôsobeniu na území Slovenska v prospech slovenského národa. Autor toto tvrdenie podporil taktiež názorom, že „Juraj Slávik zastával názor o potrebe postupného budovania identity slovenského obyvateľstva v jej troch vývojových etapách: lokálnom patriotizme, národnom povedomí a československej štátnosti.“

Útlm v Slávikovej kariére prišiel tesne po zrušení župného systému. Autor toto obdobie, prakticky až do septembra 1929 označuje za „krízu“ a venuje sa mu v podkapitole Kríza profesionálnej kariéry a návrat k politickej činnosti (1928 – 1929).

Podkapitola Minister vnútra (1929 – 1932) zachytáva obdobie návratu Juraja Slávika do vnútornej politiky. Juraj Slávik nastúpil na post ministra vnútra po voľbách v roku 1929. Nahradil na tomto poste Antona Štefánka, pričom E. Dulovič zároveň upozorňuje na to, že Štefánkovo odstúpenie mohlo byť výsledkom zásahu Milana Hodžu. Autor sa v tomto prípade kriticky stavia aj k striktnému československému postoju Juraja Slávika. Tým, že bol Slávik „prvým politikom pochádzajúcim zo Slovenska, ktorý nastúpil na dôležité miesto ministra vnútra,“ dostával sa často v tomto období do konfliktu s jeho dvomi „politickými identitami“. Na jednej strane to bola „stranícka príslušnosť“ a na druhej strane „starostlivo budovaná pozícia slovenského zástupcu vo vláde.“ V závere autor ďalej konštatuje, že minister Slávik patril „k tým členom vládnej zostavy, ktorí neprotirečili snahám prezidenta ovplyvňovať čs. politiku prostredníctvom ich pracovnej agendy.“

Autor ďalej uvádza, že k negatívemu postoju voči komunistickej ideológii mohla napomôcť aj osobná skúsenosť jeho otca, keď jeho evanjelická farnosť bola v júni 1919 vyrabovaná komunistami.

Z uvedeného tak vyplýva, že J. Slávik zaujal neutrálne stanovisko, ktoré neprotirečilo jeho československému smerovaniu a zároveň mu dovoľovalo plniť si svoje povinnosti ako zástupcovi slovenskej strany vo vláde. „Odchodom z vlády sa politická činnosť Juraja Slávika neukončila. Na presadzovanie svojich politických názorov využíval poslanecký mandát agrárnej strany a čoraz častejšie aj spolkovú sféru, ktorá viac vyhovovala jeho spoločenským záujmom...“

Uvedenej činnosti sa venuje podkapitola Poslanec agrárnej strany (1929 – 1935). V tomto prípade sa Juraj Slávik obmedzí na zlepšovanie kultúrnych česko-slovenských vzťahov, pričom kládol dôraz „na úlohu vzájomného spoznávania sa“. Autor v tejto kapitole konštatuje úpadok vystúpení J. Slávika na verejných diskusiách. Pri otázke, prečo je tomu tak, uvádza domnienku, že to mohlo súvisieť s tým, „že nedokázal zreteľne definovať (alebo nechcel verejne artikulovať) to, na akom stupni etnického

uvedomenia sa v prvej polovici 30. rokov Slováci nachádzali.“

Záverečná tretia kapitola Príslušník politickej elity v medzivojnovom Československu predstavuje súhrn, krátku rekapituláciu politickej biografie Juraja Slávika až do roku 1935. Uvedená kapitola je zamyslením sa autora nad spôsobom „akým sa Juraj Slávik zaradil medzi slovenskú a čs. politickú elitu“, ako aj nad sprievodnými znakmi „tohto postavenia – spoločenskú prestíž a s ňou spojený Slávikov špecifický typ politickej reprezentácie, majetkový status a životný štýl“.

Predmetná monografia predstavuje komplexný pohľad na najdôležitejšie roky života Juraja Slávika, počas ktorých bola formovaná nielen jeho osobnosť, ale aj politické a neskôr diplomatické smerovanie jeho kariéry. Je veľkým prínosom, že sa v slovenskej historiografii objavilo dielo, ktoré nám predstavuje pohľad na osobnosť slovenských dejín, ktorá nie je až tak verejnosti a vedeckej obci známa.

Autor objektívne poukazuje na zásluhy, ale aj nedostatky Slávikovej osobnosti či už vo sfére súkromnej, alebo pracovnej. Zároveň kriticky nazerá na Slávikovu ideológiu rozvíjania slovenského národa prostredníctvom vyspelejšej, v tomto prípade českej kultúry. Autorovi sa taktiež podarilo vyhnúť subjektívnemu nazeraniu na osobnosť Juraja Slávika v kontexte dejinného vývoja.

Michaela Boďová-Trnavská univerzita v Trnave

<http://www.archivari.sk/phocadownload/frum%20archivov%202017-1.pdf>

2016

JUDr. Juraj Slávik (Neresnický) - predseda Stredoslovenskej župy KČST (1924-do 16.9.1925), I. miestopredseda od 19.5.1929-1935 a od 5.5.1935-do februára 1936 predseda ústredia KČST v Prahe.

V roku 2015 Klub českých turistov ocenil zásluhy JUDr. Juraja Slávika uvedením do Siene slávy českej turistiky.

V roku 2016 Mestské zastupiteľstvo na podnet Klubu slovenských turistov Lokomotíva vyhlásilo JUDr. Juraja Slávika za významnú osobnosť mesta Banská Bystrica.

FURDÍKOVÁ, Eva : Juraj Slávik-Neresnický – životná púť významnej osobnosti. – In: Bystrický permon. –Roč.14, č.2(2016), s.12. – Text :

JURAJ SLÁVIK–NERESNICKÝ, politik (zakladateľ čs. zahraničného odboja), diplomat (vyslanec v Poľsku a USA), zvolenský župan (1922 – 1925), minister exilovej vlády v Londýne, prekladateľ poľskej a francúzskej literatúry a autor memoárov, polemík, úvah a recenzií – strávil štyri roky gymnaziálnych štúdií v našom meste (1900 – 1904).

Juraj Slávik sa narodil v januári 1890 v Dobrej Nive (Dobroniva) v rodine evanjelického farára a historika Jána Slávika ako druhé dieťa po staršom bratovi Jankovi. Otec pochádzal z mlynárskej rodiny Michala Slávika z Dačovho Lomu. Matkou Juraja S. Neresnického bola Izabella Maróthy, dcéra krupinského evanjelického kňaza a spisovateľa Daniela Maróthyho a mladšia sestra spisovateľky Eleny Maróthy-Šoltésovej.

Juraj S. N. prežil krásne a radosné detstvo v kruhu rodiny, priateľov a známych, národne citiacich a pre národ pracujúcich ľudí.

Veľký vplyv na budúce zameranie Jurka S. N. mal jeho strýc Ďurko, otcov brat. Hoci evanjelický kňaz, mal ideálne predpoklady pre politickú vedúcu úlohu. Jeho synovec videl v ňom „nedostihný príklad národného vodcu, organizátora, rečníka a diplomata“. Bol v úzkom styku so všetkými slovenskými vlastencami, združoval okolo seba mladých kňazov, učiteľov a iných národovcov, ale nevyhýbal sa ani styku so stoličnými (župnými) pánmi a maďarskými politikmi. Bez jeho podpory nemohol byť zvolený za Hontiansku župu žiadny poslanec. Dbal na to, a dal si to aj písomne potvrdiť, že zvolený poslanec, ktorého kandidatúru podporoval, sa bude v sneme dožadovať národnostného zákona a neskôr uskutočnenia demokratického volebného zákona podľa všeobecného, tajného a rovného hlasovania. Bolo to na prelome 19. a 20. storočia, v dobe slovenskej politickej pasivity. Za národné záujmy bojoval aj vo vlastných radoch oltárnych spolubratov evanjelickej cirkvi. Žiaľ, na ťažkú chorobu zomrel v mladom veku. Bol najbližším priateľom Martina Kukučina, ktorý u neho na farách, kde pôsobil, strávil veľakrát celé týždne. Tu čerpal aj námety pre svoje literárne diela a v niektorých „vyportretoval“ aj farára Ďurka Slávika.

Otec Juraja S. N., evanjelický kňaz Ján Slávik, mal veľmi široké, ale hlboké záujmy. Stal sa odborníkom na históriu architektúry, zvlášť románskeho a gotického slohu, hlavne sakrálnych objektov. Chodili za ním konzervátori a znalci starej architektúry z Čiech a celého Uhorska. Stal sa aj čestným členom „Klubu pro starou Prahu“. Zachránil mnoho architektonických pamiatok pred neodbornými renováciami a prestavbami. Žiaľ, nie vždy sa mu to podarilo a vtedy videl mladý Jurko S. N. otca plakať. Ján Slávik robil aj archeologické vykopávky, ktorých sa zúčastňoval ako študent aj syn Jurko. Medzi otcove záľuby patrilo i ovocinárstvo, včelárstvo a vôbec poľnohospodárstvo. Bol zručným zámočníkom, stolárom, staviteľom, nesmierne pracovitý s lexikálnymi vedomosťami. Jeho najobsiahlejšie historické dielo „Dejiny Zvolenského evanjelického a.v. bratstva a seniorátu“ je nezaplátiteľnou pomôckou nielen pri bádaní cirkevnej histórie.

A k tomuto dielu prispel aj študent Jurko S. N. pri tvorbe obsiahleho menného registra.

Evanjelická fara na Dobrej Nive, kde Juraj S. N. vyrastal, bola strediskom národného a spoločenského života širokého okolia. Skoro denne, či to bolo počas školského roku alebo cez prázdniny, faru navštevovali pozvané i nepozvané návštevy, rodina, priatelia i náhodní turisti. Aj styk s týmito návštevami utváral dušu mladého Jurka. Zaujímavé boli pre neho návštevy

„suplikantov“, študentov stredných i vysokých škôl, hlavne cirkevných, ktorí chodili cez prázdniny po farnostiach a zbierali milodary na štúdium.

Juraj S. N. sa prvé tri roky vzdelával doma u otca. Nastúpil až do štvrtej triedy evanjelickej ľudovej školy. Pred začiatkom gymnaziálneho štúdia v Banskej Bystrici chcel otec Ján Slávik, aby si syn Jurko osvojil aj nemčinu (po maďarsky sa naučil v Šájo-Gemery ešte predtým). Kvôli pokračujúcej maďarizácii už Spiš, kde chodili predošlé generácie na nemčinu, nezabezpečoval dobré osvojenie nemeckého jazyka, preto išiel Jurko na nemčinu do Tešína. Bol sám v cudzom svete, kde sa hovorilo iba po nemecky a kým si zvykol, tiež prežíval žiaľ. Vyplakať sa chodil na cintorín k hrobu Michala Miloslava Hodžu. Slovenské verše na jeho pomníku mu pripomínali domov. Keď si osvojil reč, už mu bolo ľahšie, i kamarátov si našiel, spoznával okolie Tešína a tešil sa na návrat domov.

1. septembra 1900 zapísali Jurka do 1. ročníka banskobystrického evanjelického gymnázia. Väčšina študentov gymnázia bola slovenského pôvodu, no nie všetci boli slovenského čítania. Jurko Slávik spolu so starším bratom Jankom a s inými dvomi chlapcami sa ubytovali u kolára Ondreyho v Hornej ulici. Dnes je to Klimovský dom (predáva sa tu v lete zelenina), lebo do rodiny sa priženil kolár Samko Klimó z Radvane. Bol to jeden z najparádnejších študentských bytov, ktorý mal okná na ulicu a osobitný vchod. Do školy bolo blízko, i na Horné lúky, kde sa hrával futbal. Stravu okrem obeda, ktorý dostávali žiaci v „alumneu“, mali u Ondreych. Celomesačné bývanie a strava stáli jedného študenta 7 zlatiek.

Začiatkom štúdia na gymnáziu mal Jurko veľké trápenie, lebo brat Janko ho tak „dozoroval“, že vyžadoval od neho doslovné znenie učiva. Až keď zasiahol otec a Jurko mohol voľne hovoriť osvojené učivo, stal sa z neho dobrý a potom aj najlepší žiak. Najviac a najlepšie si spomína na profesora matematiky Jána Kmeťa, „znamenitého pedagóga, skutočného otca zvlášť slovenských študentov, ich ochráncu a obráncu...“. Profesor Kmeť odmietol post riaditeľa, lebo nechcel zradiť svoje „panslávské presvedčenie“ a dokonca vymohol, aby aspoň v prvom ročníku mohol vyučovať popri maďarčine matematiku aj po slovensky, lebo nie všetci prváci vedeli po maďarsky. V rokoch štúdia Jurka S. N. sa na gymnáziu ešte vyučovala slovenčina a slovenská literatúra, hoci ako nepovinný predmet. Študenti zo všetkých tried spoločne sa učili spamäti básne Sládkoviča, Chalupku, Kuzmányho a učebnica profesora Černého „Slovenská čítanka“ im bola ohromnou pomôckou. Profesor Kmeť mal takú autoritu, že odišiel do penzie len počas 1. svetovej vojny, potom bol rehabilitovaný a ešte aj po prevrate, už 70-ročný znovu učil svoju obľúbenú matematiku na štátnom gymnáziu v B. Bystrici. V roku 1924, keď bol Juraj S. N. zvoleným županom, usporiadali stretnutie všetkých žiakov profesora Kmeťa, medzi ktorými boli ministri, župani, vysokí úradníci, biskupi, seniori, sudcovia a stovky vynikajúcich vlastencov.

Vyššie spomenuté „alumneum“ bola vlastne školská jedáleň, v ktorej dostávali študenti obed za ročný poplatok 24 zlatých. Pani „pedelka“, čiže školníčka, dokázala navariť chutný obed pre 80 – 100 študentov. Jedlá ku štyrom dlhým stolom roznášal pán pedel Chovan. Menu pozostávalo z polievky, mäsa a prívarku, k tomu bochník chleba. Polievky a prívarku si mohol každý nabráť podľa chuti, len mäso bolo naporciované. Halušky boli dokonca dvakrát týždenne. Profesorským správcom alumnea bol profesor Kmeť. On si vyberal spomedzi žiakov študentského správcu, tzv. „seniora“, ktorý dbal na poriadok v jedálni a mohol potrestať neprístojné správanie od odmietnutia vody po odmietnutie celého obeda (na druhý deň). Viackrát počas roka bolo v alumneu tzv. „beneficium“, keď dodávateľ chleba, pekár, venoval alumneu nejaké zákusky, štrúdle a k tomu víno, mäsiari zase venovali pečené prasiatko alebo hydinu a tiež víno. Jedno beneficium obvykle dával „senior“, vlastne jeho rodičia hostili všetkých študentov. Seniorstvo sa ušlo aj staršiemu bratovi Jankovi a aj Jurkovi S. N. v štvrtom ročníku. Mama Sláviková vypražila i napiekla kurence a krémeše pre všetkých asi 100 „kostošov“ a otec farár vyvalil celý súdok vína z pivnice. To všetko museli z Dobrej Nivy doviezť už hotové.

Počas štúdia navštevovali chlapci z gymnázia obvykle v nedeľu bystrické slovenské rodiny, kde ich radi privítali i pohostili. Medzi také rodiny patrila rodina dr. Ivana Thurzu-Nosického s jeho manželkou Marienkou, rod. Medveckou (neter Terézie Vansovej). Thurzovci bývali v dome bývalého richtára i župana Michala Rárusa (v Lazovnej ulici, pri Bottovom dome), kde bola aj rozsiahla záhrada so všetkými dobrotami, ktoré poskytujú ovocné stromy a kríky. Častejšie chodili vybraní študenti aj do blízkej Radvane na faru k báťovi Jozefovi Hodžovi, niekedy už ráno na služby Božie a hneď ostali aj na obed. Tu ich hostila pani Hodžová, mladšia dcéra Hodžovho predchodcu Andreja Sládkoviča. Po obede sa čítali slovenské časopisy, hovorilo sa o národných veciach. Týchto besied sa často zúčastňoval advokát Andrej Hanzlík (neskôr richtár B. B.), Turzovci, aj Izidor Žiak Somolický. Chýrny Radvanský jarmok tiež ostal natrvalo v pamäti Juraja S. N. ako zdroj neopakovateľných zážitkov. Medzi oboma bystrickými gymnáziami panoval antagonizmus, nie náboženský, skôr národnostný. Študenti rím.-kat. gymnázia na vtedajšej promenáde boli považovaní za „dobrých maďarských vlastencov“, študenti evanjelického gymnázia zase za „panslávov“. Šarvátky sa začali obvykle slovnými urážkami a končili na „bitevných poliach“, na lúkach na Jesenskom vršku. „Celé krdle študentov v sobotu popoludní vyrukovali do opevnených pozícií, za celé múriky poskladané z kameňov a kamienkov – vyslali svoje predstráže na všetky cesty vedúce na Jesenský vršok a už sa za chvíľu ozval válečný pokrik – už idú, tam od Hámru. To infantéria nabila skalami všetky vrecká a predvoje sa pohli do prvej línie, privítajúc nastupujúce, väčšinou početnejšie nepriateľské voje priskok dobre miereného kamenia“. Bitky skončili v poväčšine víťazstvom „panslávov“, niekedy aj za pomoci učňov a tovarišov z remeselníckych dielní a fabrik. Odozva v škole bola samozrejme a po dohovárani sa boje preniesli skôr do športových zápasov. Vo štvrtom ročníku, keď bol Jurko S. N. seniorom v alumneu, na žiadosť profesora Kmeťa, aby bitky na Jesenskom vršku prestali, ani vykrúcanie nepomohlo, nakoniec podaním ruky prisľúbil a v tom roku sa boje na Jesenskom vršku naozaj nekonali. Namiesto toho sa organizovali „prepady“ ovocných záhrad, z ktorých bolo niekedy veru treba aj utekať.

Medzi zážitky, na ktoré nezabudol, patrili aj návštevy Harmaneckej papierne, kde chodil vyučovať syna riaditeľa papierne a bol tam pozývaný i na kratšie prázdniny. Zaujala ho výroba papiera a doniesol si odtiaľ hrbu všelijakého papiera, hlavne ozdobného. Počas pobytu v Bystrici navštívil aj riadne profesionálne divadelné predstavenie, ktoré hrala vandrovná spoločnosť (v divadle vo dvore radnice), samozrejme, po maďarsky.

Zážitkov, ktoré mal Jurko Slávik Neresnický počas štyroch rokov štúdia v našom meste bolo iste viac a rôznorodých, ale boli to pre neho pekné roky, v ktorých sa veľa naučil, veľa poznal a prežil. Na Banskú Bystricu nikdy nezabudol, veď tu našiel aj miesto posledného odpočinku. Aké boli jeho osudy po odchode z Banskej Bystrice a kam ho zavial osud, to je už na ďalšie rozprávanie.

Z knihy Juraja Slávika-Neresnického „Moja pamäť – živá kniha“ vybrala a doplnila vlastnými poznatkami Eva Furdíková.

2017

Obci pri Zvolene každý závidí...- (18.9.2017).-In: <https://www.cas.sk/clanok/595592/obci-pri-zvolene-kazdy-zavidi-az-polovica-deti-je-ochotna-sem-dochadzat-kazdy-den/> -

Dobronivská škola od roku 2011 nesie čestný názov - Základná škola Juraja Slávika Neresnického. Tento azda najznámejší dobronivský rodák bol počas prvej ČSR ministrom a po druhej svetovej vojne aj veľvyslancom v USA.

2019

Juraj Slávik-Neresnický.- In: Pamätihodnosti mesta Banská Bystrica.- Banská Bystrica : Mesto Banská Bystrica, 2019.- text o Jurajovi Slávikovi na str.150.

Zborník literárnej a výtvarnej tvorby žiakov zo súťaže „Prečo mám rád Dobrú Nivu-Juraj Slávik Neresnický“.4.ročník.- Dobrá Niva : Základná škola s materskou školou Juraja Slávika Neresnického, 2019.- 18 s.

2020

Slávik –Neresnický, Juraj JUDr.- In:Sprievodca po pietnych miestach Banskej Bystrice/zost.M.Lichý a kol.-Banská Bystrica:Mesto Banská Bystrica, 2020.- text o Jurajovi Slávikovi na str.202.

POLC, Ján : Inštalácia župana Juraja Slávika.- In: Dobronivské noviny.- 2020, január.

Dlhý sprievod vyzdobených kočov a roľníckych vozíkov na čele s čestným jazdeckým oddielom sa uberal 2. januára 1923 z Dobrej Nivy do Zvolena. Na parádne vystrojených koňoch sa niesli švární mládenci oblečení v nohaviciach z bieleho sedliackeho súkna, obutí do čiernych čižiem, v kožuškoch s vyšívanými dobronivskými ornamentmi a s baranicou na hlave. Driečne dievky spolu s rodičmi vyobliekané v sviatočných krojoch sa viezli na vozíkoch. Nad nadšeným sprievodom vliali zástavy v národných farbách. Nevadil ani dážď a ani blato na ceste z topiaceho sa snehu. K dobronivskému sprievodu sa v Neresnickej doline pridávali ľudia z okolitých dedín. Podľa jedných novín pripomínal tento sprievod obraz od maliara Joža Úprku – „Jazdu kráľov vo Vlčnove“.

Zo svojej rodnej obce, kde sa 28. januára 1890 JUDr. Juraj Slávik Neresnický narodil, sa viezol do Zvolena, aby bol slávnostne uvedený do úradu župana Pohronskej župy zo sídlom na Zvolenskom zámku. Uvedeniu do úradu sa vtedy vpravalo inštalácia. V dobách minulých na Zvolenskom zámku sídlili grófi Eszterházi, ktorí skoro tri storočia prenasledovali našich predkov a v tomto zámku neprávom žalárovali dobronivských richtárov. Teraz bude na zámku sídliť župan z ľudu a v demokratických voľbách zvolené župné zastupiteľstvo. V Uhorsku by nebolo možné, aby Slováč, syn pansláva, mohol byť zamestnaný v štátnych službách a to ani ako posledný sluha na úrade. Od zániku kráľovstva svätého Štefana uplynulo len päť rokov.

Zvolenská mestská rada vítala vzácneho hosťa na chotárnej hranici. Výstrely z mažiarov zaduneli o 10 hodine a oznamovali blížiaci sa sprievod. Na slatinskom moste zahrála vojenská hudba veselý pochod a ozval sa hlahol zvonov. Ako prví prehovorili ešte pred vstupom do mesta k novému županovi nezamestnaní robotníci, žiadajúci ho o odstránenie nezamestnanosti. Pred mestským domom na zvolenskom námestí už čakalo niekoľkotisícové zhromaždenie zo všetkých končín župy. Členky spolku ŽIVENA panie Veselová a Berounská pozdravili pána župana srdečnými slovami, podali mu kyticu kvetov zo stuhami v národných farbách a podľa starodávneho zvyku ho vítali chlebom a soľou. Starosta mesta Zvolena Šotkovský vo svojom prejave hovoril o tom, ako v dávnych dobách vládca zvolenského zámku rozhodovali nad životom a smrťou nášho ľudu. Dnes je daná veľká právomoc rodákovi z nášho kraja. Vo svojej odpovedi Juraj Slávik okázalé privítanie označil za lúčenie sa so starým spravovaním žúp pod maďarskou vládou, keď všetko bolo nariadené zhora. Dnes sa uvádza do života skutočná župná samospráva. On ako miestny rodák cíti zo slovenským ľudom. Veľkú nezamestnanosť sa bude snažiť znižovať nie podporami, ale užitočnou prácou. Plnú pozornosť bude venovať aj roľníctvu, ktoré sa nachádza v ťažkom položení. Bude mať vždy pred očami toto veľké zhromaždenie, čo ho bude nútiť k tomu, aby pracoval pilne, svedomite a s láskou.

Po prejave pána župana zahrála vojenská hudba štátne hymny a sprievod sa pohol pred župný dom, kde prijal

zástupcov spolkov, ako sa vtedy vravelo deputácie. Ako prvú prijal deputáciu r. k. cirkvi vedenú pánom farárom Smidom. Druhú deputáciu viedli ev. farári Ličko a Bázlik. Z deputáciou kalvínskej cirkvi hovoril po maďarsky. Židovskú náboženskú obec zastupoval p. Kohn. Pán župan zdôrazňoval, že nepozná náboženské rozdiely. Pozná rovnoprávnosť, ale aj povinnosti voči národu. Župana pozdravila aj osobitná deputácia pána r. k. biskupa Blahu z Banskej Bystrice, s ktorým ho viazalo priateľstvo z doby plebiscitu na Spiši. Za vojenskú posádku vítali župana štábný kapitán Hrška a kapitán Svozil. Četnícke veliteľstvo zastúpené podplukovníkom Meischeiderom a nadporučikom Horským ho ubezpečilo o svedomitom konaní si svojich povinností.

Starosta mesta Banská Bystrica Mikula tlmočil žiaľ nad stratou sídla župy. Slávik odpovedal, že jemu by bolo milšie začať úradovať v Banskej Bystrici, lebo je to pekné mesto a tu chodil aj do školy. Pred župana predstavovali mestá: Levice, Banská Štiavnica, Brezno, Tisovec, Zvolen a ďalšie.

Za obchodnú komoru v Banskej Bystrici hovoril Viliam Paulíny, riaditeľ Národnej banky, za zvolenský priemyselný spolok Samuel Herz a za spolok zvolenských obchodníkov Višňovský, direktor filiálky Národnej banky. Direktor zvolenskej železiarne UNION Clemens v slovenskej a maďarskej reči prosil župana, aby sa postaral o prácu pre nešťastných robotníkov prepustených z Unionky. Poslanec Oktávec hovoril za robotníctvo továrne SANDRIK v Dolných Hámrach. Zástupcovia robotníkov zvolenských železiární ešte raz poukazujú na svoje zúfalé położenie. Upozorňujú na vyjednávanie majiteľov Unionky so železiarňami Vítkovice. Žiadajú ho, aby chránil záujmy tunajších robotníkov.

Ďalšia požiadavka sa týkala ich prepoistenia do nemocenskej pokladnice v Banskej Bystrici a vyplácania nemocenského poistenia, ktoré platili do Budapešti v čs. korunách. Nazdávam sa, že tieto požiadavky nezamestnaných robotníkov župan nemohol splniť, lebo na to nemal také veľké právomoci. Na koniec prijal župan zástupcov roľníkov zo všetkých obcí župy. Prvým rečníkom bol mladý Paulíny z Dobronivej a druhým starý ale stále jarý Jančerkin z Dačova Lomu, rodiska jeho otca ev. farára Jána Slávika, ktorý prečítal krásne napísanú reč. Juraj Slávik odpovedal, že je rád, keď vidí starých známych a nie je medzi cudzími. Ocenil úmornú prácu roľníkov a on si drží za svoju povinnosť venovať sa rozkvetu zemedelstva (dobový výraz pre poľnohospodárstvo). Za kultúrne zvolenské spolky pozdravil župana skúsený rečník, riaditeľ štátneho reálneho gymnázia Kovanda. Stará Ferjancka z Brezína, ktorá nevie ani písať ani čítať, sama naskladala a odrecitovala podarený pozdrav. Juraj Slávik vo svojich vecných a taktných odpovediach vystihol podstatu ponosy, žiadosti alebo príhovoru.

Po skončení oficiálneho programu nasledoval banket v hoteli Grand a koncert vojenskej hudby. Účastníci banketu po prečítaní zdravice od prezidenta republiky T. G. Masaryka radostne volali na slávu hlave štátu. Dr. Jehlička pozdravil župana ako starého borca za československú ideu a vzájomnosť. Juraj Švarc Gažovie z Dobronivej vyzdvihol Juraja Slávika ako podareného syna šťastných rodičov. Dr. Vesel predniesol zdravicu na neprítomných županových rodičov. História tvorenia zákona o župnej reforme rozpovedal Dr. Medvecký. Jozef Hobl vysvetľoval pochopiteľné postoje B. Bystrice a volal po svornosti slovenskej inteligencie.

Po vzniku Československa bolo nutné zjednotiť verejnú správu na území celého štátu a zriadením nových župných a okresných samospráv potvrdiť demokratický charakter štátu. Od 1. januára 1923 sa na Slovensku vytvorilo šesť nových veľžúp. Pohronskú župu tvorilo územie bývalej Zvolenskej, Hontianskej a Novohradskej župy a časti Tekovskej a Gemersko-malohontskej župy. Sídlo župy umiestnili do mesta Zvolen, nebol to Slávikov výmysel, ale rozhodnutie vlády. Mesto Banská Bystrica, dovtedajšie sídlo Zvolenskej župy, sa s týmto rozhodnutím nechcelo zmieriť. Nevýhodou mesta Zvolen bol chýbajúci vodovod, kanalizácia, pouličná dlažba a nedostatok kancelárskych priestorov.

Prezídium župného úradu sídlilo na Zvolenskom zámku, kde od apríla 1923 býval aj Juraj Slávik s rodinou. Polovica župných úradníkov pracovala v Banskej Bystrici a polovica vo Zvolene. Zvolenský zámok sa nachádzal v zlom technickom stave a nutne vyžadoval rozsiahlu opravu a rozšírenie kancelárskych priestorov. Projekt na prestavbu zámku na dôstojné sídlo župy vypracoval architekt Dušan Jurkovič (autor mohyly M. R. Štefánika na Bradle). Aj keď zámer prestavby a potrebné peniaze boli schválené, projekt sa neuskutočnil. Vláda v roku 1928 zrušila župné zriadenie, nahradila ho krajinským a nové sídlo župy vo Zvolene už nebolo potrebné. Lešenie postavené okolo zámku pre jeho opravu po dlhých rokoch zhnulo bez účinku.

Pôsobenie Juraja Slávika ako župana Pohronskej župy v rokoch 1923 -1925 nepripomína na Zvolenskom zámku žiadna pamätaná tabuľa. Vďaka starostlivosti ministerstva kultúry Maďarskej republiky však môžu návštevníci Zvolenského zámku obdivovať pamätnú dosku Balassu Bálinta.

Popis obrázkov :

Župan JUDr. Slávik reční na ozdobenej tribúne. – Zľava: starosta Šotkovský, okresný náčelník Parassín, JUDr. Vesel, riaditeľ Kovanda, radca dr. Jehlička, JUDr. Slávik a zástupca župana Dr. Mareš. Fotografiu vyhotovil zvolenský fotograf František Sabitscher.

Polc - Dobroňov
z vojny

Vo Jvolne, 20. 8. 1924.

Juraj Slávik

Podpis župana Juraja Slávika

OPRAVA ZVOLENSKÉHO ZÁMKU - POHLED SEVEROZÁPADNÝ

Návrh architekta Dušana Jurkoviča z roku 1925 na prestavbu Zvolenského zámku na sídlo Pohronskej župy.

POLC, Ján : Obec SLÁVIKOV. - In: Dobronivské noviny.- 2020, február.

Po skončení prvej svetovej vojny vznikol územný spor medzi Československom a Poľskom. Poľsko si nárokovalo na celé územia bývalého Tešínskeho vojvodstva, celú Oravu a Spiš. Na Tešínsku sa nachádzali veľké ložiská uhlia a prechádzala ním pre Československo strategická Bohumínsko – košická železnica, jediná trať spájajúca Čechy so Slovenskom. Na hornej Orave a hornom Spiši žili tak Slováci ako aj Poliaci. Na riešenie tohto sporu menovala Najvyššia rada dohodových mocností v Paríži dňa 27. septembra 1919 medzinárodnú plebiscitnú komisiu, vytvorenú zo zástupcov Francúzska, Veľkej Británie, Talianska a Japonska. Členmi tejto komisie sa stali aj zástupcovia Československa a Poľska s poradným hlasom.

Za poradcu pre československého delegáta vybralo ministerstvo zahraničných vecí JUDr. Juraja Slávika, ako osobu ovládajúci rokovací jazyk francúzštinu a národnostnú problematiku na týchto územiach. Na Orave poľskí plebiscitní pracovníci vyvíjali veľkú aktivitu spojenú so zastrašovaním a terorom. Pri prepadoch slovenského obyvateľstva používali pušky, revolyvery a ručné granáty.

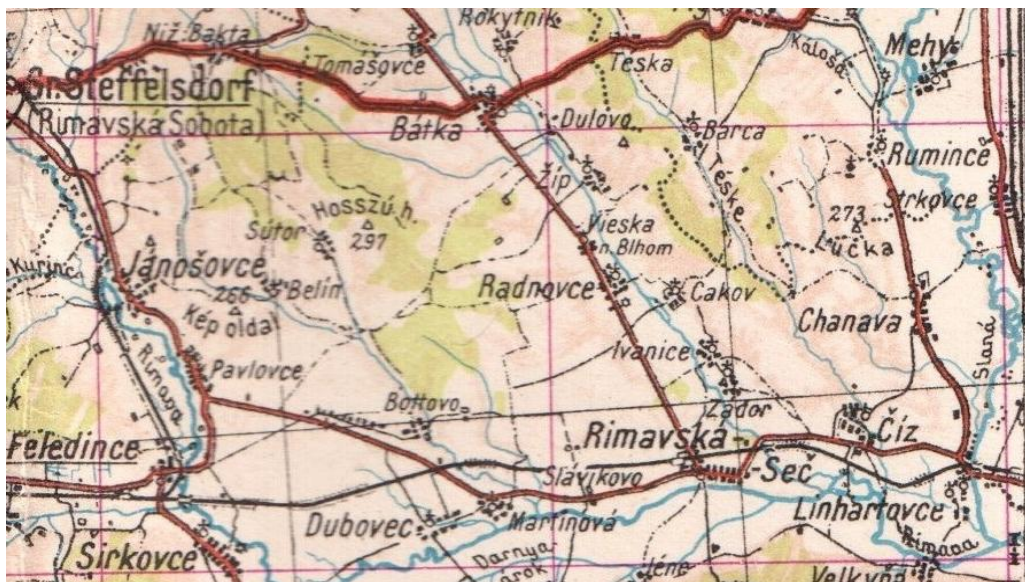
Pre Československo sa predpokladal priaznivý výsledok ľudového hlasovania, čo znamenalo pripojenie celej Oravy a Spiša k ČSR. Plánové hlasovanie sa viackrát odložilo a nepokojná situácia sa stále vyostrovala. Nakoniec sa vlády Československa a Poľska dohodli, že budú súhlasiť s rozhodnutím Konferencie veľvyslancov o vytýčení spoločných hraníc.

Vzťahy medzi obyvateľstvom boli veľmi vypäté. Horkokrvnejší Oravci nabádali k vyhnaniu poľského obyvateľstva. Rada veľvyslancov rozhodla dňa 28. júla 1920 o pričlenení 25 obcí s asi 25 000 slovenskými obyvateľmi Poľsku. ČSR dostalo južnú časť územia Tešínska s Bohumínsko–košickou železnicou a karvinský uhoľný revír. S rozhodnutím nebolo spokojné ani Československo, ani Poľsko a spor bol definitívne ukončený až v roku 1958.

Po oznámení rozhodnutia prehovoril v terajšej poľskej Jablonke Juraj Slávik a poľský delegát. Znepriatelené skupiny obyvateľov, Slovákov a Poliakov, oddeľoval od seba kordón francúzskych vojakov. Delegáti vyzvali na zachovanie pokoja, zaručili beztretnosť plebiscitným pracovníkom a Juraj Slávik sľúbil pomoc čs. vlády každému Slovákov, ktorý prejaví záujem o československé občianstvo a presídlenie na Slovensko.

Svoj sľub, ktorý dal slovenským obyvateľom podporujúcich československé záujmy a ktorí sa teraz stali terčom útoku poľskej vládnej moci, dodržal. Dňa 18. februára 1921 pricestovali Oravci vedení bývalým slovenským richtárom Vincentom Jurčákom z Dolnej Lipnice, odstúpenej Poľsku, sprevádzaní JUDr. Jurajom Slávikom, aby si prezreli majere Csobánka – Kaczagó a Gernyö – Leánymező Koburgovského veľkostatku v Gemerskej župe. Komisia usúdila, že podmienky na usadenie presídlencov – kolonistov sú vyhovujúce. Obce by bolo možné postaviť okolo terajších majerov. Sypáreň na majeri, alebo kaštieľ, by bolo možné prestavať na školu, alebo obecný dom. Po rokovaní zo Štátnym pozemkovým úradom, bola presídlencom z Oravy na bývalom Koburgovskom veľkostatku pridelená poľnohospodárska pôda o celkovej rozlohe 2 935 katastrálnych jutier (1 jurto = 0, 575 ha) . Priemerná cena za jutro bola stanovená na 1 800 korún a výmera pôdy pre jednu rodinu stanovená na 27 jutier.

V roku 1928 podľa výnosu ministerstva vnútra z osád Csobánka- Kaczagó a Gernyö – Leánymező boli úradne utvorené obce s názvami Slávikovo a Bottovo. Tieto obce ležali vo vtedajšom okrese Feledince. V roku 1937 sa Juraj Slávik stal čestným občanom Slávikova. Feledince v roku 1948 premenovali na Jesenské.

Po roku 1951 Slávikovo premenovali na Orávku, lebo Juraj Slávik bol odporcom komunistickej vládnej moci.

Súčasťou Mníchovskej zrady z 30. septembra 1938 bol aj dodatok o územných nárokoch Maďarska voči Československu. Nemecko a Taliansko Viedenským diktátom z 2. novembra 1938 donútili Česko – Slovensko odstúpiť územie južného Slovenska Maďarsku. Po jeho obsadení Maďari vyhnali aj kolonistov zo Slávikova a Bottova na Slovensko. Po druhej svetovej vojne v roku 1945 sa toto územie znovu vrátilo ČSR a kolonisti sa mohli vrátiť späť.

Okrem Slávikova sa Juraj Slávik stal aj čestným občanom obce Ľuboreč.

Banská Bystrica ho zapísala medzi významné osobnosti mesta. Stane sa JUDr. Juraj Slávik Neresnícký čestným občanom svojej rodnej obce?

V roku 130.výročia narodenia Juraja Slávika bola v Chate M.R.Štefánika pod Ďumbierom dňa 3.10.2020 slávnostne odhalená Pamätná tabuľa, ktorú dala vyhotoviť Základná škola s materskou školou Juraja Slávika Neresnického v Dobrej Nive s podporou Obce Dobrá Niva.

Juraj Slávik Neresnický

- Narodil sa 28. 1. 1890 v Dobrej Nive v rodine evanjelického farára Jána Slávika (odporcu maďarizácie, historika, osvetového pracovníka, publicistu a signatára Martiníkovej deklarácie v roku 1918), kde prežil šťastné a radostné detstvo v kruhu rodiny, priateľov a známych, národné čítanie a pre národ pracujúcich ľudí.
- Aby nadobudol znalosti maďarčiny, chodil do školy v Gemeri, a znalosti nemčiny si rozširoval v Telne. Študoval na gymnáziu v Banskej Bystrici (1900 – 1904), neskôr na Evanjelickom lýceu v Bratislave, kde v roku 1908 maturoval.

- Študoval prívrat v Budapešti, Berlíne a ukončil ho v Paríži v roku 1913. Už počas štúdií pracoval ako koncipient u Emila Stodolu, začal vnímať otázky národnostného útoku Slovákov. V roku 1913 nastúpil na vojenskú základnú službu, počas ktorej vypukla 1. svetová vojna.

- Ako študent sa začal venovať aj literárnej činnosti, začal prekladať francúzskych básnikov a preklady uverejňoval v Slovenských pohľadoch. Prekladal tiež z ruštiny, ukrajinčiny, nemčiny. Publikoval najmä poéziu v Prídoch, ktoré redigoval v rokoch 1912 – 1914. Mája pamäť – živá kniha (1890 – 1918) je jeho rozsiahle životopisné dielo, ktoré začal písať vo Washington v roku 1948. Písal pod pseudonymom Neresnický.

- Prvá svetová vojna prešiel v tyľovej službe ruského frontu, na jar roku 1917 bol prevzatý na taliansky front a pred jej koncom (v apríli 1918) bol prevzatý do centrálného zásobovacieho skladu v Budapešti. Tu mohol lepšie sledovať zahraničné dianie a znovu sa zapojiť do politickej činnosti. Pre jeho ďalší politický život bola dôležitá spolupráca s Milanom Hodžom.

- Podieľal sa na vzniku Národnej republikánskej strany roľníckej.
- 14. 11. 1918 sa stal poslancom Revolučného národného zhromaždenia v Prahe. Bol najmladší v 256-člennom zbore.

- V roku 1923 sa stal županom Pohronskej župy so sídlom vo Zvolene, potom od 8. 9. 1925 do marca 1926 pôsobil v rovnakej funkcii na čele Košickej župy.

- Od apríla do októbra 1926 bol ministrom poľnohospodárstva a správcom ministerstva pre zjednotenie zákonov a orgánov správy vo vláde Jana Černého. V roku 1929 sa stal ministrom vnútra vo vláde Františka Udrábla, tento post zastával až do októbra 1932. V rokoch 1929 – 1935 bol zároveň poslancom Národného zhromaždenia.
- Od roku 1933 začal pôsobiť v diplomatických službách. Vo februári 1936 sa stal vyslancom v Poľsku.

- Po zániku Československej republiky v marci 1939 rezignoval na svoju funkciu a odišiel do USA. Prechádzal na amerických univerzitách a medzi krajanmi.

- V júli 1939 sa vrátil späť do Varšavy ako Benesov poverenec na organizovanie čs. zahraničného odboja. Po napadnutí a obsadení Poľska Nemeckom a Sovietskym zväzom odišiel v októbri 1939 cez Rumunsko do Francúzska. Tu sa stal významnou posilou zahraničného odboja. Stal pri vzniku Československého národného výboru. Po páde Francúzska sa cez Casablancu dostal do Londýna. Tu bol v júli 1940 menovaný ministrom vnútra v exilovej vláde, túto funkciu zastával až do apríla 1945. Bol tiež poverený vedením ministerstva školstva a národnej osvet.

- 30. 8. 1944 prešiel vyhlásenie čs. vlády k vypuknutiu SNP v čs. vysielaní britského rozhlasu.

- Po vojne sa stal šéfom kabinetu štátneho tajomníka Vladimíra Clementisa na ministerstve zahraničných vecí v Prahe. Spolupracoval na riešení otázky vystavenia maďarského občianstva z ČSR.

- V júni 1946 sa stal československým veľvyslancom v USA.

- Po komunistickom prevrate v Československu 1948 rezignoval na post veľvyslanca 3. 3. 1948 a zostal v exile, kde sa najskôr venoval pomoci utečencom. Stal sa esulantom, domov sa už nikdy žiť nevrátil. Pracoval pre čs. demokratický exil a bol jeho významným reprezentantom. Ku koncu svojej kariéry opustil koncept československého a priklonil sa k princípom rovnocennosti oboch národov v spoločnom štáte.

- Zomrel 30. mája 1969 vo Washington. Jeho urnu s popelom uložili pri príležitosti jeho 100. výročia narodenia v rodinnej hrobke na banskobystrickom evanjelickom cintoríne.

Funkcie JUDr. Juraja Slávika v čs. organizovanej turistike:

1924 – 1925 predseda Stredoslovenskej župy Klubu čs. turistov v Banskej Bystrici
1929 – 1935 1. miestopredseda ÚV KCST v Prahe
1935 – 1936 predseda ÚV KCST v Prahe. Predsedom sa stal na výročnom valnom zhromaždení 4. a 5. mája 1935 v Brne.

Významné úlohy v turistickom živote:

- počkone základného kameňa chaty M. R. Štefánika pod Ďumbierom 1924
- stretnutie na pozemské turistiky v Beskydách na Veľkom polme 1935
- otvorenie chaty KCST na Lysé hore v Beskydách 1935
- otvorenie chaty KCST v Červenohoroch sedle v Jeseníkoch 1935
- ocenenia zásluh JUDr. Juraja Slávika v čs. organizovanej turistike

- JUDr. Juraj Slávik ako politik a osvetový pracovník v československej turistike vedel vyhládť cesty napredujúceho rozvoja turistiky. Vo svojich vystúpeniach na valných zhromaždeniach KCST pozýval českých turistov na návštevu Slovenska. Videl vo vzájomnom stretnutí sa upevňovanie bratstva Slovákov a Čechov.

- 28. 3. 2015 – Klub českých turistov uvidel v memorii JUDr. Juraja Slávika do SÍNE SLÁVY ČESKÉ TURISTIKY. Uvedenie do Sine sa konalo v Prahe v Slovenskom dome na konferencii KCCT. Potomkom Juraja Slávika, vnučkom PhDr. Hane Hlaváčovej a Tatiane Štemberovej a vnučkou Mgr. Martinovi Slávikovi, diplom odovzdal minister kultúry ČR Marcel Chládek.

- 4. 1. 2016 – Bol zapísaný ako VÝZNAMNÁ OSOBNOSŤ MESTA BANSKÁ BYSTRICA.

Slávnosť kladenia základného kameňa Chaty M. R. Štefánika. V popredí reční JUDr. Juraj Slávik.

VZNIK CHATY M. R. ŠTEFÁNIKA POD ĎUMBIEROM

„Turisti sú idealisti a neuspokoja sa poznaním svojho blízkeho okolia, ale vystupujú na vrcholky, aby ďaleko videli, učia sa poznávať a tým i milovať svoju vlasť a tejto láske učia aj iných. Základný kameň nech je potvrdením bratstva a jednoty československého národa.“

— JUDr. Juraj Slávik, 20. júla 1924

Turisti zo Zvolenskej sekcie Uhorského karpatského spolku postavili už v roku 1902 na Ďumbieri kamennú útulu nazvanú Karlovou podľa kráľovského mena predsedu Karla Cispekya. Táto útula bola po roku 1918 zborená. Myšlienka postaviť turistickú chatu pod Ďumbierom sa zrodila v Podbrezovej. Podporovali ju Viliam Pauliny, riaditeľ Národnej banky v Banskej Bystrici a župan JUDr. Juraj Slávik.

Slávnosť kladenia základného kameňa sa konala 20. júla 1924. Zúčastnilo sa jej prekvapujúco veľa turistov z Prahy, Uhorského Brodu, Bratislavy a iných miest. Účastníci už prichádzali 19. júla. Na železničnej stanici v Podbrezovej vyhrala miestna fabrická dychová kapela. Nákladné autá

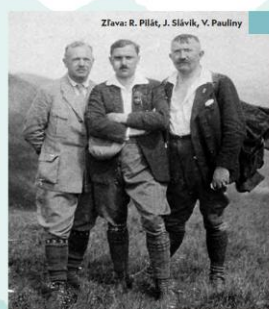
odrobené stuhami v národných farbách a čiernou odvíjali turistov až do obce Bystá a potom už všetci museli ísť dve hodiny pešo. Obec postavila slávbáranu s nadpisom „Vitajte námi“ a pánu županovi JUDr. Jurajovi Slávikovi Neresnickému

spanilé devy odovzdali kytku. Väčšina kniežala z Podbrezovej na Trangošku pešo 4 – 5 hodín. Zapoteli u statí prišli na Trangošku, kde pred vyzdobenou horárňou boli pripravené stoly a lavice. Na vyhladnutých výletníkov čakal guláš, žapované pivo, víno a iné nápoje. Podbrezovskí hudobníci vyhrali rezko a veselo. Pomaly sa zotmelo a asi pätnásť vetier hádzalo

ružné svetlo na vysoké smrek a na okolo sediacich. Spoločnosť sa dobre bavila. Na slávnosť prišli robotníci, úradníci, vojaci, žandári, horári, inžinieri, učelia, sudcovia až z najvyššieho sídla z Brna, valaši, bačovia, politickí sekretári, soľári, Česi, Slováci, kresťania i židia. Počítac: chlad noci pobíral sa späť. V chate sa našlo len málo miesta a veľká väčšina trávila

noc vonku pri ohňoch. Pre len zriedka utichajúci spoločenský ruch, veľa toho nenapadlo. Po polnoci im zahrali uspiavku aj bačové gajdy. Prišli aj noví výletníci, našli známych, našli sa veselo a hlasno vitality. Nastala tichosť a trochu si zdiemli, ale nie dlho, lebo sa začalo brešieť. Vstali, vychystali sa na výstup a zavčas rána vyrazili. Okolo ôsmej hodiny sa streli s Liptákmi, ktorí vystúpili vo veľkom počte Štievnickou a Demánovskou dolinou. Po odpočinku pokračovali na vrchol Ďumbiera a kochali sa úchvatným výhľadom. O dvanásť hodine sa začala slávnosť kladenia základného kameňa chaty. Podbrezovský spevok zaspieval „Veno“ od Smetanu. Predseda Stredoslovenskej župy klubu československých turistov v Banskej Bystrici, JUDr. Juraj Slávik predniesol vzletnú reč.

Viliam Pauliny predniesol pozdrav menom pohronskej sokolskej župy „Detvan“. Svoje príhovory predniesli aj ďalšie osobnosti, za turistov, za mestá, firmy a spolky. Pri poklepe

Zľava: R. Pilát, J. Slávik, V. Pauliny

na základný kameň boli prednesené heslá: „Buď symbolom lásky k našej domovine“, „Buď vedetou demokracie“, (vedeť – predusnúť vojenskú hľadá), „Od Šumavy cez Ďumbier k Tetinám“, „Zdar turistickéj práci“, „Sláva vzájomnosti medzi Čechmi a Slovákmi“. Ozvala sa i mohutná uchvacujúca požia Hviezdoslavova. JUDr. Juraj Slávik predniesol na žiadost prítomných Hviezdoslavovu báseň Smrť Kriváňa. Na záver dychová hudba z Podbrezovej zahrala báseň hymny. Priatelia prírody, bolo ich vyše päťsto, sa rozlúčili a rozšli sa na liptovskú a zvolenskú stranu.

Chata M. R. Štefánika pod Ďumbierom slávnostne otvorili 9. septembra 1928 pri príležitosti osláv 10. výročia ČSR a turistom slúži doposiaľ. Stavebný náklad činil 780 000 Kč.

Zaujímavosti: Turistom podnikajúcim dlhšie túry poskytoval nájomca sprievodcov. Po ruke boli aj poštové holuby, ktoré

turisti pri svojom pochode vypúšťali, a tým dávali o sebe správy. Pri zlom počasi sa na chate zvonilo veľkým zvoncom.

Chata bola vybavená sirénou a rádiovou stanicou. Bernardínske psy boli vycvičené na účinný zápas pri záchranných prácach.

Tabuľu venovala
Základná škola s materskou školou
v Dobrej Nive

S finančnou
podporou obce
Dobrá Niva

Fotografie turistov z Dobrej Nivy a pravnučky Slávikovho „turistického kolegu“ Viliama Paulinyho Hany Kasovej z Banskej Bystrice počas slávnosti odhalenia pamätnej tabule v Štefánikovej chate pod Ďumbierom.

Hana Kasová a Ján Polc

Kolektív z Dobrej Nivy v Chate M.R.Štefánika pod Ďumbierom 3.10.2020 pri odhalení Pamätnej tabule

V roku 2020 Klub slovenských turistov Lokomotíva pamätným bulletinom pripomenul 100.výročie založenia Odboru KČST v Banskej Bystrici a v spolupráci s Mestom Banská Bystrica pripravoval aj podujatie Potulky mestom, v rámci ktorých by účastníkov oboznámil s históriou turistiky v našom meste a s významnými osobnosťami – Viliamom Paulínyom a Jurajom Slávikom. Z dôvodu celoštátnych pandemických opatrení, sa podujatie uskutočnilo až 11.júla 2021.

KLUB ČESKOSLOVENSKÝCH TURISTOV
V BANSKEJ BYSTRICI
1920 – 1938

100. VÝROČIE ZALOŽENIA
ODBORU KLUBU ČESKOSLOVENSKÝCH TURISTOV
V BANSKEJ BYSTRICI

2021

Spomienkové podujatie Mesta Banská Bystrica a Klubu slovenských turistov Lokomotíva na 100.výročie Odboru KČST v Banskej Bystrici a na Významné osobnosti mesta JUDr.Juraja Slávika a Viliama Paulínyho

Súčasťou podujatia 11.7.2021 bola aj pietna spomienka pri hrobe JUDr. Juraja Slávika-Neresnického na Ev.a.v.cintoríne v Banskej Bystrici. Spomienkový príhovor mal Ján Polc z Dobrej Nivy.

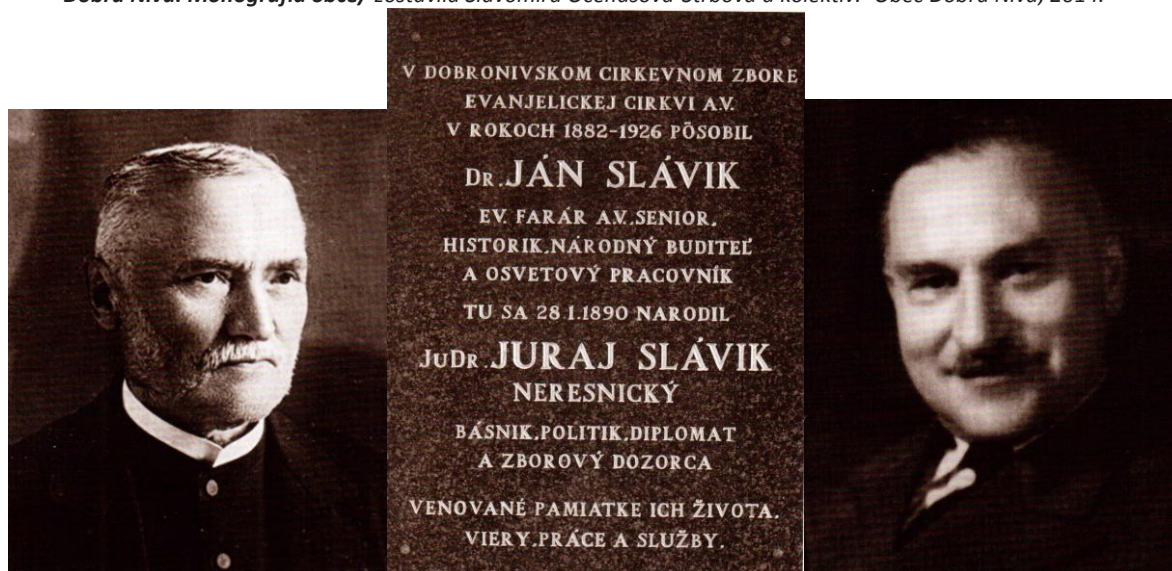
POLC, Ján : Potulky Banskou Bystricou. - In: Dobronivské noviny- Historické okienko.- Roč.3, č.7(30.7.2021),s.5-6. – Autor príhovoru o Jurajovi Slávikovi na pietnej spomienke 11.7.2021, publikoval v Dobronivských novinách príspevok o priebehu podujatia k storočnici odboru KČST v Banskej Bystrici a pamiatke osobností z histórie slovenskej turistiky.

PRÍLOHY K SÚPISU O JURAJOVI SLÁVIKOVI-NERESNICKOM

Výber z archívnych dokumentov publikovaných v monografii obce Dobrá Niva

Dobrá Niva. Monografia obce/ zostavila Slavomíra Očenášová-Štrbová a kolektív.- Obec Dobrá Niva, 2014.

Th.Dr. Ján Slávik

Pamätná tabuľa na fare v Dobrej Nive

JUDr. Juraj Slávik

*Mladý Juraj Slávik v dobronivskom kroji
SNK LA Martin*

Juraj Slávik s prvou manželkou Karolínou

Spoločenské udalosti

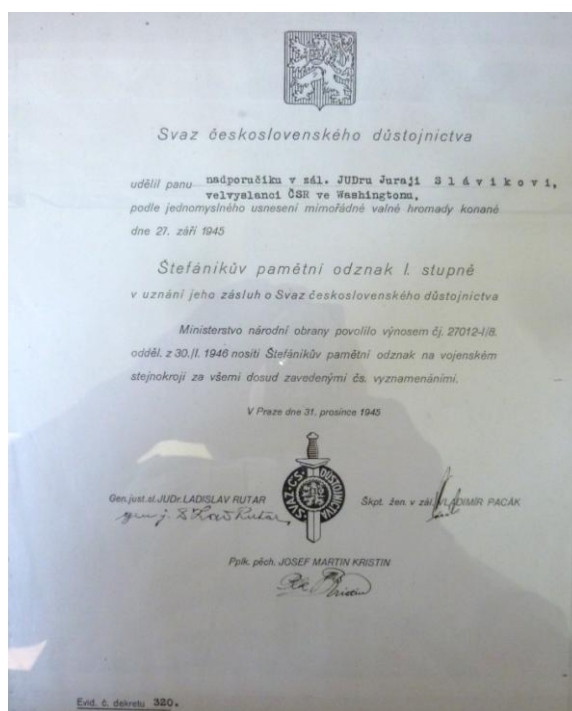
Prvou významnou spoločenskou udalosťou po roku 1989, ktorá sa mohla uskutočniť vďaka zmene politickej klímy po Nežnej revolúcii, bolo odhalenie pamätnej tabule na starej evanjelickej fare nášmu najvýznamnejšiemu rodákovi Jurajovi

Slávikovi Neresnickému pri príležitosti 100. výročia jeho narodenia (narodil sa 28. januára 1890). Slávnosť sa konala 17. júna 1990. Začala sa službami Božími v evanjelickom a. v. chráme spojenými s posviackou kostola pri príležitosti obnovenia jeho interiéru (vnútornej maľby) za účasti rodiny Juraja Slávika Neresnického, ako aj početných hostí z verejného i duchovného života. Po odhalení pamätnej tabule nasledovalo slávnostné prijatie Slávikovcov a hostí predsedom miestneho národného výboru Jánom Škodom v obradnej sieni MNV.

Rodina Juraja Slávika na Dobrej Nive s evanjelickými fardarmi v roku 1990. Vzaľu tretia zľava manželka Gita Sláviková, vpredu zľava: Eva Karvašová, syn Juraj s manželkou Julie, syn Dušan, dcéra Tatiana, manželka syna Dušana Viera a ich syn Martin
Archív ev. a. v. cirkevného zbotu

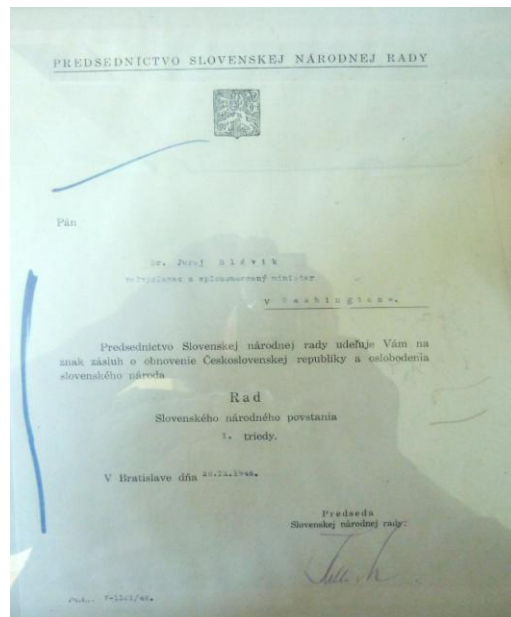
Fotodokumentácia od Jána Polca z expozície v Dobrej Nive – rodnej obci JUDr. Juraja Slávika

1992-in memoriam Rad T.G.Masaryka II.

1946-Rad Slovenského národného povstania I.

1943-Diplom za spoluprácu pri výstave čs.známok v Londýne

Úvodné slovo JUDr. Juraja Slávika k publikácii

Moja pamäť - živá kniha.

Detstvo, chlapectvo, mládenectvo, môj život v rakúsko-uhorskej monarchii, 1890-1918.

Úvodom.

V druhom mojom exile, vo Washingtone, rozhodol som sa začať písať svoje pamäti. Toto rozhodnutie vyplynulo z toho, že som čísiť, to viacej myslel na rodný kraj, na rodičovský dom, na rodnú obec, na mladosť — na minulosť. A myslel som na tých, ktorí sú doma, i na tých z nich, ktorí sú vo väzeniach a v nebezpečí.

Kdesi som počul, že človek sa vtedy priberá napísať svoje pamäti, keď mu je už života na mále, keď si uvedomuje, že už nemá mnoho času na zemi a že sa musí ponáhľať, ak nechce, aby to, čo si pamätá, zapadlo s ním do hrobu. Možno, že je tomu tak. Ak však moje rozhodnutie prišlo teraz, — uvedomujem si, že by som potreboval ešte veľmi mnoho času, aby som ukončil toto dielo, do ktorého som sa pustil. Ešte bolo pomerne snadné napísať tento prvý a asi najkratší diel mojích rozpomienok, ktorý je súčasne najosobnejším z toho, čo by som chcel položiť na papier. Zdá sa mi, že tento prvý diel mojích rozpomienok bude zaujímať len malý okruh ľudí, — lebo veď pojednáva skutočne skoro výlučne len o tom, čo si pamätám. (Až keď som diel mal skoro ukončený, požiadali ma priatelia, ktorým som rukopis čítal, aby som ho hľadel doplniť vyličením pozadia, ktoré je dnešnej generácii málo známe. Nebol mi, pravda, prístupný všetok materiál, ktorý by som rád bol použil. Prosím preto čitateľa za prepáčenie. . .) Pri mnohom, čo som napísal, nemohol som používať vôbec žiadnych prameňov, a bol som nútený spoliehať skoro výlučne na vlastnú pamäť. Vyplyva to už z podstaty veci, ale je to i dôsledok toho, že som všetky dokumenty, všetky papiere, svedectvá, listy — slovom, celý môj archív spolu s archívom môjho otca a s celou mojou knižnicou, nadobudnutou do druhej svetovej vojny, ztratil vo Varšave v r. 1939.

Len pri druhom prepracovaní som použil nejaké pramene, týkajúce sa historického pozadia mojích rozpomienok. Takéto pramene slúžili skôr k osvieženiu pamäti. Niektoré udalosti, počnajúce mojim pobytom na vysokých školách, pripomenuli mi prvé ročníky "Prúdov", ku ktorým som sa laskavosťou Franka P. Granáta z New Yorkského "Národa" počas písania tohoto prvého dielu dostal. Mimo to som si niektoré udalosti a ich dátum zistil

z knihy Samuela Št. Osuského: "Služba národu", ktorú mám vo svojej knižnici. Iné knihy, ktoré som dodatočne použil, uvádzam na príslušnom mieste. A konečne som prelístoval v Congressional Library vo Washingtone niektoré ročníky Pester Lloyd. Ostatné všetko bolo napísané z pamäti, až snáď na to, že som si niektoré dáta, ktoré uvádzam kalendárne, zistil v rôznych príručkách, či si ich správne pamätám.

Keď myslím, že takéto rozpomienky môžu zaujímať len menší okruh ľudí, — nepochybujem, že by tieto moje pamäti mohli byť do určitej miery zaujímavými najmä pre mladšiu generáciu slovenskú a českú. Sú akýmsi ľudským dokumentom, pripomínajú viac-menej a lepšie-horšie, ako sa žilo na našich dedinách, v našich mestečkách, v našich domácnostiach, o čom sa myslelo a čím sa žilo vtedy, keď ešte nebolo samostatného československého štátu, —tedy za Maďarska. Tento ľudský dokument je v mnohom ohľade typickým, i keď sa viaže skôr len k jednej osobe, k jednej rodine, k jednému okruhu ľudí. A preto som sa odhodlal vydať tento prvý diel ešte v exile. Viem, aký je hlad medzi našimi exulantmi po akomkoľvek tlačnom slove a viem, že i takáto knižka môže vzbudiť aký-taký záujem.

Tento prvý sväzok je ovšem len úvodom. Maly by a bohda budú nasledovať ďalšie sväzky, — ktoré napísať ovšem nebude tak ľahké. Menovite sväzok nasledujúci, ktorý by mal pojednávať o "budovaní štátu" a mojej skromnej účasti na tomto budovaní, vyžadoval by o mnoho pečlivejšieho štúdia, ak by chcel byť čo i len malým príspevkom k našej politickej histórii. Tu mi bude stratený archív ešte viacej chýbať — a budem si musieť z mnohých prameňov osviežovať pamäť a zisťovať dáta a beh udalostí a do určitej miery i moju účasť v nich. Nemám odvahu sa do tohto diela teraz pustiť. Myslím, že bude snadnejšie spracovať prv časť ďalšiu, to jest môj život za hranicami a v exile — tedy v celku dobu od r. 1935. (Časť dokumentov z tejto doby som zachránil z môjho archívu pred odchodom z Varšavy r. 1939.) až do doby môjho druhého exilu — tedy do r. 1948. Na spracovanie úplne čerstvých rozpomienok, ktoré by hovorili o našom terajšom exile, sa vari tiež ešte nemôžem odvážať, chýba mi tu dobový odstup a tedy určitá objektivita.

Neviem, či toto moje rozpomienkové dielo bude kedy dokončené a úplné. Je to iste u Pána Boha. Ale — dúfam — že sa povie o mojej snahe aspoň to: ut desint vires, tamen laudanda est voluntas. Prosím čitateľa a po prípade kritika o shovievavosť.

Author.

8

Pôsobenie JUDr. Juraja Slávika v Revolučnom národnom zhromaždení ČSR a v Poslaneckej snemovni ČSR 1918 – 1939

Klub slovenských poslancov prvého Nár. Shr. čl.

Údaje o JUDr. Jurajovi Slávikovi na webe Poslaneckej snemovne parlamentu Českej republiky :

<http://psp.cz/sqw/detail.sqw?org=289&id=3828&l=cz>

<http://psp.cz/sqw/detail.sqw?id=3828&org=296>

<http://psp.cz/sqw/detail.sqw?id=3828&org=291>

JUDr. Juraj Slávik

Narozen: 28. 1. 1890

Zemřel: 30. 5. 1969

Seznam činností

Národní shromáždění československé

Revoluční Národní shromáždění, poslanec od 14. 11. 1918 do 15. 4. 1920

Záznam jmenného rejstříku

SLÁVIK Juraj, dr., spisovatel, Sl.

Vykonal slib 1, 8;

zvolen:

zapisovatelem Nár. shromáždění **3**, 33;
do výboru kulturního **3**, 36; **57**, 1678;
do výboru sociálně politického **10**, 206;
do výboru ústavního **33**, 931; **58**, 1717;
do výboru poštovního **35**, 992;
do výboru pro pozemkovou reformu **39**, 1035;
zapisovatelem výboru pro pozemkovou reformu **40**, 1038;
delegátem do mezinárodní parlamentní obchodní konference v Bruselu **44**, 1205;
do výboru pro jednací řád **106**, 3160; **123**, 3651;
předsedou výboru pro jednací řád **133**, 3969;

vystoupil:

z výborů: poštovního a sociálně politického **41**, 1101;
z výboru pro pozemkovou reformu **49**, 1344;
z výboru právního **57**, 1677;
z výboru ústavního **49**, 1344; **63**, 1986;

návrhy tištěné:

nouzová stavba železnice z Holiče na Radošovce, Sobotiště, Myjavu, Brezovú, Vrbové do Píšťan a dále z Myjavy přes Starú Turú, Lubinu do Nového Mesta nad Váhom na Slovensku tisk **574**;

dotazy bez tisku na:

min. zahraničních věcí o zahraniční cestě Andreje Hlinky a Fr. Jehličky **79**, 2401, odpověď 2401;

mluvil:

ku zřízení české vysoké školy zvěrolékařské, zřízení stipendií pro české studující zvěrolékařství a fondu ku vzdělání učitelských sil **9**, 191;

zpravodajem:

o změně § 1. zákona z 13. listopadu 1918 o prozatímní ústavě (zvýšení počtu členů N. S. na 270) **35**, 980;
o zmocnění vlády, aby stanovila dočasně počet, sídla a obvody soudních tabulí a hlavních zastupitelství i soudů na Slovensku **42**, 1107.

Poslanecká sněmovna, poslanec od 27. 10. 1929 do 18. 5. 1935

Záznam jmenného rejstříku

SLÁVIK Juraj, dr.

XX. voleb. kraj

REP

Volba verifikována **45**, 2. V. 1930; 5.

Slib vykonal **1**, 12. XII. 1929; 15.

Byl členem výb. bran. - úsp. kom. a úst.-práv.

Jmenován ministrem vnitra 7. XII. 1929.

1, 12. XII. 1929; 22.

Odpovídá

jako předseda úst.-práv. výb. na dotaz:

J. Štětky, že do subkomise pro novelu tiskového zákona nebyl zvolen poslanec komunist. strany.

340, 3. VII. 1934; 74.

Návrh iniciativní:

na pomoc požárem postiženým v obci Béša v pol. okr. Velké Kapušany, **t. 2640**.

332, 14. VI. 1934; 3.

Návrh pozměňovací:

k **t. 2960** (koal.) **370**, 5. IV. 1935; 29.

Zpravodajem:

úst.-práv. výb. **zpr. t. 2637** (zákon, kterým se mění zákony o mimořádné moci nařizovací ze dne 9. června 1933, č. 95 Sb. z., a ze dne 15. listopadu 1933, č. 206 Sb. z.)

332, 14. VI. 1934; 4, doslov 38.

úst.-práv. výb. **zpr. t. 2915** (zákon o ochraně a obraně proti leteckým a jiným podobným útokům)

369, 4. IV. 1935; 6, 28.

Řeč v rozpravě:

o zákonu o zřízení pomníků dr Aloisu Rašínovi a dr Milánu Rostislavu Štefánikovi (**t. 2156**); jménem slovenských poslanců koalovaných stran odmítá obsah řeči, pronesený posl. Šalátem v rozpravě o zákonu.

247, 10. II. 1933; 47.

o zákonu o zastavování činnosti a o rozpouštění politických stran (**t. 2358**); mluví o událostech na Pribinových slavnostech v Nitře v srpnu 1933.

296, 20. X. 1933; 31.

o prohlášení min. zahr. věcí dr Beneše z 2. VII. 1934 o nové fázi v boji o evropskou rovnováhu.

340, 3. VII. 1934; 28.

Poslanecká sněmovna, poslanec od 19. 5. 1935 do 21. 3. 1939

Záznam jmenného rejstříku

SLÁVIK Juraj, Dr.

XVIII. voleb. kraj

REP

Slib vykonal **1**, 18. VI. 1935; 6.

Volba verifikována **8**, 5. XI. 1935; 9.

Byl členem výb. br., stál. (náhr.) a ústav.-práv.

Vzdal se posl. mandátu 4. XII. 1935. Jmenován vyslancem ve Varšavě. Po něm nastoupil Ján Petrovič.

15, 4. XII. 1935; 6.

Řeč v rozpravě:

o zákonu, kterým se prodlužuje a doplňuje zmocnění podle čl. I zákona ze dne 21. VI. 1934, č. 109 Sb. z. a n., o mimořádné moci nařizovací (**t. 33**).

4, 24. VI. 1935; 12.

JUDr. JURAJ SLÁVIK - FOTOGRAFIE A INFORMÁCIE NA WEBE

WIKIPEDIA : http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Juraj_Sl%C3%A1vik.jpg

Description	English: Juraj Slávik (1890-1969). Czechoslovakian politician. Čeština: Juraj Slávik (1890-1969). Československý politik.
Date	before 1940
Source	http://kct-vyskov.webnode.cz/historie/historie-kct/
Author	Unknown

Tento obrázek (anebo jiný typ souboru) je **volné dílo**, protože doba ochrany autorských práv již **vypřela** a autor tohoto díla je **neznámý**.
To platí v zemích **Evropské unie** a dalších státech, které chrání autorská práva autorů po dobu 70 let od zveřejnění, pokud autor zůstal neznámý.
Důležité upozornění: Vždy co nejpřesněji uvádějte zdroj souboru a ujistěte se, že autor se skutečně nikdy nepřihlásil.

<http://www.langhans.cz/cz/archiv/online-archiv/name/s/slavik/504/>

Slávik, Juraj (* 28. 1. 1890 Dobrá Niva u Zvolena, + 20. 5. 1969 Washington, USA) – slovenský právník a čs. politik
Juraj Slávik studoval práva v Budapešti, Berlíně a Paříži a roku 1913 se stal doktorem práv. Patřil k předním představitelům slovenské pokrokové mládeže a 1912-14 spolupracoval s časopisem Průdy.

Po vzniku Československa byl čelným představitelem agrární strany na Slovensku a kromě státních funkcí zastával i funkce v řadě významných a prestižních organizací první republiky: byl místopředsedou Čs. obce sokolské, předsedou Svazu čs. důstojníků, předsedou Aeroklubu, členem výboru Matice slovenské a funkcionářem řady dalších organizací a spolků. V letech 1918-20 byl členem Revolučního Národního shromáždění a v letech 1929-39 poslancem NS. Po bolševickém vpádu na Slovensko roku 1919 byl jmenován vládním komisařem pro východní Slovensko a v letech 1922-28 byl županem na Oravě a v Košicích. Trvalou nenávist komunistů si vysloužil jako ministr vnitra v letech 1929-32.

V roce 1936 nastoupil diplomatickou dráhu a do roku 1939 byl vyslancem ve Varšavě. Za 2. světové války patřil k předním organizátorům zahraničního odboje, a když vznikla v Londýně čs. vláda v exilu, byl v ní ministrem vnitra (1940-45).

V důsledku odporu KSČ proti Slávikovi jej prezident Beneš obětoval a Slávik již nehrál žádnou vnitropolitickou roli. V letech 1946-48 působil jako čs. velvyslanec v USA a spolupracoval s československým delegátem v OSN Jánem Papánkem. Po únoru 1948 rezignoval na své diplomatické místo, zůstal v exilu a stal se spoluzakladatelem Rady svobodného Československa. Napsal řadu politickohistorických publikací a v roce 1955 vydal vzpomínky Moja pamäť – živá kniha. (mch)

© Langhans Archiv Praha Fotografie z januára 1931

http://www.mzv.cz/warsaw/cz/o_velvyslanectvi/historie_diplomatickeho_zastoupeni_cr_v/historie_diplomatickeho_zastoupeni_ceske.html

Přehled zástupců ČSR v Polsku v období 1919 – 1939 : od 30. května 1919, Vladimír Radimský, vládní delegát, později vyslanec • 14. května 1921, Prokop Maxa, vyslanec 9. září 1924, Robert Flieder, vyslanec • 21. března 1927, Václav Girsas • prosinec 1935, Jaromír Smutný, chargé d'affaires • **28. února 1936, Juraj Slávik, vyslanec**

http://www.vyznamenani.net/?page_id=133

Řád Tomáše Garrigue Masaryka - Seznam vyznamenaných (převzato ze stránek Kanceláře prezidenta republiky):
JUDr. Juraj Slávik, in memoriam II. třída, 1992

http://www.slovanskestudie.sk/index.php?id=slovanskestudie_zvlastnecislo_2

Slovanské štúdie. Zvláštne číslo 2, numéro spécial 2.

Francúzsko a stredná Európa (1867-1914) - La France et l' Europe centrale (1867-1914)

Kolektivná monografia, editor Bohumila Ferenčuhová. Vydavateľstvo Academic Electronics Press, Bratislava 1995, 356 strán. Publikácia obsahuje príspevky z vedeckej konferencie slovenských, českých a francúzskych historikov. Približuje čitateľovi recepciu znalostí - o Slovákoch, Čechoch v kultúre a politike strednej Európy - vo Francúzsku. Informuje o obraze Francúzska u týchto národov. Prináša málo známe fakty o osobnostiach a udalostiach. Súbežne v českej a slovenskej jazykovej verzii a francúzskej mutácii. **Na str.152 obsahuje aj stať : TAVALYS, Boris : Juraj Slávik-Neresnický a francúzska literatúra.**

http://www.mzv.cz/warsaw/cz/zpravy_a_udalosti/vzpominky_ceskoslovenskeho_velvyslanca_v.html

Vzpomínky čsl. velvyslance v Polsku Juraja Slávika

07.03.2011

České velvyslanectví spolu se Slovenským institutem ve Varšavě a Českým centrem ve Varšavě zvou na prezentaci dvou knížek o životě předválečného československého velvyslance v Polsku Juraja Slávika. Přijďte 16. března 2011 do Slovenského institutu ve Varšavě.

České velvyslanectví, Slovenský institut ve Varšavě a České centrum ve Varšavě připravily na 16. března 2011 prezentaci dvou knížek věnovaných osudům Juraja Slávika - československého velvyslance v Polsku, který ve Varšavě působil v letech 1936 – 1939:

JURAJ SLÁVIK : MOJE PAMĚŤ – ŽIVÁ KNIHA. Moje poslaní ve Varšavě 1936 – 1937

Editor: PhDr. Jan Němeček, DrSc., zástupce ředitelky Historického ústavu AV ČR v Praze

JURAJ SLÁVIK NERESNICKÝ-OD POLITIKY PŘES DIPLOMACII PO EXIL

Spoluautor a sestavitel knihy: PhDr. Slavomír Michálek, DrSc., ředitel Historického ústavu SAV v Bratislavě

Následnou diskusi bude moderovat Piotr SEMKA - publicista deníku „Rzeczpospolita“

16. března 2011 o 18:00 - Slovenský institut ve Varšavě - ul. Krzywe Koło 12/14a

„Vzpomínky československého diplomata – velvyslance v Polsku Juraja Slávika jsou jedním z důležitých zdrojů dokumentujících tehdejší mezinárodní vztahy panující v období bezprostředně předcházejícímu zničení Evropy. Provádějí nás především v relaci československo-polské jedním z nejvíce komplikovaných úseků v dějinách. Období, ve kterém Slávik vykonával funkci velvyslance, bylo pro Československo, Polsko stejně jako pro celou střední Evropu časem, ve kterém svět nezdolitelně směřoval k vojenské katastrofě.

Z opsaných, dobou prodchnutých událostí, míst i aktivit hlavního hrdiny – podaných ve formě deníků a doplněných vynikajícím vědeckým zpracováním – zvláštní úvahu zasluhují fragmenty, ve kterých Juraj Slávik zdůrazňuje nutnost oddělení osobních dojmů a pocitů od povinnosti profesionálně vyhodnotit situaci.

Knížce českého historika a slovenského vydavatelství Veda děkujeme za možnost seznámit se s vynikající osobností československé diplomacie, která svojí odvahou a aktivní činností v mezinárodních vztazích se stavěla na odpor vůči neuniknutelnému osudu a pokoušela se najít způsob na obnovení vztahů ve střední Evropě.“

Jan Sechter velvyslanec České republiky v Polské republice

Údaje o JUDr. Jurajovi Slávikovi v databáze „dejiny.sk“ :

[http://databazy.dejiny.sk/cgi-bin-](http://databazy.dejiny.sk/cgi-bin-kl/wxis.exe/?IsisScript=kl.xis&expression=Neresnick%FD+Juraj+Sl%E1vik%24&db=kl1&lang=sk&format=standard&from=11&to=20&pocet=10&rok=&search=Nasleduj%FACich+10+z%FE1znamov)

[kl/wxis.exe/?IsisScript=kl.xis&expression=Neresnick%FD+Juraj+Sl%E1vik%24&db=kl1&lang=sk&format=standard&from=11&to=20&pocet=10&rok=&search=Nasleduj%FACich+10+z%FE1znamov](http://databazy.dejiny.sk/cgi-bin-kl/wxis.exe/?IsisScript=kl.xis&expression=Neresnick%FD+Juraj+Sl%E1vik%24&db=kl1&lang=sk&format=standard&from=11&to=20&pocet=10&rok=&search=Nasleduj%FACich+10+z%FE1znamov)

MFN 12431 (1/11)

Tavaly, Boris : *Juraj Slávik-Neresnický a francúzska literatúra. Juraj Slávik-Neresnický et la littérature française. In: Francúzsko a stredná Európa - La France et l'Europe centrale. Slovenské štúdie* 1995, zvláštne číslo 2, s. 152-158 (slovenský text), s. 168-175 (francúzsky text z opačnej strany knihy). [Neresnický Juraj Slávik \[1890-1969\]](#); [Slávik Neresnický Juraj \[1890-1869\]](#);

MFN 20600 (2/11)

Slovensko na začiatku 20. storočia. (Spoločnosť, štát a národ v súradniciach doby.) Zborník štúdií. [Ed.]: [Podrimavský, Milan - Kováč, Dušan](#). Br., [Historický ústav SAV - Polygrafia SAV](#) 1999. 471 s. - [Z obsahu]: Podrimavský, Milan - Kováč, Dušan: Úvod, s. 5-8; Lipták, Ľubomír: Slovenská otázka na prelome 19. a 20. storočia, s. 11-16; Kováč, Dušan: Zahraničnopolitické koncepcie a alternatívy riešenia slovenskej otázky na prelome storočí, s. 17-24; Podrimavský, Milan: Slováci a uhorský štát na prelome 19. a 20. storočia, s. 25-35; Mésároš, Július: Maďarizácia a asimilácia, s. 36-47; Krajčovič, Milan: Slováci v emancipačnom pohybe nemaďarských národov, s. 48-65; Holec, Roman: Hospodárska politika Uhorska z pohľadu slovenských ekonomických záujmov, s. 66-79; Jakešová, Elena: Konflikt a spolupráca: americkí Slováci a slovenský národný život na prelome 19. a 20. storočia, s. 80-86; Pekník, Miroslav: K profilu slovensko-českých vzťahov pred prvou svetovou vojnou, s. 87-99; Komora, Pavol: Milénarne oslavy v Uhorsku roku 1896 a ich vnímanie v slovenskom prostredí, s. 100-116; Tajták, Ladislav: Aktivity provládnej orientácie v slovenskom prostredí v kontexte slovenských emancipačných úsilí, s. 117-126; Dangel, Vojtech: K otázke vzťahu slovenskej spoločnosti k armáde na prelome 19. a 20. storočia, s. 127-136; Rychlík, Jan: Rakouská a uherská koncepcie řešení národnostní otázky a česko-slovenské vztahy v 19. století, s. 137-151; Harna, Josef: Úvahy nad charakterem a smyslem českého slovákofilství z přelomu 19. a 20. století, s. 152-167; Ferenčuhová, Bohumila: Národnostná otázka v Uhorsku v správach francúzskeho konzulátu v Budapešti (1896-1914), s. 168-179; Hrabovcová, Emília: Slovenskí národne uvedomelí rímskokatolícki kňazi v zrkadle rakúsko-uhorskej diplomacie, s. 180-200; Gotovska, Teodorička: Slovenští přistěhovalci do Bulharska koncem 19. a začátkem 20. století, s. 201-204; Kodajová, Daniela: Slovenské národné hnutie a náboženská otázka na prelome 19. a 20. storočia, s. 205-215; Bosák, Jan: Sociolingvistické aspekty jazykovej situácie na prelome 19. a 20. storočia, s. 216-222; Eliáš, Michal: Zápas o oživotvorení Matice slovenskej (1875-1919), s. 223-232; Hučko, Ján ml.: Problematika národnoobraného boja v dielach významných slovenských historikov v rokoch 1895-1918, s. 233-243; Gáfrík, Michal: Slovenské "náladky a výhľady" očami spisovateľov na prelome 19. a 20. storočia, s. 244-251; Profantová, Zuzana: Tendencie v slovenskej folkloristike na prelome storočí, s. 252-266; Kováč, Dušan: Prvá svetová vojna v slovenských dejinách a v slovenskej historiografii, s. 269-277; Hronský, Marián: Slováci na frontoch prvej svetovej vojny, s. 278-290; Krajčovič, Milan: Medzinárodné súvislosti slovenskej otázky 1914-1918. Podnety z nového výskumu, s. 291-315; Pekník, Miroslav: Slovenská politika na začiatku prvej svetovej vojny, s. 316-333; Hronský, Marián: Vojna v Karpatoch 1914-1915, dopad a ohlas, s. 334-341; Bartlová, Alena: Aktivita slovenskej spoločnosti v období prvej svetovej vojny ako súčasť prípravy na politický život na pôde ČSR, s. 342-352; Mannová, Elena: Zmeny vo vedomí slovenskej spoločnosti za prvej svetovej vojny, s. 353-363; Tajták, Ladislav: Regionálne osobnosti slovenskej spoločnosti za 1. svetovej vojny (1914-1918), s. 364-381; Jakešová, Elena: Lojalita i odboj: americkí Slováci, európska vojna a slovenská otázka (1914-1915), s. 382-399; Michálek, Slavomír: Talianske légie a Ján Papánek, s. 400-403; Ferenčuhová, Bohumila: Informovanosť slovenskej verejnosti o zahraničnom odboji, s. 404-414; Dudeková, Gabriela: Sociálne aspekty vojnového hospodárstva, s. 415-435; Holec, Roman: Slovenské banky a úverné družstvá počas 1. svetovej vojny, s. 436-454; Kršáková, Dana: Živena - jediný literárny časopis na Slovensku v období 1. svetovej vojny, s. 455-463; Drug, Štefan: Zo spomienok Juraja Slávika-Neresnického na prvú svetovú vojnu, s. 464-471. OHLASY: anot.: -M. Lu.-, [Lukeš Michal,] ČČH, 98, 2000, č. 3, s. 640-651; tiež [rec.]: Kačírek Ľuboš, Historický zborník 10, 2000, č. 2, s. 164-166; rec.: Roberts Dagmar, SIL 47, 2000, č. 4-5, s. 393-396 [slovenská otázka](#); [maďarizácia](#); [Uhorsko](#); [Slováci](#), [USA](#); [bohemika](#); [migrácia](#); [Matica slovenská](#); [Živena](#); [Karpáty](#); [Papánek Ján \[1896-1991\]](#); [Neresnický Juraj Slávik \[1890-1969\]](#); [Slávik Neresnický Juraj \[1890-1869\]](#);

MFN 25540 (3/11)

Dulovič, Erik : *Metropola ríše Wilhelma II. Cisársky Berlín pohľadom študenta Juraja Slávika*. HR 13, 2002, č. 8-9, s. 20-21, fot. [mestá nemecké](#); [Berlín](#); [Neresnický Juraj Slávik \[1890-1969\]](#); [Slávik Neresnický Juraj \[1890-1869\]](#); [Wilhelm II. \[1859-1941\]](#);

MFN 28652 (4/11)

Michálek, Slavomír : *Juraj Slávik. Muž politiky a diplomacie*. In: *Do pamäti národa*. [Nap.]: Michálek, Slavomír - Krajčovičová, Natália a kol. Br., Veda vydavateľstvo SAV 2003, s. 519-522, fot. [Dobrá Niva - Washington] [Československo; politici exiloví; diplomati slovenskí; politici slovenskí; Neresnický Juraj Slávik \[1890-1969\]; Slávik Neresnický Juraj \[1890-1869\]](#);

MFN 34893 (5/11)

Michálek, Slavomír a kol. : *Juraj Slávik Neresnický od politiky cez diplomaciu po exil (1890-1969)*. [Autori]: [Dejmek, Jindřich](#) - [Dulovič, Erik](#) - [Ferenčuhová, Bohumila](#) - [Krajčovičová, Natália](#) - [Kršáková, Dana](#) - [Leikert, Jozef](#) - [Michálek, Slavomír](#) - [Němeček, Jan](#) - [Podrimavský, Milan](#) - [Slavík, Julie Br@OXes](#) - [Slavík, Juraj Ludevit Jan](#) - [Šimková, Ľudmila](#). [Úvody nap.]: [Lichardus, Branislav](#) - [Bútora, Martin](#) - [Bystrický, Valerián](#). Br., [Prodama](#) pre Historický ústav SAV 2006. 504 s., Menný reg., fot. príl., príl. osobné dokumenty. Rés. angl. s. 430-433.

[Z obsahu]: Lichardus, Branislav: Z exilu do exilu a do dejín Slovenska, s. 10-14; Bútora, Martin: Dilemy charakterného diplomata, s. 15-19; Bystrický, Valerián: Máme v histórii národa podobnú osobnosť?, s. 20-23; Michálek, Slavomír: Do pamäti národa, muž poézie, politiky a diplomacie, s. 24-28; Dulovič, Erik: Detstvo, štúdium a prvá svetová vojna, s. 29-47; Ferenčuhová, Bohumila: Štúdiá a literárne začiatky, s. 48-65; Podrimavský, Milan: Spoločensko-politický program Prúdov a Juraj Slávik, s. 66-77; Kršáková, Dana: Neresnický - básnik, prozaik a literárny kritik, s. 78-89; Dulovič, Erik: Poslanec RNZ, vládny komisár pre východné Slovensko, s. 90-107; Dulovič, Erik: Agrárny politik, Orava a Spiš 1919-1922, s. 108-128; Dulovič, Erik: Župan Pohronskej a Košickej župy 1923-1928, s. 129-146; Krajčovičová, Natália: Ministrom vnútra (druhá Udržalova vláda), 1929-1932, s. 156-175; Dejmek, Jindřich: Československý vyslanec v Poľsku (I.-II.), s. 176-200; Němeček, Jan: Ve vedení československého zahraničného odboje v Paříži, s. 201-214; Němeček, Jan: Ve vedení československého odboje v Londýne, s. 215-225; Leikert, Jozef: Spolupráca so študentmi v československej zahraničnej armáde, s. 226-149; Michálek, Slavomír: Dohoda o výmene obyvateľstva s Maďarskom, s. 250-264; Michálek, Slavomír: Delegát na Parížske mierovej konferencii 1946, s. 265-278; Michálek, Slavomír: Veľvyslanec USA, delegát na zasadnutiach VZ OSN 1946-1948, s. 279-300; Michálek, Slavomír: Exil, pri zrode utečeneckého fondu a Rady slobodného Československa, s. 301-326; Slavík, Juraj Ludevit Jan: Môj otec Juraj Slávik, s. 327-338; Slavík, Julie Br@OXes: Gita Slavík, s. 339-342; **Šimková, Ľudmila**: Výberová bibliografia Juraja Slávika Neresnického, s. 343-369; Výber z tvorby Juraja Slávika Neresnického (listy, články, próza, poézia), s. 371-405.

[politici slovenskí](#); [konferencie](#); [literáti slovenskí](#); [bibliografie personálne](#); [diplomati slovenskí](#); [výmena obyvateľstva](#); [vzťahy slovensko-maďarské](#); [vzťahy maďarsko-slovenské](#); [vzťahy Československo-USA](#); [vzťahy USA-Československo](#); [študenti](#); [vojenstvo](#); [vzťahy československo-francúzske](#); [vzťahy francúzske-československé](#); [vzťahy československo-poľské](#); [vzťahy poľsko-československé](#); [veľvyslanci slovenskí](#); [odboj zahraničný](#); [exil](#); [Prúdy](#); [poľnohospodárstvo](#); [ministri](#); [Slovensko východné](#); [Pohronie \[Župa\]](#); [Košice \[Župa\]](#); [Paríž \[FR\]](#); [Londýn \[GB\]](#); [Neresnický Juraj Slávik \[1890-1969\]](#); [Slávik Neresnický Juraj \[1890-1869\]](#);

MFN 34896 (6/11)

Michálek, Slavomír : *Československá delegácia na Parížskej mierovej konferencii roku 1946 (so zameraním na podiel Juraja Slávika)*. Czechoslovak delegation at the Paris Peace Conference 1946 (with the special regards to the activities of Juraj Slávik). In: *Kapitolami najnovších slovenských dejín*. [Pešek, Jan a kol.] Br., Historický ústav SAV vo vyd. [Prodama](#) 2006, s. 57-74.

[politici slovenskí](#); [politika zahraničná](#); [diplomati slovenskí](#); [literáti slovenskí](#); [Parížska mierová konferencia](#); [Československo](#); [1946](#); [Neresnický Juraj Slávik \[1890-1969\]](#); [Slávik Neresnický Juraj \[1890-1869\]](#); [Zdrojový dokument](#) (Kapitolami najnovších slovenských dejín. [Pešek, Jan a kol.])

MFN 34988 (7/11)

Neresnický, Juraj Slávik : *Výber z poézie 1908-1918, 1949-1968*. [Zost.]: [Karvašová, Eva - Michálek, Slavomír](#). Br., [Prodama](#) 2006. 42 s. Samostatná príloha knihy: Michálek, Slavomír a kol.: Juraj Slávik Neresnický od politiky, cez diplomáciu po exil.

[poézia](#); [literatúra slovenská](#); [Neresnický Juraj Slávik \[1890-1969\]](#); [Slávik Neresnický Juraj \[1890-1869\]](#);

MFN 35945 (8/11)

Dulovič, Erik : *Politický úradník v službách Československa. Juraj Slávik. Biografia (1890-1935). Dizertačná práca na získanie vedecko-akademickej hodnosti Philosophiae doctor (PhD)*. Br., [Historický ústav Slovenskej akadémie vied](#) 2007. 255 s. Rés. angl., nem.

[dizertácie](#); [práce dizertačné](#); [1890-1935](#); [diplomati slovenskí](#); [politici slovenskí](#); [Neresnický Juraj Slávik \[1890-1969\]](#); [Slávik Neresnický Juraj \[1890-1869\]](#);

MFN 35946 (9/11)

Dulovič, Erik : *Politický úradník v službách Československa. Juraj Slávik. Biografia (1890-1935). Autoreferát dizertačnej práce na získanie vedecko-akademickej hodnosti Philosophiae doctor (PhD) v odbore doktorandského štúdia 71-02-9 slovenské dejiny*. Br., [Historický ústav Slovenskej akadémie vied](#) 2007. 27 s. Rés. angl. s. 24-25, nem. s. 25-26.

[autoreferáty dizertácií](#); [1890-1935](#); [diplomati slovenskí](#); [politici slovenskí](#); [Neresnický Juraj Slávik \[1890-1969\]](#); [Slávik Neresnický Juraj \[1890-1869\]](#);

MFN 40118 (10/11)

Krajčovičová, Natália : *Slovensko na ceste k demokracii*. Br., [Historický ústav Slovenskej akadémie vied](#) vo vydavateľstve [Prodama](#) s r. o. 2009. 267 s., reg. menný. Rés. angl. s. 257-259 Slovakia on its Path to Democracy. [Ed. Slovenská historiografia](#) [Československo vznik](#); [politika](#); [Československo](#); [hospodárstvo](#); [legionári](#); [Bohemika](#); [autonomizmus](#); [agrárizmus](#); [kolonizácia](#); [družstevníctvo](#); [hranice](#); [reforma pozemková](#); [Šrobár Vavro \[1867-1950\]](#); [Hodža Milan \[1878-1944\]](#); [Masaryková Alica \[1879-1966\]](#); [Neresnický Juraj Slávik \[1890-1969\]](#); [Slávik Neresnický Juraj \[1890-1869\]](#) ;

Rodina JUDr. Juraja Slávika

Michal Slávik (1834 – 1921)

otec ev.a.v.kňaza ThDr. Jána Slávika (1855-1934) a ev.a.v.kňaza Juraja Slávika (1859-1912)
starý otec JUDr. Juraja Slávika (1890-1969) a Ing. arch. Jána Slávika (1886-1953)

ev.a.v.farár Juraj SLÁVIK (30.3.1859 – 27.6.1912)

1. manželka Aurélia-deti nemali

2. manželka Elena Bujnová (20.4.1876 Pukanec - 22.10.1949 B. Bystrica)

deti ev.a.v.farára Juraja Slávika a jeho druhej manželky (sesternice a bratrance JUDr. Juraja Slávika (1890-1969) :

Viera Elena (3.3.1896)

Helena Oľga (13.8.1898)

Ing. Ivan Slávik (31.5.1900 - 14.4.1973)

JUDr. Vladimír Slávik (2.12.1902-22.6.1980)

SLÁVIK, Ivan Ing., DrSc.

(31. 5. 1900 Dačov Lom – 14. 4. 1973 Bratislava)

Chemik, výskumný pracovník. Riadiaci pracovník potravinárskych a celulózo-papierenských podnikov. Vedecký pracovník Chemického ústavu SAV, súčasne externý pedagóg na SF SVŠT v Bratislave. Člen medzinárodných a slov. chemických a celulózo-technických spoločností. Špecialista v odbore chémie a technológie celulózy. Autor knižných publikácií, vedeckých štúdií a článkov. Nositeľ viacerých vyznamenaní. Brat → Vladimír Slávik

– študoval na gymnáziu v Banskej Bystrici (1910-1918)
– vedúci výroby úč. spoločnosti Fatra v Banskej Bystrici (1926-1927).

SBS: Zv. 5; Repr. biograf. lexikón Slov. – MT, 1999.

SLÁVIK, Vladimír JUDr.

(2. 12. 1902 Dačov Lom – 22. 6. 1980 Košice)

Právnik. Organizátor protifašistického odboja, príslušník občianskej odbojovej skupiny Flóra. Námestník min. zahraničného obchodu v Prahe. Privrženec DS. Zbavený funkcií, pri pokuse o prechod hraníc zatknutý, väznený, rehabilitovaný. Nositeľ viacerých vyznamenaní. Brat → Ivan Slávik

– študoval na gymnáziu v Banskej Bystrici

– tajomník Obchodnej komory v Banskej Bystrici.

SBS: Zv. 5.

ev.a.v.farár ThDr. Ján SLÁVIK

(4.12.1855 Dačov Lom - 8.2.1934 Banská Bystrica)

otec JUDr. Juraja Slávika (1890-1969) a Ing. arch. Jána Slávika (1886-1953)

Foto in: Medvecký, K.: Slovenský prevrat • <https://www.geni.com/people/ThDr-J%C3%A1n-Sl%C3%A1vik/6000000034582220838>

Dobrá Niva – dobová pohľadnica - Ev.a.v.kostol a fara v ktorej pôsobil ThDr. Ján Slávik a v ktorej sa narodil Juraj Slávik

Údaje na stránke ECAV o ThDr.Jánovi Slávikovi :

http://www.ecav.sk/?p=info/INFHist%C3%B3ria/osobnosti/slavik_jan_thdr_%281855-1934%29

Evanjelický farár, cirkevný historik, cirkevný hodnostár, osvetový pracovník a publicista.

ThDr. Ján Slávik sa narodil 4. decembra 1855 v Dačovom Lome, kde získal aj základné vzdelanie. Študoval na gymnáziu vo Veľkej Revúcej (1874). Teológiu študoval vo Viedni a v Erlangene. 27. marca 1878 bol vysvätený za kňaza v Békešskej Čabe.

Pôsobil ako kaplán v Sennom a Hornej Lehote (u básnika Sama Chalupku).

Od roku 1882 pôsobil ako farár v Dobrej Nive. V roku 1922 sa stal seniorom Zvolenského seniorátu.

V roku 1925 získal na Karlovej univerzite v Prahe doktorát teológie.

Od roku 1926 žil na dôchodku v Banskej Bystrici. Zomrel 8. februára 1934 v Banskej Bystrici.

Bol členom a funkcionárom SNS a členom SNR. 30. októbra 1918 sa zúčastnil na zhromaždení v Martine, kde podpísal Martinskú deklaráciu. Bol zakladateľom Slovenského národného múzea, členom Výboru Matice slovenskej. Zostavil zbierku modlitieb pre mládež a konfirmačnú príručku. Bol činný v oblasti cirkevnej historiografie. Venoval sa i dejinám umenia a ochrane kultúrno-historických pamiatok. Výrazne sa zúčastňoval na pedagogickej a osvetovej činnosti. Prednášal o racionálnom hospodárení a ovocinárstve. Bol autorom článkov o hospodárstve, histórii a kultúre slovenského národa.

Rodina : otec Michal Slávik, matka Barbora, rod. Horváthová
manželka Izabela Božena, rod. Maróthy (1865 - 1941)

r.1935-pri dome BB Fortnička 18

Fotografie sú zo zbierok Literárneho archívu Slovenskej národnej knižnice v Martine

starší syn ev.a.v. farára ThDr.Jána Slávika (1855-1934) – brat JUDr.Juraja Slávika (1890-1969)

Ing.arch. Ján SLÁVIK

(23.5.1886 Dobrá Niva – 11.4.1953 Bratislava)

Biografické heslo v 5.zv. Slovenského biografického slovníka uvádza :

SLÁVIK, Ján Ing.arch.

(23.5.1886 Dobrá Niva – 11.4.1953 Bratislava)

Dopravný odborník. Technický námestník a riaditeľ Štátnych železníc v Košiciach.

Vládny radca, člen a funkcionár profesijných a iných spol.

Účastník protifašistického odboja.

Autor cestopisných črt a článkov.

Študoval na gymnáziu v Banskej Bystrici.

Otec – Ján Slávik(1855-1934), brat – Juraj Slávik.

[https://sk.wikipedia.org/wiki/J%C3%A1n_Sl%C3%A1vik_\(dopravn%C3%BD_odborn%C3%ADk\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/J%C3%A1n_Sl%C3%A1vik_(dopravn%C3%BD_odborn%C3%ADk))

Študoval na gymnáziách v Banskej Bystrici a v Bratislave, maturoval roku 1905, architektúru na polytechnike v Budapešti, Ing. arch. Pracovník súkromných firiem v Budapešti, technický námestník a od roku 1936 riaditeľ Riaditeľstva štátnych železníc v Košiciach, neskôr v Bratislave.Expert železničnej sekcie, vládny radca, člen a funkcionár profesijných a i. spolkov. Účastník protifašistického odboja.Autor knihy cestopisných črt z európskych krajín a článkov v časopisoch. Zomrel vo veku 66 rokov.

Rodina: otec: Ján Slávik (1855-1934)

matka: Izabela Božena rod. Maróthy

brat: Juraj Slávik-Neresnický

Juraj a Ján Slávikovci

Juraj Slávik, Ivan Šoltés a Ján Slávik

Foto: Literárny archív SNK Martin.

mladší syn ev.a.v. farára ThDr. Jána Slávika – brat Ing.arch.Jána Slávika

JUDr. Juraj Slávik

(28.1.1890 Dobrá Niva – 30.5.1969 Washington /urna v roku 1990 uložená v Banskej Bystrici)

1.manželka JUDr.Juraja Slávika - Karolína, rod. Štefanovičová

dcéra JUDr. Juraja Slávika a jeho manželky Karolíny : Tatjana Sláviková (vyd.Urbanová)

dcéry Tatjany Slávikovej : Ph.Dr. Jana Hlaváčková a Tatjana Štemberová -

(Zúčastnili sa na slávnosti uvedenia JUDr.Juraja Slávika do Siene slávy KČT v Prahe v roku 2015)

syn JUDr. Juraja Slávika a jeho manželky Karolíny : JUDr.Dušan Slávik (10.1.1922 Bratislava- 19.4.1992 Brno)

syn JUDr. Dušana Slávika –PhDr.Martin Slávik (*1949)- (vnuk JUDr.Juraja Slávika, pravnuk ThDr.Jána Slávika)

huslista, pôsobil 19 rokov na Konzervatóriu v Bratislave, doktorantský titul obhájil na Masarykovej univerzite v Brne.

Autor publikácie - <https://www.kosmas.cz/knihy/193953/na-housle-snadno-a-rychle/>

Zúčastnil sa na slávnosti uvedenia JUDr.Juraja Slávika do Siene slávy KČT v Prahe v roku 2015.

2.manželka JUDr.Juraja Slávika - Margita, rod. Ruhmannová

syn JUDr. Juraja Slávika a jeho druhej manželky Margity: Juraj Slávik, jr. (*10.1929 Praha)

žije vo Washingtone (údaj roku 2010). Jeho manželka Julie.

ich synovia(vnuci JUDr.Juraja Slávika)-Nicolas Slávik a Michal Slávik (žijú v USA)

81-ročný Juraj Slávik,jr. v roku 2010 navštívil Dobrú Nivu - rodisko jeho otca JUDr.Juraja Slávika. –

In: <http://zvolen.sme.sk/c/5585259/dobru-nivu-navstivil-syn-juraja-slavika.html#ixzz2zXR2jelq>

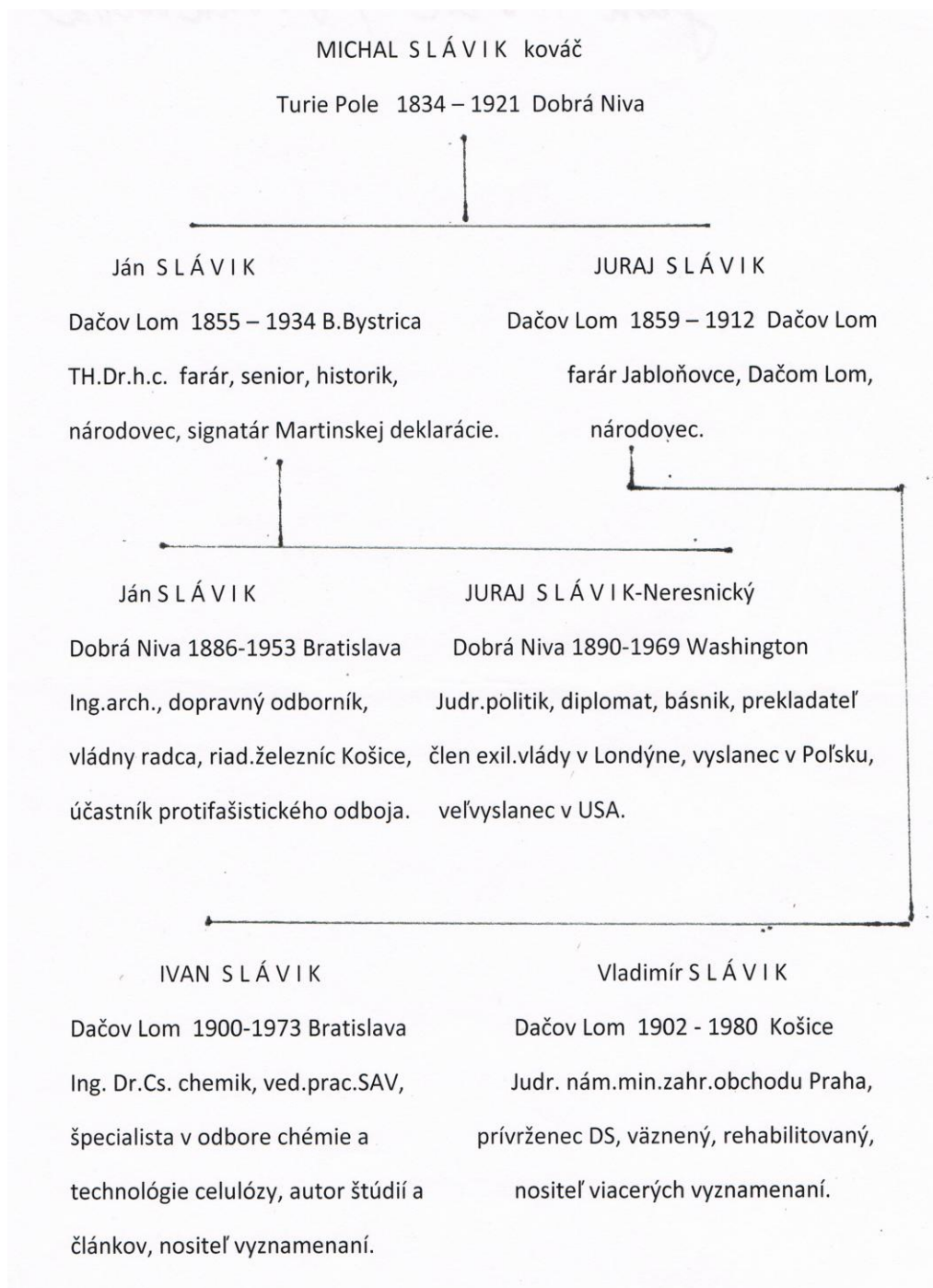
Rodinné údaje overili a vo februári 2015 doplnili :

PhDr.Martin Slávik (Brno) - vnuk JUDr.Juraja Slávika (1890-1969)

Michal Slávik (Bratislava) - pravnuk ev.a.v.farára Juraja Slávika (1859-1912)

Rodostrom rodu Slávikovcov – spracovala Mgr.Eva Furdíková

Evanjelický cintorín v Banskej Bystrici – rodinná hrobka Slávikovcov

Foto: Mgr. Olga Kaliská (v apríli 2014)

Príloha

o otcovi JUDr. Juraja Slávika – o ThDr. Jánovi Slávikovi (1855-1934)

Foto in: <https://www.qeni.com/people/ThDr-J%C3%A1n-Sl%C3%A1vik/6000000034582220838>

<http://www.obecdobraniva.sk/obec-/osobnosti-obce/>

Ján Slávik. Narodil sa 4. decembra 1855 v Dačovom Lome. Stredoškolské štúdiá ukončil v Revúcej v roku 1874. Teológiu študoval vo Viedni a v Erlangene. Od roku 1882 až do roku 1926 bol evanjelickým farárom v Dobrej Nive. Bol veľkým zástancom národných práv Slovákov. V Dobrej Nive sa pokúšal založiť menšiu továreň na spracovanie koží, dreva, ovocia a konope, ale sa mu to nepodarilo. Napísal a vydal *Hospodárske prednášky* (Martin 1900), *Dejiny dobronivskej evanjelickej cirkvi a niektoré dávnejšie deje kráľovského výsadného mestiečka Dobronivy a okolia* (Ružomberok 1898) a *Dejiny zvolenského evanjelického a.v. bratstva a seniorátu* (Banská Štiavnica 1921). Zomrel 8. februára 1934. Jeho manželka Izabela Božena bola nevlastnou sestrou spisovateľky Eleny Márothy Šoltésovej, ktorá tiež často chodila k svojej sestre do Dobrej Nivy. / od roku 1926 žil v Banskej Bystrici (ulica Fortnička 18)

[http://www.ecav.sk/?p=info/INFHist%C3%B3ria/osobnosti/slavik_jan_thdr_\(1855_-_1934\)](http://www.ecav.sk/?p=info/INFHist%C3%B3ria/osobnosti/slavik_jan_thdr_(1855_-_1934))

Slávik, Ján, ThDr. (1855 - 1934)

Bol evanjelický farár, cirkevný historik, cirkevný hodnostár, osvetový pracovník a publicista.

ThDr. Ján Slávik sa narodil 4. decembra 1855 v Dačovom Lome, kde získal aj základné vzdelanie. Študoval na gymnáziu vo Veľkej Revúcej (1874). Teológiu študoval vo Viedni a v Erlangene.

27. marca 1878 bol vysvätený za kňaza v Békešskej Čabe. Pôsobil ako kaplán v Sennom a Hornej Lehote (u básnika Sama Chalupku). Od roku 1882 pôsobil ako farár v Dobrej Nive. V roku 1922 sa stal seniorom Zvolenského seniorátu. V roku 1925 získal na Karlovej univerzite v Prahe doktorát teológie. Od roku 1926 žil na dôchodku v Banskej Bystrici. Zomrel 8. februára 1934 v Banskej Bystrici.

Bol členom a funkcionárom SNS a členom SNR. 30. októbra 1918 sa zúčastnil na zhromaždení v Martine, kde podpísal Martinskú deklaráciu. Bol zakladateľom Slovenského národného múzea, členom Výboru Matice slovenskej. Zostavil zbierku modlitieb pre mládež a konfirmačnú príručku. Bol činný v oblasti cirkevnej historiografie. Venoval sa i dejinám umenia a ochrane kultúrno-historických pamiatok. Výrazne sa zúčastňoval na pedagogickej a osvetovej činnosti. Prednášal o racionálnom hospodárení a ovocinárstve. Bol autorom článkov o hospodárstve, histórii a kultúre slovenského národa.

Rodina:

otec Michal Slávik, matka Barbora, rod. Horváthová, manželka Izabela Božena, rod. Maróthy (1865 - 1941), syn Ján Slávik (1886 - 1953), syn JUDr. Juraj Slávik, pseudonym Neresnický (*28. 1. 1890 Dobrá Niva - 30. 5. 1969 Washington; pochovaný je spolu s rodičmi na Evanjelickom cintoríne v Banskej Bystrici) - slovenský politik, diplomat, spisovateľ a prekladateľ

Zdroj: JUDr. Juraj Slávik; TASR

-eš- | 23.5.2009

<http://www.nocka.sk/kalendaria/2014/februar>

8. 2. 1934 † **ThDr. h. c. Ján Slávik**, Banská Bystrica (* 4. 12. 1855 Dačov Lom), ev. kňaz, cirkevný historik, publicista, osvetový pracovník, teológiu študoval vo Viedni (1874 - 75) a v Erlangene (1875 - 78), v 1878 ordinovaný za kňaza, pôsobil ako ev. kaplán v Sennom a v Hornej Lehote, 1882 - 1926 ev. farár, 1922 - 26 zvolenský senior v Dobrej Nive, potom žil na dôchodku v Banskej Bystrici, v Dobrej Nive sa venoval osvetovej a ľudovúchovnej činnosti, napísal cirkevné dejiny Dobrej Nivy aj zvolenského seniorátu, tiež šlabikár a čítanku pre ev. ľudové školy, autor náboženskej literatúry, venoval sa dejinám umenia a ochrane kultúrnohistorických pamiatok, člen a funkcionár SNS, v 1918 signatár Martinskej deklarácie a člen SNR, člen Výboru MS, zať ev. farára a básnika Daniela Maróthyho, švager spisovateľky Eleny Maróthy-Šoltésovej, otec politika, diplomata a básnika Juraja Slávika-Neresnického - 80. výročie

[https://sk.wikipedia.org/wiki/J%C3%A1n_Sl%C3%A1vik_\(evanjelick%C3%BD_k%C5%88az\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/J%C3%A1n_Sl%C3%A1vik_(evanjelick%C3%BD_k%C5%88az))

Ján Slávik (evanjelický kňaz) ThDr. Ján Slávik (* 4. december 1855, Dačov Lom – † 8. február 1934, Banská Bystrica)

bol slovenský evanjelický kňaz, cirkevný historik, cirkevný hodnostár, osvetový pracovník a publicista.

Rodina

otec Michal Slávik

matka Barbora, rodená Horváthová

manželka Izabela Božena, rodená Maróthy (1865 - 1941)

syn Ján Slávik (1886 - 1953)

syn Juraj Slávik (1890 - 1969)

Životopis

Základné vzdelanie získal v Dačovom Lome. Študoval na gymnáziu vo Veľkej Revúcej (1874). Teológiu študoval vo Viedni, Erlangene. 27. marca 1878 bol vysvätený za kňaza v Békešskej Čabe. Pôsobil ako kaplán v Sennom, Hornej Lehote (u básnika Šama Chalupku). Od roku 1882 pôsobil ako farár v Dobrej Nive. V roku 1922 sa stal seniorom Zvolenského seniorátu. V roku 1925 získal na Karlovej univerzite v Prahe doktorát teológie. Od roku 1926 žil na dôchodku v Banskej Bystrici.

Účastník slovenských národnoobrodných snáh. Bol členom a funkcionár SNS, člen SNR. 30. októbra 1918 sa zúčastnil zhromaždenia v Martine, kde podpísal Martinskú deklaráciu. Bol zakladateľom Slovenského múzea, členom Výboru MS. Zostavil zbierku modlitieb pre mládež, konfirmačnú príručku. Bol činný v oblasti cirkevnej historiografie. Venoval sa i dejinám umenia a ochrane kultúrohistorických pamiatok. Výrazne sa zúčastňoval na pedagogickej a osvetovej činnosti. Prednášal o racionálnom hospodárení a ovocinárstve. Bol autor článkov o hospodárstve, histórii a kultúre slovenského národa.

Dielo

Dejiny dobronivej evanjelickej cirkvi a niektoré dávnejšie deje kráľovského mestiečka Dobronivej a okolia (Ružomberok, 1898)

Príprava na konfirmáciu (Liptovský Mikuláš, 1903)

Niečo z dávnych časov novohradského seniorátu (Modra, 1909)

Abecedár pre prvú triedu evanjelický a. v. škôl (Myjava, 1913)

Dejiny zvolenského ev. a. v. bratstva a seniorátu (Banská Štiavnica, 1921)

Literatúra o Jánovi Slávikovi :

Slovenský biografický slovník

Pavol Uhorskai, Eva Tkáčiková a kol.: Evanjelici v dejinách slovenskej kultúry (Liptovský Mikuláš, 2005)

SLÁVIK, Ján ThDr. h. c.
(4. 12. 1855 Dačov Lom – 8. 2. 1934 Banská Bystrica)
Národnokultúrny dejateľ, historik, cirkevný hodnostár, ev. kňaz. Farár a zvolenský senior v Dobrej Nive. Člen a funkcionár SNS, člen SNR. Ľudovýchovný a osvetový aktivista. Spracoval cirkevné dejiny Dobrej Nivy. Venoval sa dejinám umenia a archeológii. Autor učebníc, náboženskej literatúry pre mládež, kázní, článkov a úvah. Syn → Juraj a → Ján Slávik (1886-1953)
– pokúsil sa spracovať zoznam banskobystrických ev. kazateľov od r. 1530 do zač. 20. stor.
– žil v Banskej Bystrici (od 1926).
SBS: Zv. 5: Spríevodca banskobystr. cintorínmi. – BB, 1992 (uvádza dátum nar. 4. 12. 1885); Archeológ na Slov. v mŕt. – MT, 1996. – S. 134; Ev. v dejinách slov. kultúry 2. – LM, 1997; Banská Bystrica – v zn. kalicha. – BB, 2001. – S. 107; EES. – B, 2001.

Záznam v matrike zomrelých v Banskej Bystrici :

A m e g h a l t n a k					
Folyó szám	Ideje a kimulásnak	neve s polgári jelleme, ha házas, hitvestársának, ha gyermek, szüleinek neve és polgári jelleme	születési és lakhelye	n e m e	
				fi	nő
11	2 február 1934	Ján Mészáros mindentek manžel Márii Luptáskovj zu 46 éves.	Cserny Banská Bystrica	1	—
12	8 február	dr. Ján Slávik ev. a. v. senior a senior n. v. manžel Izabely Maróthy zu 51 r.	Horný Dačov Banská Bystrica	1	—

21.júna 2009 bola odhalená pamätná tabuľa v chráme v Dačovom Lome za účasti gen.biskupa ECAV Mgr.Miloša Klátika. Posviacku tabuľe vykonal senior Hontianskeho seniorátu Mgr.Miroslav Dudek.

Nápis na tabuľi:

Cirkevný zbor Dačov Lom na pamiatku svojim vzácnym rodákom a evanjelickým farárom

Dr.Jánovi Slávikovi 4.12.1855-8.2.1934 senior a historik

Jurajovi Slávikovi 30.3.1859-27.6.1912 farár v Dačovom Lome

Lebo pery kňaza majú zachovávať poznanie a z jeho úst sa čaká náuka,veď je poslom Hospodina mocností. Malachiáš 2,7

Z rodiny boli prítomní: druhá manželka Juraja Slávika Margita rod.Rumanová, syn Juraj Slávik s manželkou Julie, syn Dušan s manželkou Vierou a synom Martinom, dcéra Tatjana.

PUBLIKOVANÉ PRÁCE ThDr. Jána SLÁVIKA

SLÁVIK, Ján: Dejiny Dobronivskej evanjelickej cirkve a niektoré dávnejšie deje kráľovského výsadného mestiečka Dobronivej, - Ružomberok : Tlač K.Salva, 1898.

SLÁVIK, Ján : Príprava na konfirmáciu. – Liptovský Sv.Mikuláš, 1903.

SLÁVIK, Ján : Niečo z dávnych časov novohradského seniorátu. – Modra, 1909.

SLÁVIK, Ján : Slovenské povstanie v Krupine r.1614. Príspevok k objasneniu národnostných pomerov XVII.storočia.– In: Slovenské pohľady.-Roč.29, 1909, s.1.

SLÁVIK, Ján : Ako sa ženili Slováci. – In: Slovenské pohľady. – 1908, s.63.

SLÁVIK, Ján : Abecedár pre prvú triedu evanjelických a.v. škôl. – Myjava, 1913.

SLÁVIK, Ján : Čítanka pre II.triedu ev.a.v. škôl. - Myjava, 1913.

SLÁVIK, Ján : Dejiny zvolenského ev.a.v . bratstva a seniorátu. - Banská Štiavnica, 1921 –(za toto dielo mu Husova fakulta Praha udelila doktorát)

SLÁVIK, Ján : Pramene ku zostaveniu knižočky pre turistov vo Zvolenskej veľžupe. – In: Krásy Slovenska.-Roč.4, č.7-8(1924), s.105-112. - prehľad pamätihodností Zvolenskej župy, ktoré odporúča do pozornosti prípadným autorom turistickej sprievodcovskej literatúry.

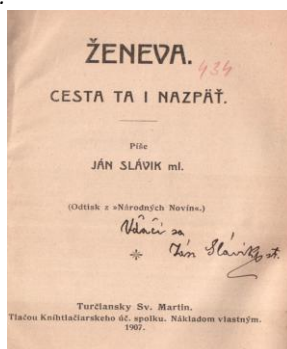
SLÁVIK, Ján : Osídlenie Slovenska až po vpád Tatarov. – In: Prúdy. – Roč.14, 1930.

SLÁVIK, Ján : Dr.Miloš Štefanovič a zahraničná politika Uhorska. – In:Prúdy. – Roč.14, 1930.

SLÁVIK, Ján : Modlitby kresťanskej mládeže. - Lipt. Sv. Mikuláš : Tranoscius, 1934.

Publikácia z roku 1907, ktorej autorom je starší brat JUDr.Juraja Slávika – Ing.arch. Ján Slávik, ml. a na ktorej je podpis ich otca ThDr.Jána Slávika :

Koncom roku 1929 ThDr. Ján Slávik písal z Banskej Bystrice (ul. Fortnička 18) listy Milošovi Janoškovi :

Uvážateľný Pane Školský! Dvorná!

dávam náležať na Pamiatkový úrad, aby popísal vade na Slovensku najstaršie stavebné pamiatky a zachovával tie, ktoré sú najviac vydat-
vené skaze. Aby sme aspoň vedeli, akie staré stavby sme mali a z-
pomal' ako tak zachovávať, dcel by som niektoré dať filmovať, - ak
H. Matica Slovenská dá na to prostriedky. V Krišach Slovenska
sú niektoré pekné obrázky, napr.

Lýkavský zámok v ročníku II na str. 26.

Starobylý kostol v Celoveciach " " " " 99.

Kunmy Plaveckého hradu " " " " 100

Kostol v Kúte pri Buncanoch " III " " 221.

" " fresky v rímsa " " " " 222

Krydlový oltár v Smrecanoch " " " " 223.

Malby na prave kostola " " " " 226.

Hrad Likam " IV " " 3

Časť vnútra Likavy " " " " 7.

Hrad Zborov " " pred " " 145.

Zbytky z kost. v Sv. Domce " V " " 17

Hrad Strečno " VI " " 51.

Brána zvolenského Pustého hradu " " " 89.

Pozostatky erbanim Zámčoku Dobru. " VII " " 253

Spisov. bisk. Katedrála " VIII " " 166.

Prosim Vás teda, či mi dovolíte, aby som tieto obrázky mohol
poslať k filmovaniu? Potom: či nemáte zachované fotografie z týchto

Lebo iste by ich lepsie bolo filmovať z fotografie, než z obrázkov tlačených.
Chcem vyvolať amatérov-fotografistov, aby mi vyhotovili i ďalšie potrebné
obrázky. Prosím Vás teda: čo ste Vy platili takým amatérom-fotograf-
istom za jeden obrázok do Kras. H.? A konečne: ktorých amatérov-
fotografistov by ste mi mohli odporúčať ako najosobnejších k
fotografickej záležitosti presiek vo tmavých kostoloch? Iste osvetľujú tým
cieľom kostoly magnésiimom. Kde by sa mi amatéri nedali na
fotografovanie, tam by sa niektorým najosobnejším hrdila i cesta.
Tým, keď by cestovali tu, kam by som ich cestovať a fotografovať
prišiel.

Prosím Vás o odpoveď, som s úctou

V.B. Bystrici 26/XI 1929. r.
ul. Fratrička 18.

Vám oddaný priateľ
Dr. Zán Slavík

Uvážený Pane Inspektor!
Drahý Přítel můj!

Vám srdečně za poslané fotografie i za laskavé dovolení, že můžeme i obrázky z Krás Slovenska použít k případnému filmování. Při pořízení fotografie a obrázky Vám s poděkováním hned nazpět posílám, lebo ac sú pekné, sobrasnyj umelecky cenne veci, ale sú tie veci z pozdejšej doby, z pozdnogotickej, renaissancej; a na tú dobu sa nijakým rozprávaním, lebo by to bola prirovnávanie práce; obmedzím sa len na najstaršiu dobu, na románsku a ranogotickú dobu; a z tej doby si s Vaším laskavým dovolením ponechávam u seba 9 fotografií a 3 snímky z výzei, spolu 12 kusov, na ktoré na opak som napísal Vaše meno, aby Vám to i v prípade, že by som ja zomrel, časom vrátili. Vraciam Vám fotografie a obrázky: z časov vyšie mentioned gotiky: Kremenica a Kostolík pri Vyšnom Kubíne (ac tento neviem, či je nie z románskej doby? či nemá na veži dvojité románske oblúky, a tak by bol predhruštidky; či nich niekde za obrov ešte zachovaný úsek oblúku? Cenná by mi bola miera a zreteľnejšia fotografie, na ktorej by to bolo vidno); ďalej zo Luncovského múrnického zariadenia kostola, ktoré je z prvej gotiky - a tak zvaným, oslím chvátom A; z renaissancej doby krásne fasády z Prešova a Rastiel Ľutovského, ktorý je asi z doby Mateja I. Ľutovského. Sú to naozaj spomínané - cenné veci, ale ja ich upotrebiť nemôžem. Fotografiu zo smereňanského kostola si priloženým R voľi obloku v ústadi; bol by som rád, keby ste priležitostne ten oblok pre mňa zafotografoval z vonku, aby bolo vidno, že či je z doby ranogotickej a či z románskej? V poslednom prípade by bol kostol bola pozdejšie pristavená ku ľavej evanjeliu a vchodový obloku v čase gotiky pristavený.

Tiez rozhoduje, aké je sklopenie na zvalyni? či už rebrá románske, dolu visince asi
takéto ∇ či potické ∇ ? ostrým dolu visince! a či masívne, alebo štíhle,
ktorých hĺbkou hĺbkou je asi ako i ku $1\frac{1}{2}$ (∇ ? a či ∇ ?)

Pytám sa Pamiatkového úradu fotografie, ktoré boli kúpili od Divadla a
ktoré i sami osvojovali; ale je ťažké, že či ich dostanem, lebo mi na listy
vám neprichádzajú; obráťim sa i na amatérskych fotografov krajiny; posledný vy-
znanie na Maticu Slov., aby to aspoň niekde nenašli. Matice mi ochotne
ide po ruky. Ale musím ešte vyčkať odpovedí od Pamiatkového úradu, -
ak ju dostanem. Predtým sa to ešte. Stienam aspoň materiál, aby to mo-
hol niekto i po mne spracovať, ak nebudem žiť, bym sa to zbavil.

Užje všetko odložiť Vašim Panom milcom i Vašim domácom - priateľom:
Váš si srdečne pozdravuje

V.B. Bystrici 8. XII. 1929. r.

s vďakom Vám obľúbený priateľ
J. Jan Slavík
penz. funk.

PUBLIKOVANÉ PRÍSPEVKY O ThDr. Jánovi SLÁVIKOVI

ORMIS, Ján. V.: *Maléterovská inkvizícia roku 1874*. – Prúdy, 1927, č.9. – aj o Jánovi Slávikovi.

PETHÖ, Rudolf: *Dolina Neresnica a Podzámčok*. – In: *Krásy Slovenska*. – Roč.6, č.8-10(1927), s.251-255.

V Dobronivej dlhé roky pôsobil ev. senior dr. Ján Slávik, historik slovenský, autor monografie „O dejinách ev. cirkve dobronivskej a Dejin zvolenského ev. bratstva a seniorátu“ a mnohých kultúrnych článkov o kostolných stavbách na Slovensku.

ORMIS, Ján. V.: *Dr.Ján Slávik (1855-1930)*. – In: *Sborník Matice slovenskej, 1930, s.235-237*.

DR. JÁN SLÁVIK.
(1855–1930.)

Náš kultúrny historik, spisovateľ a buditeľ dr. Ján Slávik dožil sa vzácného veku: 4. decembra 1930 dočkal v zdraví a svezlosti sedemdesiatpäť rokov. Je to meta, pri ktorej sa ľudia akosi mimovoľne zahľadia radšej do minulosti, než do budúcnosti, čomu sa pri starších konečne ani diviť nemožno. Dr. J. Slávik iste pozerá tiež viac do minulosti, ale on, náš jubilant, môže tak činiť právom, lebo celý jeho život vyplnila tvorivá práca pre slovenský národ, jeho kultúrne a hmotné povznesenie.

Ján Slávik je rodák hontiansky, narodil sa 4. decembra 1855 na Dačolome. Otec Michal Slávik bol kováč a hospodár, matka sa menovala Barbora (rod. Horváthová). Nižšie gymnaziálne triedy skončil v Banskej Štiavnici, kde zprvu nerozumel ničoho z maďarčiny a preto mu učenie ťažko padlo. Bol pilný žiak, teda prechádzal z jednej triedy do druhej, ale mnoho osohu z takého učenia nebolo. Vyššie triedy vychodil v Revúci, na slovenskom gymnáziu, kde i maturoval roku 1874. Teologické štúdiá konal na univerzite vo Viedni a Erlangách (Nemecko). Bol kaplánom najprv u Ondreja Bodického na Sennom, potom u básnika Sama Chalupku na Hornej Lehote. Roku 1882 stal sa evanjelickým farárom na Dobrej Nive, vo Zvolenskej, kde účinkoval až do roku 1926, keď išiel do penzie. V rokoch poprevratových bol seniorom zvolenským. Dnes žije na dobre zaslúženom odpočinku v Banskej Bystrici.

Jubilant študoval ako teolog rok vo Viedni a poltrefa roka v nemeckých Erlangách, kde sa tak zabral do štúdia, že chcel ostať v Nemecku. Na rodičovskú žiadosť sa však vrátil na Slovensko, kde sa zprvu ťažko vzíval do praktického kaplánskeho života. Keď prišiel na Dobrú Nivu, našiel svoj sbor zadĺžený, cirkevné budovy v zlom stave, ľud pokleslý a odcudzený cirkvi. Že bol rozhodný Slovák, nechceli ho všemohúci stoliční páni ani do cirkvi dobronivskej pripustiť. Musel byť svolaný osobitný seniorský konvent, ktorý Slávikovu voľbu za správnu uznal a ju potvrdil. Na Dobrej Nive priviedol Slávik všetko do vzorného poriadku, starajúc sa nielen o duševné povznesenie farníkov, ale i

o zlepšenie ich hmotného stavu. Tým cieľom mával hospodárske prednášky, založil mliekárňu a poľnohospodársky spolok. Čas, ktorý mu zvyšil, venoval spisovateľskej činnosti.

Slávik bol Slovákom, a to otvoreným, smelým národovcom, pre čo musel hodne prikoráa vytrpieť. V starej Zvolenskej stolici bol jediným Slovákom v stoličnom výbore a práve tak bol jediným zo Zvolenskej i pri vynesení marinskej deklarácie. Ako Slovák prestál ohnivý krsť ešte za revúckych žiackych časov. (Viď „Maléterovská inkvizícia roku 1874“, v Prúdoch 1927). Hoci bol vo zvolenskom senioráte najsúcejším za seniora, nesmel ním byť, veď bol predsa Slovákom a len prevrat umožnil, aby zaujal to miesto, ktoré mu dávno patrilo.

Buditeľská a národná práca Slávikova je dôležitá, a bolo ju treba, čo i stručne, spomenúť. Ešte dôležitejšou je však jeho literárna činnosť, v ktorej sa dopracoval pekného úspechu. Ján Slávik začal písať ako študent a v písaní pokračoval i pozdziejšie, keď už bol kaplánom, poťazne farárom. Spočiatku písal do časopisov školských, hospodárskych, politických a do kalendára „Tranovského“. Jeho časopisecké články, vyjímajúc niektorých (o tých bude pozdziejšie reč), sú menšieho významu. Prvou jeho väčšou prácou boli „Dejiny dobronivskej evanj. cirkve, niektoré dávnejšie dejiny kral. výsadného mestiečka Dobronivej a okolia“ (1898). Knihou touto, majúcou 282 strán, sa predstavil Slávik ako povolaný historik. (Historikom je, keď berieme do ohľadu jeho prirodzený talent a smysel pre dejinné líčenie a neberieme do ohľadu formálnu kvalifikáciu, ktorej nemá, lebo je nie odborníkom-historikom.) Kniha je dobrou historickou monografiou. Autor si v nej všimá nielen dejiny svojho sboru, ale i politických dejín Dobrej Nivy do druhej polovice 18. storočia. V tretej časti (str. 179 a n.) sa zaoberá už len cirkevnými dejinami sborovými. Zato v druhej evanjelickom kontuberniu zvolenskom. Na konci diela sú odlačené dve staré listiny v latinskej pôvodine a slovenskom preklade, ako i zákony zvolenského bratstva z r. 1592. Dalej je tam okrem soznamu osôb a vecí i chronologický prehľad udalostí, pre Dobrú Nivu významných.

Druhou dôležitou a ešte väčšiu cenu majúcou publikáciou sú „Dejiny zvolenského evanjelického a. v. bratstva a seniorátu“ (1921, str. 855). Dielo sa delí na dve časti, všeobecné dejiny (str. 7–156) a dejiny jednotlivých cirkví (str. 157– do konca knihy). Všeobecná časť má väčší význam, ale i v špeciálnej časti je hodne dobrých dát. Chybou je však, že autor neudal v knihe použité pramene, až na niekoľko výnimiek. Odvoláva sa síce v úvode na to, že všetky pramene sú vypočítané v pôvodnom rukopise, uloženom v seniorskom archíve, lenže to nestačí. Vedeckou požiadavkou je, aby i v tlačenej dielo boli udané pramene, nielen v ťažko prístupnom pôvodnom rukopise. „Dejiny“ sú výsledkom dlhoročnej pilnej práce, sú takrečeno životným dielom Slávikovým

— 235 —

— 236 —

a majú význam nielen s konfesionalnej stránky. Je v nich mnoho vecí, ktorých si vďačne povšimne i slovenský historik, alebo človek, zaoberajúci sa kultúrnymi dejinami Slovenska. Zo všetkých evanjelických seniorských na Slovensku má najlepšie napísané dejiny zvolenský seniorský, čo je zásluhou neunavného autora.

Okrem zmienených dvoch publikácií má Slávik menšie články, v ktorých vynáša všelich zaujímavého z našej minulosti. Také sú: Slovenské „povstanie“ v Krupine roku 1614. (Slov. Pohľady 1909.) Manželské pravoty v ev. cirkvi XVII. stor. (Cirk. Listy 1908.) Štefan Pilárík ml. (Tranovský kal. 1903). — Oboma svojimi „Dejinami“ ako i menšími historickými článkami Slávik platne prispel k lepšiemu poznaniu slovenskej minulosti. — Co sa týka hospodárskych prednášok, neuspokojil sa ich prednesením, ale vydal ich aj knižne, aby poslúžili i druhým Slovákom. (Hospodárske prednášky... 1900, str. 40.)

Slávik sa zaoberal nielen historiou dávnych časov, ale i dejinami umenia a tu v prvom rade zasa stavitel'skými pamiatkami. Tak opísal veľmi pekne a pútave, pritom však s náležitým odborným rozhladom ľuborečský, starohaličský a turíčsky kostol. (Príspevky k dejinám umenia na Slovensku. Sborník Muz. Slov. Spol., 1901, i osebe.) Iným pekným príspevkom, svedčiacim o veľkom záujme o dávne pamiatky, je článok „Dobročský kostol“ (Slov. Pohľady 1924). Vedený snahou o záchranu starých pamiatok, podal výboru Matice Slovenskej návrh na utvorenie osobitného odboru pre dejiny umenia na Slovensku (Letopis Mat. Slov. XIII. Dejiny umenia na Slovensku). Neprestával a neprestáva dosiaľ upozorňovať na staré pamiatky, žiada si ich riadne spísanie, preskúmanie a konzervovanie. Takým je na pr. článok „Zachráňme pamiatky dávnej doby!“ (Slov. Pohľady 1922). — Mnoho cenného sa nájde i v poslednej publikácii Slávikovej, vydanéj pod názvom „Prednášky dra Jána Slávika“ (rok neudany, str. 145). Je to knižné vydanie rozličných jeho prednášok, do ktorého sú pojaté i tri prednášky, vydané r. 1900 v samostatnom sošitku pod názvom „Hospodárske prednášky“.

Ján Slávik pracoval na poli cirkevnej spisby nielen dvoma „Dejinami“ a viacerými historickými článkami, ale aj inak. Tak vydal prípravnú knižočku pre konfirmandov, modlitebnú knižočku pre mládež, abecedár a čítanku pre druhú triedu evanjelických fudových škôl. Všetky jeho spisy, články a prednášky sledujú cieľ: pomôcť slovenskému národu, objasniť jeho minulosť, zachrániť pamiatky jeho starej kultúrnej činnosti, pomôcť mu hmotne a povzniesť ho duchovne. Dr. Ján Slávik je vzácny typ slovenského človeka, pracovníka a buditeľa; bolo by si len priať, aby sme mali viac jemu podobných ľudí.

Dr. Ján V. Ormis.

Slovenskí Deklaranti : I. rad : K. A. Medvecký, Ján Vojtaššák, Dr. K. Kmetko, Jur. Janoška, Sam. Zoch, Ján Slávik, Vlad. Makovický. II. rad : Dr. E. Stodola, Dr. F. Juriga, Dr. R. Markovič, Dr. Ivan Dérer, Vl. Čobrda, III. rad : Fedor Ruppeldt, Štefan Krčméry, E. Bežo, Dr. Cyril Horváth

ŠKULTÉTY, Jozef: Dr. Ján Slávik 1855-1934. – In: Slovenské pohľady. Časopis pre literatúru a umenie. - Roč. 50 (1934), s. 107-108.

KRONIKA

† DR. JÁN SLÁVIK.
1855—1934.

Dr. Ján Slávik bol ešte do žiakov slovenského gymnázia revúckeho, zrušeného maďarizátormi roku 1874-ho. Narodný 4. decembra 1855 na Dačolome, v tej peknej obci honťianskej blízko novohradského hranice, do Revúcej išiel v septembri 1870-ho do V. triedy; nižšie gymnázium bol odbavil v Banskej Štiavnici. Do Revúcej išiel s ním už i mladší brat, Ďurko, do I. triedy. Učiteľom na Dačolome v 1870-tych rokoch bol už Ľudovít Izák¹, najstarší zo štyroch bratov Izákovcov, známych účinných národovcov slovenských. S Izákom súčasne za farára mali tiež Turčana, Samuela Záthureckého, ako národovca slovenského veľmi dobre známeho. Bratia Slávikovi do školy k Izákovi už nechodili, ale slovenský cit vyniesli si asi i z rodičovského domu — otec Michal Slávik bol na Dačolome kováčskym majstrom a najmä fara už i pred Záthureckým bola slovenská.

Janko maturoval ešte v Revúcej; teológiu študoval vo Viedni, potom v Nemecku v Erlangách. Vysvätený za kňaza bol kaplánom najprv na Sennom, v Novohrade, potom na Hornej Lehote vo Zvolenskej.

¹ Umrel v Martine, len pred dvoma rokmi, vo vysokom veku, ako deväťdesiatnik.

Na Sennom kaplánom Daniela Bodického, na Hornej Lehote Samuela Chalupku! Bodický bol vrstovníkom a milým priateľom Daniela Licharda, Slovákom vrelej duše — u neho kaplán-národovec mohol mať dobrú prípravu. U Chalupku Slávikovi dostalo sa pobudnutí už len krátko, ale zato Chalupka, ktorého tak zvláštne zaujímali historické veci, iste zohral v ňom ešte nejednu iskrú.

Farárom Ján Slávik od roku 1882-ho bol na Dobronivej. Po milom kaplánstve na Sennom, na Hornej Lehote tu dostal sa do pomerov hodne ťažkých. Veď Dobroniva je vo Zvolenskej stolici, ktorá mala v svojom lone zúrivého maďarizátora Grünwalda. Keď rušili sa slovenské gymnázia a Matica slovenská, v Uhorsku nikto neštal, nebúril tak proti Slovákom, ako renegát B. Grünwald, syn slovenskej matky Májovskej z Brezna. Roku 1878-ho bol vyšiel jeho „Felvidék“, v novínach pešťianskych búril neprestal ani zatým, a v Banskej Bystrici vychodila v jeho duchu „Svornosť“. V ev. senioráte zvolenskom najviac platilo slovo Antona Radvanského, Grünwaldom štváňho, komandovaného. Tak bolo došlo i k tomu, že mičinský farár Bohuslav Laciak, ako statočný národovec slovenský, listom seniorovým rozpálený nevedel si inej rady, ako vziať palicu, ísť do Bystrice a tam seniorovi Mockovčákovi vylepiť zaucha. (Pravda,

zbavili ho fary, a viac v celom Uhorsku nikde nemohol byť kňazom).²

Slávik vtedy už bol v Dobronivej, a v Cirkevných listoch z tých rokov najdeme, čo mal i so seniorom Mockovčákom i s notárom seniorovým Bakajom. Ale, rozumie sa, nepodliehal. — Fari Dobronivskú bol našiel po predchodcoch hodne zanedbanú, práce vyžadovalo sa mnoho. Slávik prácou neúnavnou zameškané dohŕňal, pokazené naprával, a pritom tvoril, staval nové veci. V polovici 19. storočia na Slovensku najmä farári Štefan Homola (v Gemeri na Rybníku) a Pavel Vališek (v Hornej Trencianskej v Nesluši) boli krásnym príkladom toho, čo sa môže vykonať na slovenskej dedine ku prospechu ľudu, cirkvi, obci, a na Dobronivej Ján Slávik konal v takom duchu. V Cirkevných listoch (1934, č. 4) teraz, po pohrebe, pán farár K. Dérer pekne predstavil i túto jeho činnosť. Stavali školu v matke-cirkvi i vo fili, obnovili chrám, vežu, postavili nový organ. Zvláštnymi prednáškami Slávik usiloval sa rozvíjať hospodársky život cirkevníkov, viedol správu potravného družstva. Pomáhal ľudu, učil ho! bolo zásadou jeho života. Učil zvlášť ne ešte i v takej veci, ako si pomáhať v nákazlivej chorobe.

Historické hlavné spisy Jána Slávika sú: *Dejiny Dobronivej ev. cirkvi* (1898) a *Dejiny zvolenského ev. a. v. bratstva a seniorátu*. Za toto dielo Husova fakulta v Prahe vyznamenala ho doktorátom. A výtečnou stránkou cirkevných diel Slávikových je, že ony sú zároveň i historiou v širšom smysle, historiou slovenskou. I v takom malom sošitku, ako je „Ničto z dávnych časov novohradského seniorátu“ (v

² V tom istom čase v Gemeri farár žerno-lehotský, B. Nosák, zat Samuelu Tomášika, tiež takým listom maďaronského seniora Terraya rozútený, vyšiel na vežu a shodil sa s nej.

Modre, 1909), o minulosti slovenskej najdeme hodne. Vynášal na svetlo z minulosti i také veci, ako „Slovenské povstanie v Krupine r. 1614“ (Slovenské pohľ., 1909, str. 1), alebo „Ako ženili sa Slováci“ (tiež tam, 1908, str. 63).

Za manželku dr. Ján Slávik mal peknoduchú Izabelu, mladšiu dcéru Daniela Maróthyho, sestru Eleny Soltésovej. Pri nej Dobronivská fara pre slovenských národovcov v tie nedobré časy bola vzácnym prístreším... A milý bol pomer Slávikovcov i s Martinom Kukučným. Kukučín, spriatelnený s mladším bratom, Ďurkom Slávikom, ešte ako študent rád chodil na Almáš (pri Pukanci v Honte), kde Ďurko Slávik ku koncu 1880-tych rokov bol farárom. Z almáskej fary je i Kukučínov „Mišo“ (tretieho vydania sväzok II, 1925). Priateľstvo prešlo i na staršieho brata, Jána Slávika. Kukučín viac ráz dlhšie pobudol i na Dobronivej, a priateľstvo ujało sa i v mladšom pokolení Slávikovcov. Keď v lete 1908-ho Janko a Ďurko, synovia Jána Slávika, vrátili sa z Francúzska so svojej študijnej cesty, odpočili k Adrii a šli tam hľadať Kukučina...

Po roku 1918-tom Ján Slávik bol seniorom zvolenským, posledné roky na odpočinku žil v Banskej Bystrici, kde umrel 8. februára t. r. Ctihodná vdova ostala s dvoma synmi: Ján je direktorom železničným v Košiciach, Juraj bol ešte nedávno ministrom vnútra a prvej ministrom orbý.

Jozef Škultéty.

JOZEF MALIAK OSEM-DESIATROČNÝ.

Jozef Maliak je Gernerčan, ako i jeho priateľ a nedávny náš jubilant Jozef Škultéty. Narodil sa v Revúcej dňa 17. februára 1854. Je potomok mešťianskej, tkárskej rodiny. Do ľudovej školy chodil doma a do gymnázia tiež; vtedy ešte stálo a prevrátilo slovenské gymnázium

DÉRER, K.: Za dr.Jánom Slávikom (4.dec.1855-8.feb.1934). – In: *Cirkevné listy : Časopis venovaný záujmom cirkvi evanj.a.v. na Slovensku.* – Roč.48, č.4(14.2.1934), s.81.

Kto bol kto v histórii Banskej Bystrice.- Banská Bystrica : ŠVK, 2002.-text o J.Slávikovi na str.176.

BOBÁK, Ján : Cirkevný historik Ján Slávik (1855-1934).– In: *Historický zborník.- Roč. 15, č. 2 (2005), s. 164-168, fot. – K 150. výročiu narodenia ThDr.Jána Slávika*

DOBRA NIVA. Monografia obce. / zost.Slavomíra Očenášová-Štrbová a kol.- Obec Dobrá Niva, 2014.- časť z textu o Jánovi Slávikovi :

Ján Slávik

4. 12. 1855 Dačov Lom
8. 2. 1934 Banská Bystrica
evanjelický farár, historik, spisovateľ a politik

Študoval teológiu vo Viedni a Erlangene v Nemecku. Vďaka svojim rodičom mal veľmi silný vzťah k slovenskému národu, ktorý ešte rozvinul počas školských rokov. Po štúdiách sa vrátil na Slovensko a začal pôsobiť ako kaplán v Sennom. V marci 1878 bol v Békešskej Čabe vysvätený za kňaza. V roku 1882 prišiel na Dobrú Nivu. Jeho manželkou sa stala Izabela Božena, rod. Maróthy, sestra Eleny Maróthy Šoltésovej, slovenskej spisovateľky. Mal synov Jána (1886 – 1953) a Juraja (1890 – 1969).

Ján Slávik bol predovšetkým evanjelickým kňazom. Staral sa však nielen o duchovný rozvoj svojich cirkevníkov, ale aj o spoločenský a hospodársky rozvoj obce. Jeho zásluhou sa výrazne

pozdvihla životná úroveň Dobronivčanov. V obci založil mliekareň a Potravný spolok, ktoré dlhé roky riadil. Organizoval a viedol prednášky o moderných spôsoboch hospodárenia. Mal dobré vzťahy s viacerými predstaviteľmi slovenského národného a kultúrneho života. Zaujímal sa o politiku, o otázky týkajúce sa vzniku samostatného Československa. Bol činným členom SNS a v roku 1914 sa aktívne zúčastnil na pokuse o založenie SNR. Bol členom zastupiteľstva Zvolenskej župy, kde hájil požiadavky Slovákov. Obraňoval evanjelickú cirkev vystavovanú náporu maďarizácie. V roku 1918 sa stal členom SNR a signatárom martinskej Deklarácie slovenského národa.

K všestranným záujmom Jána Slávika patrila história a spisovateľská činnosť. Bol cirkevným historikom a publicistom, venoval sa dejinám umenia. Prispieval do hospodárskych, školských a cirkevných časopisov, novín (napr. *Cirkevné listy*, *Obzor*, *Dom a škola*) a kalendárov. Významné sú jeho historické diela. Po dôkladnom štúdiu archívnych dokumentov prvýkrát spísal dejiny Dobrej Nivy (*Dejiny dobronívuskej evanjelickej cirkve, niektoré dávnejšie deje kráľovského výsadného mestečka Dobronivej. Ružomberok, 1898*) a zvolenského seniorátu (*Dejiny zvolenského evanjelického a. v. bratstva a seniorátu. Banská Štiavnica, 1921*). Aktívne pôsobil aj v pedagogickej oblasti. Zostavil *Abecedár pre prvú*

Komplex evanjelickej fary so zborovým domom

Foto Ján Cúth

Príloha

o synovi JUDr. Juraja Slávika – o JUC. Dušanovi Slávikovi

Dušan Slávik * 10.1.1922 Bratislava – † 19.4.1992 Brno

Disident Slávik dvakrát přežil trest smrti, život strávil v celách (19. září 2009). - In: http://brno.idnes.cz/disident-slavik-dvakrat-prezil-trest-smrti-zivot-stravil-v-celach-1df-/brno-zpravy.aspx?c=A090915_1257528_brno_dmk

DISIDENTI JIŽNÍ MORAVY - Dušan Slávik přežil dva ortely smrti. Třetí trest tohoto slušného muže zabil. Narodil se v Bratislavě 10. ledna 1922 a rodina mu předurčila život opravdu osudově. **Otcem byl totiž ministr vnitra Juraj Slávik, který proslul zejména tvrdým potlačením komunistických demonstrací v době prvorepublikové hospodářské krize.**

Dušan Slávik se synem Martinem, 1974

Ke smrti odsoudili jeho syna jak nacisti za účast ve Slovenském národním povstání, tak komunisti jako studentského aktivistu a syna svého otce. Poslední trest po převratu v listopadu 1989 byl takzvaně "morální": z rukou spolustraníků z ČSSD.

Ze studií práv do německého zajetí

Za Slovenského štátu se Slávikovi ještě v Bratislavě podařilo studovat práva. "Jako student dostal pověření od Slovenské národní rady, takže se od počátku angažoval ve vedení Slovenského národního povstání," vybavuje si jeho syn Martin.

Dušan Slávik se po zatlačení povstání do hor účastnil v listopadu 1944 i pochodu přes zasněžený Chabenec, kde při patnáctihodinovém přechodu přes hřebeny ve velké vánici zemřel vysílením například komunistický novinář Jan Šverma. Pak Dušana Slávika zajali Němci, ale před výkonem prvního rozsudku smrti se mu s pomocí přátel podařilo ze zajetí utéct. "Podrobnosti mi otec bohužel nikdy neřekl," lituje dnes jeho syn a dodává: "Víte, než jsem se v roce 1949 narodil, otce zatkli a obvinili z vyzvědačství a vlastizrady."

Tehdy dostal Dušan Slávik svůj druhý trest smrti, zmírněný později na doživotí.

"Otec se vrátil z Mirova, když mi bylo skoro dvanáct let. Velice těžko jsme tehdy k sobě hledali cestu. Když byl zavřený, postavil jsem si ho nejdříve na superpedestal, protože mi maminka řekla, že je ve vězení, protože se pohádával s panem prezidentem, na což jsem byl patřičně hrdý. A když se vrátil, zjistil jsem samozřejmě, že je to jen člověk, takže se ta ručička pozvolna vychýlila skoro do opačné polohy.

To až dnes, když už je skoro dvacet let po smrti, začínám všechno vidět jasně," popisuje Martin Slávik.

Podpis, SOS a M-klub

Asi největší špinavost spáchal však režim na Dušanu Slávikovi v době, kdy po jedenácti letech vycházel na podmínku z vězení. "Když vám socialistická republika dala tu důvěru, vy byste se jí měl odvděčit a hlásit nám věci, které se neslučují s našimi zákony. My musíme mít pro soudruhy nahoře nějaký důvod, proč vás propouštíme," vzpomíná evangelický farář Jan Šimsa na slova, která Dušanu Slávikovi řekl estábák, který ho začátkem 60. let pouštěl z kriminálu. A která farářovi svědila Dušan Slávik na smrtelné posteli v roce 1992. Tento podpis byl jediným, který od Slávika protistrana kdy získala.

"Otec se v kriminále vyučil soustružníkem, ale po návratu z vězení nemohl sehnat ani tohle místo," vybavuje si Martin Slávik. "Přitom měl asi sedmou výkonnostní třídu, tedy průměr, zatímco spoluvězeň Gustáv Husák prý mohl jen zvedat a spouštět páku na vrtačce, toho na soustruh vůbec nemohli pustit. A všude v tramvajích visely letáky, že Zbrojovka shání 300 soustružníků," reprodukuje útržky vzpomínek na otce jeho syn.

Třetí "trest smrti" ho zabil

Dušan Slávik po převratu spoluzakládal Československou stranu sociálně demokratickou a ocitl se na její kandidátce. Po zjištění, že se kdysi "upsal" StB, ho spolustraníci vyškrtli a v době narůstající psychózy proti "novým nepřátelům sametové revoluce" proti němu rozpoutali kampaň.

"Jednoznačně mu zkrátila život," dosvědčil farář Jan Šimsa.

"Jeho hru s režimem je nutné vidět ve světle životního nadhledu člověka, který několikrát hleděl smrti do tváře. On nebyl oportunista ani zbabělec," dodává disident Jaroslav Šabata.

Prostředí odpůrců režimu prý Slávik vnímal jako úctyhodné. Určitě v něm nepůsobil, aby někoho udával.

Teprve po přimluvě příbuzných dostal otec místo v heršpickém závodě Škodovky, později další dělnická zaměstnání. V roce 1968 konečně pracoval jako investiční právník v Investprojektu, ovšem jen do počátku normalizace. Pak ho jako zakládajícího člena klubu poúnorových politických vězňů K231 vyhodili i odtamtud.

Nakonec se po různých peripetiách uchytil ako právnik nově zakladaných vesničiek SOS pro opuštěné děti. Kancelář měla tato organizace u Slávikových v bytě. Tahle práce ho velice bavila a první zařízení tohoto druhu náhradní rodinné péče doslova vydupal ze země.

Pak ovšem organizaci zrušili a Dušan Slávik byl opět bez práce. **"Otec tehdy bezúspěšně vypsal snad čtyřicet žádostí o místo, přitom se blížila hranice tři měsíců bez zaměstnání, po níž hrozil paragraf za příživnictví. Doma nás bylo s prarodiči pět, já jsem studoval housle na JAMU a vydělávala pouze matka," vybavuje si tvrdé doby Martin Slávik.**

To už však za otcem také přišli pracovníci Státní bezpečnosti, aby mu připomněli jeho podpis z počátku 60. let, kdy vycházel z komunistického kriminálu. Úzkostlivě slušný Slávik neměl sílu odmítnout.

Zároveň jej začali zvát brněnští disidenti do diskusního M-klubu, který se scházel občas i v bytě Slávikových v Králově Poli.

"Dušan hodně těžko snášel i ta krátká zadržení na 24 nebo 48 hodin, jak tehdy bývalo obvyklé. Bodejť ne - po jedenácti letech kriminálu a dvou trestech smrti," vybavuje si farář Jan Šimsa.

Slávik byl též spoluzakladatelem Masarykovy společnosti a pilným účastníkem života disentu. Největší přínos měla pro něho asi skutečnost, že se tím dostával z vnitřní izolace a prvně po mnoha letech získal přátele.

Autor: Jana Soukupová

<https://books.google.sk/books?id=NBdG7ZEgFKoC&pg=PA25&lpg=PA25&dq=judr.+juraj+sl%C3%A1vik&source=bl&ots=0NOiRqL99R&sig=AQ57Hh3yQvyaQquVqyZiJyMwGaA&hl=sk&sa=X&ei=xAjiVPHUA4fIUqKFhPAD&ved=0CDMQ6AEwBDqK#v=onepage&q=judr.%20juraj%20sl%C3%A1vik&f=false>

kniha NOVÁK, Tomáš : O otcovské roli. Význam otce v rodině. - Praha, GRADA 2013. - na str 25 píše :

V sedemdesiatych rokoch som zaznamenal osobné spomienky svojho dobrého známeho, dnes už zosnulého JUDr.Dušana Slávika. Tento muž bol v rozmedzí necelých 10 rokov dvakrát odsúdený na smrť. Prvý raz v dobe Slovenského štátu - komandom SS počas slovenského povstania. Unikol zázračnou zhodou okolností. Druhý raz už v ČSR – v dobe politických procesov päťdesiatych tokov.

Okrajovo, ale významne sa v jeho spomienkach prejavujú „otcovské traumató“, a to tak v „pasívnej“ ako aj „aktívnej“ podobe. Prvé na neho dopadali v roli syna. Druhé pôsobili na jeho syna a teda spätne i na neho.

Otec menovaného JUDr.Juraj Slávik (nar.1890) bol poslancom parlamentu, vládny komisárom južného Slovenska v dobe bojov s Maďarmi na počiatku ČSR. Potom župan vo Zvolene, veľkožupan v Košiciach, minister poľnohospodárstva, minister vnútra, neskôr diplomat, veľvyslanec v USA. Tento „právnik, politik, básnik“ vedel žiť po všetkých stránkach naplno. Mával hodne svojich i verejnoprávnych starostí. Pre syna mu mnoho síl a zrejme ani bezprostredne prejavovaného záujmu nezostávalo. Ostatne „mél na to lidi“. V dobrých mladých časoch to priviedlo synka k zlatej mládeži.

Ale zdravé jadro zostalo na svojom mieste a vyčkávalo.

Pocit veľkej osamelosti a racionálne korigovaných a potlačovaných výčitiek sa objavil až v horších ľudáckych časoch. Otec bol totiž emigrantom v USA a syn bol doma „na vše sám“. Zapojil sa do odboja.Vraví sa, že „koho neobesia raz, ten nebude obesený ani po druhý raz“. Hrdelný trest za komunistov bol s ohľadom na zásluhy v SNP zmenený na doživotie. V Ilave, na Mírově, na Borech a vo Valdicích strávil odsúdenec viac než desaťročie. Potom sa vrátil domov. Keď ho uvidel jeho syn, usedavo sa rozplakal. Nepoznal ho, narodil sa, keď už bol otec vo väzení. Mal strach z toho divného vychudnutého muža. Hľadanie vzájomných ciest generácií k sebe bolo (prinajmenšom z pohľadu otca) dlhodobo bolestné a občas i kruté,V sedemdesiatych rokoch bol syn už vysokoškolač a mal vážnu známosť. To ho objektívne ťahalo do iného mesta, než kde bývali rodičia. Otec onoho „veľkého chlapca“ napriek tomu nebol so svojou, už pomerne dávnou výchovnou absenciou vyrovnaný. Veľmi si priať, aby si ho syn vážil a obdivoval ho.

Nastala zamatová revolúcia. Všetko sa zdalo byť nádejné. Pre JUDr.Dušana Slávika len do doby, keď tlačou vyšli zoznamy konfidentov ŠtB. Muklov podpis takzvaného „vázacieho aktu“ môže hodnotiť len ten, kto dokázal jasne povedať NIE. To v situácii, keď mal po viac než desiatkach rokov odňatia slobody na výber medzi pokračovaním doživotia, alebo prepustením na podmienku. Doma na neho čakala manželka, ktorá sa odmietla dať rozviesť, a syn, ktorého dovtedy ešte ani nevidel.Smutný hrdina podpísal. Zrejme ho donútili spolupracovať. Niečo áno, ale všetko sa nedalo „odšvejkovať“.

(Podrobnejšie pozri J. Soukupová, seriál Brno za normalizace, MFD 2012.)

„Sabinovská“ aféra urýchlila Dušanove vážne onemocnenie, s pomerne rýchlou a zlou prognózou.

Dokážem si predstaviť ako mu bolo, keď si uvedomil, že všetko sa dozvedel aj jeho syn...

Údaje o Dušanovi Slávikovi na webové stránce mesta Brno :
http://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=11826

Dušan Slávik * 10.1.1922 Bratislava – † 19.4.1992 Brno

válka a odboj 1938–1945; účastník odboje a politický vězeň; účastník protikomunistického odboje 1948–1989 a politický vězeň

národnost slovenská

státní příslušnost ČSR, ČSSR, ČR

zajímavé okolnosti

Slávik z důvodu politické perzekuce nesnadno získával zaměstnání, tím mu hrozilo i stíhání za příživnictví. Státní bezpečnost se znovu přihlásila s připomenutím podpisu, těžce psychicky snášel i krátká zadržení bezpečností na 24 nebo 48 hodin.

Po roce 1989 bylo Slávikovo jméno zveřejněno mezi agenty Státní bezpečnosti a to přispělo nepochybně k jeho smrti.

bydliště Brno-Královo Pole

vzdělání

studoval práva v Bratislavě, ve vězení se vyučil soustružníkem

zaměstnání

vykonával dělnická povolání,

v roce 1968 získal možnost pracovat jako právník v Investprojektu (zde mohl pracovat jen do počátku normalizace),

pak získal místo právníka nově zakládaných vesniček SOS

politická orientace Československá sociální demokracie

odborné a zájmové organizace

K 231 (zakládající člen),

Masarykova společnost (spoluzakladatel)

poznámky

Za okupace se účastnil SNP, po potlačení povstání byl zajat Němci a odsouzen k trestu smrti, ale za pomoci přátel se mu podařilo uprchnout. Dne 16. 4. 1945 byl v Košicích odveden do čs. vojska.

V databázi www.vuapraha.cz není uvedeno jeho osobní číslo.

Podruhé byl odsouzen k trestu smrti po zatčení v roce 1949, kdy byl obviněn z vyzvědačství a vlastizrady.

Nakonec mu byl trest zmírněn na doživotí, propuštěn na amnestii v roce 1960. Před propuštěním

podepsal závazek spolupráce StB

prameny, literatura [zobrazit](#)

osoby

[Jaroslav Mezník](#)

spolupracovníci v disentu [Jan Šimsa](#)

blízcí přátelé, spolupracovníci v disentu

děti [Martin Slávik](#)

rodiče [Juraj Slávik](#)

osoba na objektech

[obnovení Československé sociální demokracie](#)

[pamětní deska: Hlavní 119/01](#)

člen přípravného výboru

události

[15. 12. 1989](#)

[obnovení činnosti ČSSD](#)

člen přípravného výboru

autor Menš

Aktualizováno: 2. 1. 2014

Údaje o JUC. Dušanovi Slávikovi na webové stránce Poslanecké sněmovny parlamentu České republiky :
<http://www.psp.cz/sqw/detail.sqw?org=287&id=3826>

POSLANECKÁ SNĚMOVNA
PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

Nacházíte se: Úvod > Poslanci a orgány > Poslanci

JUC. Dušan Slávik Prozatímní Národní shromáždění republiky Československé - poslanec od 21. 10. 1945 do 16. 5. 1946

Dušan Slávik

Poslanec Prozatímního NS	
Ve funkci: 1945 – 1946	
Narození	10. ledna 1922 Bratislava Československo
Úmrtí	19. dubna 1992 Brno Československo
Politický subjekt	Demokratická strana Strana svobody ČSSD

Dušan Slávik (10. ledna 1922 Bratislava – 19. dubna 1992 Brno^[1]) byl slovenský a československý účastník slovenského národního povstání, politik, poválečný poslanec Prozatímního Národního shromáždění za Demokratickou stranu, pak za Stranu svobody. Po roce 1948 politicky pronásledovaný a vězněný komunistickým režimem. Za normalizace aktivní jako disident.

Biografie

Za druhé světové války působil v odboji, podílel se na Slovenském národním povstání. Po potlačení povstání byl zajat Němci a odsouzen k trestu smrti, ale díky pomoci přátel se mu podařilo uprchnout.^[2]

Po osvobození se zapojil do politického života. V letech 1945–1946 byl poslancem Prozatímního Národního shromáždění za Demokratickou stranu, respektive za Zváz slovenskej mládeže. V dubnu 1946 vystoupil z klubu Demokratické strany a přešel do poslaneckého klubu nově vytvořené Strany svobody. V parlamentu setrval do parlamentních voleb v roce 1946.^[3]

Po únorovém převratu v roce 1948 byl pronásledovaný komunistickým režimem. V roce 1949 byl zatčen a odsouzen k trestu smrti. Trest mu byl zmírněn na doživotí. Propuštěn byl na amnestii v roce 1960. Nemohl najít práci a hrozilo mu stíhání za příživnictví. Státní bezpečnost ho opakovaně nutila ke spolupráci a uvalovala na něj vazbu. Před propuštěním podepsal závazek spolupráce s StB. Slávikovo jméno se po roce 1989 objevilo mezi agenty Státní bezpečnosti. Následný skandál přispěl k jeho smrti. Po propuštění z věznice vykonával dělnická povolání, od roku 1968 byl právníkem v podniku Investprojekt, odkud musel ovšem znovu odejít po začátku normalizace. Pak byl právníkem sítě dětských vesniček SOS, později zůstal opět bez řádné práce. Během roku 1968 byl zakládajícím členem klubu politických vězňů K 231. Za normalizace se angažoval v disentu.^[2]

V prosinci 1989 byl členem přípravného výboru, který se podílel na obnovení Československé sociální demokracie.^[2]

Byl synem meziválečného politika a ministra vnitra Juraje Slávika.^[4]

Reference

Dušan Slávik [online]. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, [cit. 2012-01-02]. Dostupné online. (česky)

Dušan Slávik [online]. encyklopedie.brna.cz, [cit. 2012-01-03]. Dostupné online. (česky)

jmenný rejstřík [online]. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, [cit. 2012-01-03]. Dostupné online. (česky)

Disident Slávik dvakrát přežil trest smrti, život strávil v celách [online]. idnes.cz, [cit. 2012-01-03]. Dostupné online. (česky)

Externí odkazy

- Dušan Slávik v parlamentu
- Stránka byla naposledy editována 4. 2. 2015 v 19:36.

Poznámky k nezrovnalostiam v publikovaných dokumentoch, zisteným pri sústreďovaní údajov o JUDr.Slávikovi v apríli 2014 :

Správne údaje boli len :

na Webovej stránke obce Dobrá Niva,okr.Zvolen (Spracoval : Ján Polc 15.02.2010) -

In: <http://www.obecdobraniva.sk/osobnosti-obce.phtml?id3=51391>

JUDr. Juraj Slávik - Neresnický * 28. 1.1890 †**30.5.1969** vo Washingtone.

Pochovaný v Banskej Bystrici na evanjelickom cintoríne.

a údaje na náhrobnom kameni v Evanjelickom cintoríne v Banskej Bystrici

JUDr.Juraj Slávik Neresnický *28.1.1890 †**30.5.1969**

Chybné údaje - vyznačené červeným písmom :

1/ Chybné údaje v publikovaných personálnych heslách o JUDr.Jurajovi Slávikovi :

Personálne heslo In: Encyklopédia Slovenska. Zv.V.- Bratislava : Veda,1981.

Slávik Juraj, JUDr. * 28.1.1890 † **20.5.1969**

Personálne heslo In: Malá československá encyklopédia. Zv.V.-Praha Academia,1987.

Slávik Juraj *28.1.1890 † **20.5.1969**

Personálne heslo In: Sprievodca po banskobystrických cintorínoch / Ban.Bystrica,2012.

Slávik Neresnický Juraj, JUDr. *28.1.1890 †**20.5.1969**

2/ Dve publikácie vydané v Banskej Bystrici-v meste, v ktorom je uložená urna JUDr.Juraja Slávika- uvádzajú chybné údaje :

Kto bol kto v histórii Banskej Bystrice –**údaj : pochovaný v Dobrej Nive**

Sprievodca po banskobystrických cintorínoch –**údaj : † 20.5.1969**

3/ V roku 2015 meno JUDr.Juraja Slávika nebolo zaradené medzi významné osobnosti mesta Banská Bystrica http://www.banskabystrica.sk/?id_menu=70973

Na základe návrhu Klubu slovenských turistov Lokomotíva Banská Bystrica, o zaradení J.Slávika medzi významné osobnosti mesta rozhodlo v januári 2016 :

MsZ v Banskej Bystrici Uznesením č. 360/2016 z 26.01.2016 schválilo zápis do Zoznamu pamätihodností mesta Banská Bystrica : Juraj Slávik, JUDr. osobnosť.

4/ Kdo bol kdo ve 20.století /Churaň, Milan a kol. – Praha, Nakladatelství LIBRI, 1998. – V Internetovej verzii <http://www.libri.cz/databaze/kdo20/list.php?od=s&start=44> uvedeného biografického slovníka v hesle o JUDr.Jurajovi Slávikovi je uvedený nesprávny deň jeho úmrtia (**uvádza sa 20.5.1969**) a tiež je nepresná formulácia „v letech 1922-28 **byl županem na Oravě** a v Košicích“ - **správne má byť** : v letech 1923-1928 byl županem Pohronske a Kosické župy.“ Na adresu libri@libri.cz sme dňa 22.2.2015 poslali upozornenie na uvedené chyby.

5/ Upozornili sme aj ECAV na **chybný údaj na webovej stránke ECAV :**

http://www.ecav.sk/?p=info/INFHist%C3%B3ria/osobnosti/slavik_jan_thdr_%281855-1934%29

Juraj Slávik- Neresnický (*28. 1. 1890, Dobrá Niva - 30. 5. 1969, Washington; **pochovaný je v Dobrej Nive**) - slovenský politik, diplomat, spisovateľ a prekladateľ

6/ Zápis o uložení urny v registri pochovaných na ev.a.v. cintoríne zaznamenal správca cintorína až 21.6.2016, na základe upozornenia Mgr.Evy Furdíkovej, členky redakcie časopisu Bystrický Permon.

Výročné dátumy JUDr.Juraja Slávika :

2019 = 50 rokov od úmrtia (†30.5.1969)

2020 = 130 rokov od narodenia (*28.1.1890)

Súpis archívnych a publikovaných dokumentov o Jurajovi Slávikovi sme odovzdali :

2015 - Biografickému ústavu Slovenskej národnej knižnice v Martine

2015 – Štátnej vedeckej knižnici v Banskej Bystrici

2015 – Klubu českých turistov v Prahe (pre uvedenie J.Slávika do Siene slávy KČT v Prahe)

2015 – Mestu Banská Bystrica (pre ocenenie – Významná osobnosť Mesta Banská Bystrica)

2019- Klubu slovenských turistov - Sekcia histórie turistiky Bratislava

2020- Základnej škole Juraja Slávika-Neresnického v Dobrej Nive

Súpis dokumentov o JUDr.Jurajovi Slávikovi a jeho pôsobení v československej turistike

spracovala archivárka Klubu slovenských turistov Lokomotíva Banská Bystrica Mgr.Olga Kaliská.

Doplňujúce údaje poskytli :

PhDr.Slavomír Michálek – Historický ústav SAV Bratislava

Mgr.Eva Furdíková (Banská Bystrica)

PhDr.Martin Slávik (Brno) – vnuk JUDr.Juraja Slávika

Ján Polc (Dobrá Niva) –bádateľ a autor textov o Jurajovi Slávikovi na webovej stránke obce Dobrá Niva.

Téma súpisu si vyžaduje ešte ďalší prieskum dobových dokumentov, ktoré sme zatiaľ nemali k dispozícii.

Banská Bystrica : Dom turistiky - Archív KST Lokomotíva, 2021. – 78 s.

Táto verzia súpisu bola 24.8.2021 doplnená o záznamy, ktoré neboli zahrnuté v predchádzajúcich súpisoch.

